

Težki časi za naše gospodarstvo

Nadaljnje padanje industrijske proizvodnje v štirih dolenskih občinah — Nelikvidnost vse pogostejša — Grozijo stečaji — Izgube večje od akumulacije

NOVO MESTO — Čeprav je zaradi spremenjene metodologije primerjava uspešnosti gospodarjenja dolenskega gospodarstva v letošnjem prvem polletju z enakim obdobjem lani zelo težka, je jasno, da je položaj, v katerem se je znašlo gospodarstvo štirih dolenskih občin, zelo resen in težak. O tem je beseda tekla na tiskovni konferenci prejšnji teden na novomeški Službi družbenega knjigovodstva.

Najbolj vzbuja skrb padanje industrijske proizvodnje. Že lani se je industrijska proizvodnja na Dolenjskem zmanjšala za 7,5 odst., v letošnjem prvem polletju pa še za 4 odst. v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. S tem je povezano tudi zmanjševanje števila zaposlenih, ki je bilo v prvi polovici letošnjega leta za 8 odst. manjše kot v enakem lanskem obdobju. Stopnja pokritja

je v prvi polovici letošnjega leta znašala skoraj 94 odst. Rast cen industrijskih proizvodov, cen na drobno in življenjskih potrebščin kaže, da se je inflacija spet prebudila in da že kar močno deluje; o tem govorijo tudi obrestne mere bank, saj so celo obrestne mere za dolgoročne kredite višje od rasti cen na drobno.

Nelikvidnost je vse pogostejši gost pri dolenskem gospodarstvu. Julija je imelo blokirane ziro račune že 30 pravnih oseb s skupaj 6800 zaposlenimi. Stečajni postopek pa po avgustovskih podatkih grozi 11 pravnim osebam, vendar sedaj vlada nekakšen »moratorij« za začetek takega postopka. Tudi v teh hudih časih pa se število podjetij v dolenski regiji povečuje in se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečalo od 535 na 723, se pravi, da jih je

183 več. V glavnem gre za manjša zasebna podjetja.

Tečajne razlike so v veliki meri krojile (ne)uspešnost dolenskega gospodarstva, saj so se negativne tečajne razlike povečale tudi za 22-krat. Finančno stanje dolenskega gospodarstva v celoti ni dobro, vendar je to treba gledati diferencirano, saj je res veliko firm v zelo kritičnem stanju, so pa tudi take, ki stojijo dokaj dobro. Konec koncev sta na Dolenjskem največji slovenski izvoznik in najuspešnejše slovensko podjetje.

A. B.

ZA PRIZADETE V NEURJU

LJUBLJANA — Ob neurju, ki je prizadelo predvsem občine Ormož, Lenart, Maribor in Ptuj, kjer je materialna škoda po prvih še neuradnih podatkih zelo velika, je Rdeči križ Slovenije odprl žiro račun št. 50101-678-51579 s pripisom »neurje na Štajerskem« kamor lahko, vsi ki so pripravljeni pomagati, nakazujejo denarne prispevke. Za prvo in najnujnejšo pomoč pa je Rdeči križ Slovenije občinam Ormož, Lenart in Maribor za Pesnico že nakazal 400.000 din. Dodatna pomoč bo nakazana predvidoma v prihodnjih dneh.

TRIBUŠKI VODOVOD IN »S« KANAL SE POTEGUJETA ZA REPUBLIŠKI DENAR

ČRNOMELJ — Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora je januarja razpisal natečaj za sofinanciranje komunalnih investicij iz sredstev letošnjega proračuna Republike Slovenije. Iz Črnomolja so v najkrajšem možnem času poslali na natečaj programe komunalnih naložb, za katere so imeli zahtevano dokumentacijo. Črnomeljci so se potegovali za republiško komunalno deponijo Vranoviči, vodovodi Nestopla vas, Starihov Vrh, Brezje in Pugled, Dečina — Radenci ter Tribuče — povezava Črnomelj — Adlešiči in s kanalizacijo Črnomelj — povezava centralna čistilna naprava »S« kanal. V ožji izbor sta prišli le zadnji dve investiciji, torej vodovod Tribuče in »S« kanal, sicer pa bo razprava o naložbah na republiki šele septembra.

Častitljiv jubilej Nove Štife

Ena najpopularnejših dolenskih romarskih poti, Nova Štifa pri Ribnici, praznuje letos 350-letnico — Maševal je nadškof dr. Alojzij Šuštar

NOVA ŠTIFTA — Na tisoče romarjev, ki se je prejšnji četrtak zbralo na jubilejni 350-letnici romarske poti na Novi Štifi pri Ribnici, je proslavilo pričetek medmašja, časa med velikim in malim šmarnom, Marijinima praznikoma, ki sta slovenskim kristjanom še posebej draga. Zlasti velika maša ali veliki šmaren je postal eden največjih slovenskih cerkvenih praznikov, s katerim je povezana tudi dolga vrsta ljudskih verovanj in pregovorov. Ker je bil praznični četrtak, vsaj na Dolenjskem, lep in sončen, lahko upamo, da se bo uresničil vsaj eden od teh pregovorov: »Kadar na velikega šmarna sonce peče, tedaj dobro vino v sod priteče.«

V četrtak je bil z mašo, ki jo je vodil ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, tudi vrhunec duhovnih prireditev, ki so spremljale pomemben jubilej, 350-letnico pričetka gradnje sedanje župne cerkve pri Novi Štifi. Z gradnjo je povezana legenda o kmetu Matiji Furlanu, ki naj bi se mu bila na tem mestu prikazovala Marija, zgraditi pa jo je velel grof Jurij Jakob Kizelj, ki je še pred začetkom gradnje umrl. Cerkev so gradili v letih od 1641 do 1671. V starih virih je že leta 1478 omenjena Marijina cerkev, ki naj bi bila stala prav na tem mestu. O cerkvi in njenih znamenitostih, in teh nikakor ni malo, smo letos že pisali v eni od junijskih Prilog Dolenjskega lista, povejmo le to, da so skrb zanjo v začetku tega stoletja prevzeli franciskani, ki so se skupaj z okoliškimi prebivalci potrudili, da je svoj jubilej dočakala res v vsem sijaju.

Dr. Šuštar je v nagovoru pričujočim romarjem in cerkvenim dostojanstvenikom poudaril pomembnost jubileja in praznika Marije Vnebovzete ter med drugim tudi rekel: »Letošnje romanje

doživljamo v zares zgodovinskem letu, v letu upanja, da se bodo uresničile stoletne želje in pričakovanja, v letu hude preizkušnje v vojni, v trpljenju in strahu, koliko bo še uničevanja in žrtev, koliko bo nasilja in koliko bo strahu za prihodnost. Doživljamo letošnje romanje, ko smo malo prej doživeli razglasitve svobodne Slovenije, potem pa dogodke, ki so postavili Slovenijo skoraj čez noč v sredino svetovnega zanimanja

STRELA ZAŽIGALA V BELI KRAJINI

ČRNOMELJ — Minule dni je v Beli krajini dvakrat gorelo zaradi strele, obakrat v črnomaljski občini. 19. avgusta, malo po polnoči, je strela udarila na Hrastu pri Vinici in zažgala skedenj Angele Balkovec. Leseno poslopje je povsem zgorelo, v njem pa tudi za šest prikolice sena. Vaščani in gasilci so ogenj sicer pogasili, škoda pa je ostala. Ocenili so jo na 50.000 din. Nekaj dni prej, 12. avgusta, je požar, ki ga je zanetila strela med neurjem, skoraj povsem uničil ostrejšje gospodarskega poslopja Alojza Štariha na Osojniku pri Semiču. Škode je za okoli 100.000 dinarjev. Da ni škoda še večja, gre zahvala krajanom in gasilcem, ki so hitro prišli na pomoč in učinkovito pogasili ogenj.

Bo Slovenija ostala brez papirja?

Tovarna Videm si vse teže zagotavlja les

KRŠKO — Zaradi težav pri dobavi celuloznega lesa je papirna Videm ponovno prisiljena ustaviti proizvodnjo celuloze. Slovenski trg lesa ne omogoča zadostnih količin, še posebej zaradi manjše sečnje v zadnjih dveh letih. Lesa iz hrvaških gozdov, od koder je Videm dobival velike količine, zaradi izrednega stanja ni mogoče transportirati. Če bi Videm les pospešeno uvažal, bi se zmanjšala konkurenčnost njegovih proizvodov, hkrati pa bi devize zapravljal za surovine, ki jih je mogoče najti tudi doma.

V Vidmu načrtujejo, da bodo položaj v prihodnjih mesecih reševali s posebno akcijo odkupa celuloznega lesa, v kateri bi morali sodelovati vsi, ki imajo opraviti z lesom. V podjetju so že izpolnili prvi pogoj — redna plačila dobaviteljem lesa.

Dolgoročna rešitev oskrbe slovenske papirniške industrije z lesom pa je po mnenju Vidma v ustrezni gospodarski politiki slovenske vlade in sprejemu področne zakonodaje.

M. U.

Izzivanja in samovolja JA v Cerkljah

Ljudi je vse težje miriti

CERKLJE OB KRKI — Ob tem, ko umik JA iz Slovenije večinoma poteka brez incidentov, nekateri skušajo pokazati, da lahko nezakazovano izzivajo in vznemirjajo ljudi. To vsekakor velja tudi za dogodke okrog cerkljanskega letališča, kjer so se ljudje pomalem že kar navažili na nočne detonacije in skoraj vsakonočno streljanje, streljanje pa občasno poslušajo tudi podnevi.

Vse kaže, da se pripadniki JA nočejo umiriti, kar potrjuje tudi zadnji incident 13. avgusta. Okrog 13.30 so v pošto, ki je del večnamenskega objekta, vstopili trije oboroženi vojaški starešine. Poštnima delavkama so zagrozili, da bodo razstrelili zgradbo, če se bodo v njej še pojavili teritorialci. Ti so imeli v krajevnem uradu nad pošto kontrolno točko (vhod na letališče je le kakšnih 300 metrov proč), toda o tem je bilo obveščeno tudi poveljstvo garnizije. To sta poštni delavki tudi omenili oficirjem, a so se ti sprenevedali, kot da nič ne vedo o tem. Zaradi tega zastraševanja so pošto za pol dneva preselili v drug kraj. Zanimivo pri vsem tem pa je, da so očitno vidci nedvoumno ugotovili, da je bil eden od nič kaj ljubeznivih obiskovalcev cerkljanske pošte celo komandant tamkajšnje vojašnice, podpolkovnik Milan Biga. Zanj pravijo, da že dlje časa ne obvladuje položaja na letališču in da je bolj lutka v rokah arogantnih nižjih specialcev oz. padalcev.

Predsednik brežiške vlade Ciril Kolšek je na izredni seji IS SO 14. avgusta poudaril, da bodo od republiške vlade zahtevali, da najostreje protestira pri vojaških oblasteh in Predsedstvu SFRJ, o incidentih pa naj obvesti mednarodne opazovalce. Ti naj bi zagotovili stalen nadzor letališča, kajti očitno narasča število izzivanj, zastraševanj, groženj in demonstracije moči. Spomniti kaže, da so teden dni pred incidentom na pošti pripadniki JA že drugič vdrl v asfaltno bazo na Borštu, tam razbili barako in hoteli bazo zaliti z vodo iz hidrantov. Ob tem so povzročili za 180.000 din škode. In kar je morda še najhujše, vojska je ranila vaščana, ki se je s sorodnikom odpeljal s traktorjem na polje. 11. avgusta je zamaskirani vojak sredi noči z rafalom razbil luč javne razsvetljave v Žuče vasi. Oboroženi vojaki se sprehajajo po vaških gostilnah okoli letališča in grozijo, zastrašujejo ljudi. Izza ograje letališča so streljali po strehah hiš vasi Zasap.

P. PERC

ANDOLŠEK 6. V OREHOVI VASI

OREHOVA VAS — V nedeljo, 18. avgusta, je bila v Orehovi vasi pri Mariboru druga letošnja dirka v motokrosu v razredu do 250 kubikov. Tekmovanje se je začelo v vročini, končalo pa v viharju in naliivu. Član AMD Novo mesto, Robert Andolšek, je kljub temu uspešno nastopil in se uvrstil na 6. mesto ter je sedaj v skupni razvrstitvi za prvenstvo Slovenije na 5. mestu.

Otočec tone v senco

Dr. Šime Đodan, donedavni nekajtedenski hrvaški obrambni minister, je na javnem zborovanju, ne v gostilni, dejal, da imajo njegovi nasprotniki, torej Srbi, ošiljene glave, v katerih je malo prostora za možgane, vrhu tega pa merijo petnajst centimetrov manj v višino, kar naj bi bil dodatni razlog za njihovo človeško manjvrednost. Srbski jastrebi so mu seveda vrnili na enaki primitivni ravni, njihovi koljači pa so uprizorili masaker, v katerem so žrtve oropali še poslednjega človeškega dostojanstva. Ljubljanska televizija je prizor prikazala ob predhodnem obvestilu, naj bi otroke obvarovali pred pogledom na iznakažena trupla.

Taki so sadovi jeze in sovražstva, ki mu ni videti konca in ki vse bolj odmiha razumno rešitev. Res, od militantnega nacionalizma do razizma in barbarstva je samo še korak ali, kot je zapisal K. Kraus, je nacionalizem vrtnec, v katerem izgine vsaka druga misel. Hrvaško-srbski spor, ki se še posebno izdatno hrani z velikosrbskim nacionalizmom, postavlja zdaj v drugačno luč tudi položaj Slovenije. Vse bolj se zdi, da ostaja Otočec ob Krki kot stična točka hrvaško-slovenskega osamosvojitvenega sodelovanja vse bolj v ozadju, saj ob takem razpletu jugoslovanske krize postaja očitno, da bo Slovenija sama lažje dosegla svojo suverenost, do katere ima vso naravno pravico. Odhod enot JA, ki se pri nas končuje te dni brez večjih incidentov in odvzetega dostojanstva ljudi, vzbuja dodatno upanje.

M. LEGAN

METLIČANI NA POČITNICAH V RONKAH

METLIKA — Pretekli tork je odšlo v okviru izmenjave otrok med pobratenskimi občinami Metliko, avstrijsko Wagno in italijanskimi Ronkami na 10-dnevne počitnice v Ronke 10 metliških otrok, ki jih vodi Anica Pezdirec. Letovati bi morali sicer že sredi julija, vendar so počitnice zaradi razmer v Sloveniji in na željo Metličanov prestavili v avgust. Pohvalno je, da so bili pri tem tako Avstrijci kot Italijani zelo solidarni z Metličani. V Ronkah imajo za svoje mlade držljive pripravljene bogate programe, med njimi — Julijske krajinke, izčitice ite seveda navezovanje stikov z italijanskimi in avstrijskimi družinami.

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani:
 - Zakaj hočejo Belokranjci regijo?
- na 4. strani:
 - Za čisto in zdravo pitno vodo
- na 5. strani:
 - O renti nočejo slišati ničesar
- na 6. strani:
 - Voda, motna kot kava
- na 7. strani:
 - Snažilki kar 1.200 m² za čiščenje
- na 9. strani:
 - Prikazni groze spet strašijo
- na 11. strani:
 - Ali je Novo mesto že odpisano?
- na 12. strani:
 - To bo popolna razlastitev delavcev



OLE, OLE, MATJAŽ TOMLJE! Tako so vzklikali Matjaževi navijači na nedeljski dirki, ki jo je na progi od Podurna do Lukovega doma pripravil Avtomobilski klub Dolenjske iz Dolenjskih Toplic in je pritegnila več kot 15.000 obiskovalcev. Lanski najhitrejši dirkač na tej progi, Matjaž Tomlje, je postal tudi letošnji zmagovalec. Če zapišemo, da je bil Matjaž s svojim očetom tudi glavni organizator te velike prireditve, potem gre za njegov dvojni uspeh. Več o dirki na sportni strani. (Foto: J. Pavlin)



Do konca tedna bo sončno in vroče vreme, le jutri bo prehodno nekoliko več oblačnosti.

Zaradi centralizma Bela krajina v dolenjski regiji osiromašena — Izpolnjeni pogoji za samostojno regijo — Ze sedaj veliko skupnega med občinama

Belokranjci zatrjujejo, da dolenska regija, ki je bila administrativno določena kot naslednica bivšega dolenskega okraja, v praksi ni nikoli živila. Zatrjujejo, da lahko dokažejo, da je bilo veliko centralizma, s tem pa je bila Bela krajina osiromašena. Da bi se dežela ob Kolpi bolj uveljavila v republiških planih in dokumentih ter da bi jo pri uresničevanju let-eh poslednje spoštovali, se zavzemajo za belokranjsko regijo kot vmesnim členom med republiko in občino. Menijo, da bi tako imeli več možnosti za uvedbo zborničnega sistema, samostojnega bančnega sistema in ostalih ustanov, ki jih zahteva policentrični razvoj Slovenije.

A vintage black and white photograph showing a group of people, including children and men in military uniforms, gathered around a large, early 20th-century automobile. The car is parked outdoors, and the scene appears to be a public display or a formal event.

Nova brizgalna za jubilej

A black and white portrait photograph of a man with a mustache, wearing a suit and tie, looking slightly to the left. The image is grainy and appears to be a reproduction from a document.

»BREZNIK, ekonomski
ke: »Načrtovali smo dopust ob
li, a smo si zaradi političnih
misli. Nima smisla, da bi tvega
ti doma v miru, kot pa ves do
ti daleč od doma v strahu. Da
ovali kje v Sloveniji, o tem ni
jevali. Sicer pa imamo blizu to
kar troje toplic in če je vse to
ale dopustnike, ki se pripeljejo
tudi za nas, ki živimo blizu.«

St. 34 (2192) 22. avgusta 199



KMETIJSTVO

ODPRLI TRI TRGOVINE

KOČEVJE — Kmetijsko gospodarstvo Kočevje je pred kratkim odprlo kar tri trgovine. Največja je prenovljena trgovina »Kmetovalec«, v kateri prodajajo vse za vrtnarje, čebelarje, ribiče, lovce pa tudi športne pripomočke, elektromaterial, mnoge gospodinjske potrebščine pa še mnoge pripomočke za kmetovalce in razne druge artikule. V sosednjem prostoru so odprli trgovino s hrano in pijačo »Delikatesa«. Na Roški cesti v prostorih bivše govedoreje pa so odprli trgovino, v kateri prodajajo meso in mesne izdelke, ki bo tudi diskont.

2 NOVOMEŠKE TRŽNICE

Breskve, malo drobnejše, se dobijo že po 20 din za kilogram, grozdje z juga po 50 din za kilogram. Pocieni so kumarice za vlaganje. Iz Brežic so pripeljali mesnate paprike za vlaganje in polnjenje. Vrečo 30 kilogramov ponujajo za 500 din, sicer pa je kilogram paprike na drobno po 30 din. Tudi paradižnika je dovolj po 25 din za kilogram. Prvič smo opazili debele črne maline po 35 din za kilogram. Ostale cene: solata 50 din, stročji fižol 50 din, zelje 20 din, buče 20 din, pesa 50 din, krompir 15 din, jajca 4 din, lubenice 20 din, slive 40 din itd. V pokriti stojnici Sadjia in zelenjave ter Deladinija so bile minuli tržni ponedeljek naslednje cene (Deladinijeve v oklepaju): breskve 35 (30) din, grozdje 50 (40) din, paprika 30 (30) din, (50) din, banane 55,90 (50) din, če-zelje 18 (15) din, malancani (50) din, pomaranče (50) din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejmiščni prasičev so rejci pripeljali 215 do treh mesecev starih puskov in 87 starejših prasičev. Prvih so prodali 98 po 50 din, drugih pa 32 po 40 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Lizalni kamen popravi krmo

Paša je resda v vsakem pogledu najbolj ugoden način prehrane, kar za inž. Muckom vedno znova ponavljamo, vendar ima tudi nekatere pomanjkljivosti. Naj omenimo le podrti beljakovinski razmerje v premladi krmi in s tem povezano bolezen tetanijo ter pomanjkanje soli, o čemer želimo povedati nekaj več besed v današnjih kmetijskih nasvetih. V mislih imamo kuhinjsko sol, natrijev klorid, brez katerega ni mogoča presnova ne živalskega, ne človeškega organizma. Brez soli ni želodčne solne kisline, nujno potrebne za prebavo, brez nje tudi ni osmotskega ravnotežja in pravilnega prehajanja hranilnih snovi do celic. Ker natrija in klorida, ki sta sestavni kuhinjske soli, organizem sam ne more narediti, ju lahko pridobi le s krmo. In tu se začne težava. Voluminozna krma, zlasti mlada trava, ne vsebuje toliko soli, kot je živalski organizem potrebuje. V enem kilogramu suhe snovi trave ali sena je le slabega pol grama natrija, kar ustreza enemu gramu kuhinjske soli. Če odraslo govedo v enem dnevu porabi 15 kg sena, dobi tako vose 15 g soli, to pa je manj, kot potrebuje zase, za svojo presnovo. Z raziskavami so ugotovili, da potrebuje odraslo govedo 20 g soli na dan, za vsak liter namoženega mleka pa 2 g. Če dobra molznica daje ob doma pridelani krmi in manjšem dodatku močnega krmila 20 litrov mleka na dan, potrebuje potem 60 g soli na dan, kar je trikrat več, kot je dobi s krmo. Posledice tako pomanjkljive prehrane se pojavijo prej ali slej. Žival slastno oblikuje vse, kar je slano, loteva pa se tudi zidov, zemlje, lesenih predmetov in oblačil. Toda to še ni najhujše. Ob pomanjkanju soli se zmanjšuje ješčnost in s tem količina mleka, pojavijo se motnje v reprodukciji, polahša se zunanji videz živali, dlaka postane resasta, se ne sveti kot pri zdravi živali, in končno lahko zaradi vsesplošne oslabelosti taka žival tudi pogine. Reši jo le pravočasno odkrivanje vzroka in dodatno pokladanje soli, običajno v obliki lizalnih kamnov.

• **POMANJKANJE VITAMINOV IN MIKROELEMENTOV** — Rejec mora biti pazljiv tudi na možno pomanjkanje vitaminov in sledovnih elementov. Nezadostna oskrba z vitamini (hipovitaminoza) je pogostna zlasti pri mladih živalih ter kravah molznicah, in to pozimi ali v začetku pomladi, ko so telesne zaloge močno izčrpane. Hipovitaminoza se da preprečiti s pravočasnim in zadostnim pokladanjem rudninskih in vitaminskih mešanice.

predmetov in oblačil. Toda to še ni najhujše. Ob pomanjkanju soli se zmanjšuje ješčnost in s tem količina mleka, pojavijo se motnje v reprodukciji, polahša se zunanji videz živali, dlaka postane resasta, se ne sveti kot pri zdravi živali, in končno lahko zaradi vsesplošne oslabelosti taka žival tudi pogine. Reši jo le pravočasno odkrivanje vzroka in dodatno pokladanje soli, običajno v obliki lizalnih kamnov.

Št. 34 (2192) 22. avgusta 1991



SEVNIČANI PRIČELI OBIRATI ZELENO ZLATO — Sevnški hmeljarji letos sicer ne bodo pridelali načrtovanih 95 ton hmelja, bo pa pridelek, kljub hladni pomladi, po besedah direktorice profinane enote sevnškega Merkatorja, dipl. inž. Martine Koritnik, boljši kot lani, ko so na okrog 64 ha pridelali le kakih 60 ton hmelja. Letošnji pridelek je kar izdatno oklestila toča, in to v času cvetenja hmelja. Kot je povedal vodja obrata v Loki (od koder je tudi posnetek s pričetka obiranja preteklo nedeljo) in na Kampiljah, Ivan Možic, je samo v Loki 61 obiralcev in sušičev iz Hrvaškega Zagorja, 30 jih je na Kampiljah, tem pa se je pridružila še peterica domačinov, ki bodo delali v dveh izmenah po 12 ur, torej noč in dan, tako naj bi obiranje končali v dveh tednih. Hmeljišče v Šentjanžu pa bo obralo 16 delavcev sevnškega Jugotanina. Delavci dobijo od 30 do 36 din neto na uro in štiri brezplačne obroke hrane. (Foto: P. Perc)

Telice in potrgane vezi

Prekinjene poslovne vezi v Jugoslaviji zelo prizade-nejo že tako napol dotolčeno slovensko živinorejo

Slovensko kmetijstvo se pogreza v vse hujšo krizo in če se bo politika še naprej tako usodno mešala v gospodarstvo, razvitega sveta ne bomo nikoli dohiteli, niti vzpostavili resnične suverenosti. Prva skrb slovenske oblasti zato ne sme biti orožje, ampak ekonomija, predvsem pa mora vlada preprečiti, da se ne bodo do konca potrgale gospodarske vezi med jugoslovanskimi republikami. Kmetijstvo bo pri tem prizadeto bolj, kot se misli. Kako je prizadela ukinitve prodaje plemenske živine ribniško zadrugo, smo že poročali. A ne le ribniško, prizadela je vso slovensko živinorejo. Še predlani so naši rejci prodali v druge republike nad 2.000 plemenskih telic, letos pa komajda še 140. Če ne bi bilo Bosne in Hercegovine, ne bi prodali niti ene več! Podoben primer je tudi z mlekom in mlečnimi izdelki. V Sloveniji se kopičijo zaloge, Jugoslavija pa onako kmetijsko proizvode na veliko uvaža. Tujcem takoj plača, zato pa v našem bistvu dokazno kaže, da so od njih vendarle kupi. Pri tem je Hrvaška najslabša plačnica, saj nanjo odpade več kot dve tretjini vsega dolga.

Se bolj kot pri prodaji pa je Slovenija odvisna od drugih republik pri nakupu kmetijskih pridelkov. Naša živilsko predelovalna industrija mora zunaj slovenskih meja kupiti kar 60 odstotkov vseh surovin. Obratovanja slovenskih oljarn, mlinov, predelovalnic sadja ipd. si ni mogoče niti zamisliti, če se bodo dokončno potrgale poslovne vezi in preskrbovalne poti, ki so se vzpostavile na osnovi dolgotrajnega sodelovanja in naravnega dopolnjevanja kmetijske pridelave na zaokroženem gospodarskem območju. Z uvozom se to ne bo dalo v celoti nadomestiti, pa četudi bi imeli dovolj deviz. Seveda je zdaj priložnost, da se ozremo tudi po svetu in sprejmemo iz-ziv za majhno slovensko ekonomijo, toda zakaj bi zavrgli vse tisto, kar smo v gospodarstvu že dosegli in imeli obojestransko korist? M. LEGAN

Še umeten nos

Zaton okuševalcev?

Bo degustatorjem, poklicnim okuševalcem pijač in drugih dobrot, ki tako skrbno in celo ljubosumno razvijajo svojo umetnost, kdaj res odklenalo? Komaj verjaposloviti od tako imenitne prireditve, kot je, denimo, vinska degustacija, marveč zato, ker je znanost kljub svojim dosežkom še daleč od tega, da bi lahko enakovredno nadomestila mojstra degustatorja in njegova čutila.

Znani so poskusi in prizadevanja, da bi naredili umetni nos za testiranje pijač in živil, ki pa niso dali pričakovanih rezultatov. To je še posebej spodbudilo britansko pivovarniško družbo Bass in elektronsko družbo Neotronics, da sta se v okviru univerze v Warwicku z velikim denarjem in pompom vrgli v ambiciozen načrt: izdelati instrument, ki bo tako občutljiv kot človekov nos. Za to naj bi uporabili cel sklop posebnih občutljivih senzorjev, povezanih z računalnikom, ki bi zmogli ločiti tolikšne fine, kot jih preizkušen degustatorjev nos. Načrtovalci trdijo, da je tehnika zdaj že toliko napredovala, da se jim bo to zagotovo posrečilo. Kaj pa, če bo sedanje degustacije, prave obrede duhovne zbranosti in prefinjenosti, res nadomestila elektronska sonda? -n

kmetijska zadruga

»krka« n. sub. o. novo mesto

KRMILA (tovarna močnih krmil) BRŠLJIN 16 NOVO MESTO (tel. 21-463)

Cenjene kupce obveščamo, da

- izdelujemo vse vrste krmnih mešanic za prašiče, govedo, perutnino;
- izdelujemo krmne mešanice po želji kupca;
- sestavljamo krmne obroke in jih dopolnjujemo;
- vedno imamo na zalogi mineralno-vitaminski mešanici VIMIN—K za krave molznice in VIMIN—GP za goveje pitance v 25 kg vrečah;
- nudimo tudi mineralno-vitaminske dodatke tovarne LEK v vrečkah 2 in 5 kg.

Ob sredah med 7. in 12. uro smo organizirali strokovno svetovanje in skladiščno prodajo!

POIŠČITE NAS IN SE POSVETUJTE Z NAMI!

Pasejo na tujem

Kmetijsko gospodarstvo gnoji in seje, neznanci pa pasejo na njegovem

KOČEVJE — Že desetletja pasejo znani in neznani posamezniki na kmetijskih površinah Kmetijskega gospodarstva Kočevje svoje konje, ovce, koze in celo svinje. Jeseni pa prihaja tudi do kraj kmetijskih pridelkov, predvsem krompirja. Pravni postopki zoper znane in neznane storilce so se že vlekli dve leti in več.

Pred kratkim so pri Kmetijskem gospodarstvu ugotovili, da morajo sami ukrepati učinkoviteje. Vodstvo je sklenilo in javnost obvestilo, da bodo živali zajeli in zaprli. Ko se bo njihov lastnik oglasil, mu bodo zaračunali storjeno škodo, če pa se lastnik v tednu dni ne bo oglasil, potem bodo živali prodali. Doleg se na območju Mlake že ujeli nekaj konj in jih po plačilu odškodnine vrnilo lastnikom.

Do takih posegov pa še ni prišlo na območju od Kočevja proti Cvišlerjem. Sicer se te dni pase ponoči in dopolne tudi po 14 konj, nam je povedal predstavnik KG Jani Marolt, ki je konje neznanih lastnikov tudi fotografiral. Povedal je, da bodo tudi na tem območju skušali ugotoviti lastnike konj tako, da bodo konje zajeli in zaprli, saj bodo lahko le tako ugotovili, čigavi so. Na podlagi govoric o lastnikih namreč ne morejo uspešno ukrepati.

Nadalje je povedal, da so konji, ovce, koze in prašiči popasli in uničili površine, zasejane z ječmenom. Tudi travnike, ki so jih gnojili in nameravali na njih pridelati silažo, so popasle tuje živali. J. PRIMC

ZAJCI POGINJAJO

KOČEVJE — Poročali smo, da kunci in zajci v Kočevju in okolici poginjajo zaradi hemoragične bolezni. Bolezen je trdovratna in v Kočevju in okolici še ni ponehala. Poginjajo le kunci in zajci, medtem ko bolezen prenašajo podgane, miši, mačke, ptiči, žuželke itd. in celo veter. Tudi po temeljiti razkužitvi zajčnikov še nekaj mesecev ni priporočljivo v njih nastaniti nove kunce. Rejci zajcev to bolezen jemljejo pre-malo resno, zato je škoda še večja. Po veljavni predpisi bi moral vsak rejec kunccev prijaviti, koliko živali ima, v praksi pa jih ne prijavlja nobeden. Za rejce kunccev je priporočljivo, da bi prebrali knjižico »Hemoragična bolezen«, ki jo je napisal Ivan Mrzel.

VINOGRADNIKI V RADGONI

TRŠKA GORA — Osemdeset vinogradnikov podružnice Društva vinogradnikov Trška gora je bilo v soboto na svojem tradicionalnem izletu. Letos so si izbrali Pomurje s ciljem v Gornji Radgoni, kjer so bili na otvoritvi in ogledu kmetijsko-živilskega sejma, ogledali pa so si tudi kmetijski kombinat v tem kraju. Še posebej jih je zanimala pridelava šampanjca in njegovo zorenje v sodih. Na koncu so se ustavili na večerji pri vinogradniku Francu Balonu na Bizelskem.

SVINJSKI REKORD

Praščerejska revija Pig news and Information poroča, da je na Kitajskem, kjer gojijo daleč največ prašičev na svetu, svinja pasme taihu v skupno 16 gnezdih v sedmih letih poravnala 372 puskov ali v povprečju 23,2. Imela je devet parov seskov in bila težka le okrog 80 kg. Taihu uporabljajo za povečanje rodnosti drugih prašičjih pasem.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Bliža se trgategv

»Ne« za sladka vina

Veseli ob trgatvi lanskega grozdja se je skalilo prenekatemu vinogradniku, ko so nastopile kletarske težave. Da bi letos pomagal razčistiti čim več nejasnosti, bom do trgatve pisal predvsem o pripravi na trgatve in o vodenju alkoholnega vrenja. V tem članku se posvetimo razgovoru o vinih z ostankom sladkorja.

Predvsem visokokakovostne bele sorte (renski rizling, rumeni muškati, beli pinot, traminec, sauvignon itd.) pridobijo na skladnosti okusa, če ostane v vinu nekaj gramov nepovretega sladkorja. Ta sladkor ublaži preostalo kislino in zaokroži okus. Stroka nima nič proti polsu-him vinom, če izvira nepovreti sladkor iz zelo zrelega grozdja. Kletar se je pač odločil, da bo zavestno ustavil alkoholno fermentacijo tik, predno se vrenje zaključi. Tako je zmanjšal alkoholno stopnjo in pridobil na sladkosti vina. Poznavalci vina bodo tudi sprejeli vino z ostankom sladkorja, če je bil letnik odličen in je bilo grozdje zelo sladko. Nerazumljivo pa je za porabnike vina, da so vina slabšega letnika, ko je bilo malo sončnih dni, z ostankom sladkorja. Sum, da je bil moštu sladkor dodan, je na mestu. Moja želja je, da bi odvrnil vinogradnike, ki se jim je posrečilo doseči s polsu-him vinom zelo visoko oceno ali celo zlato medaljo, od prekomernega dodajanja sladkorja v slabših let-nah. Zakon o vinu dovoljuje dodati samo toliko sladkorja v mošt, da se doseže za to sorto normalna slad-kost. Ako se doda več sladkorja, je to opazno v okusu. Prevelika količina alkohola na ekstraktno revnej-se vinu izstopa v okusu in vino je neharmonično.

mag. JULIJ NEMANIČ

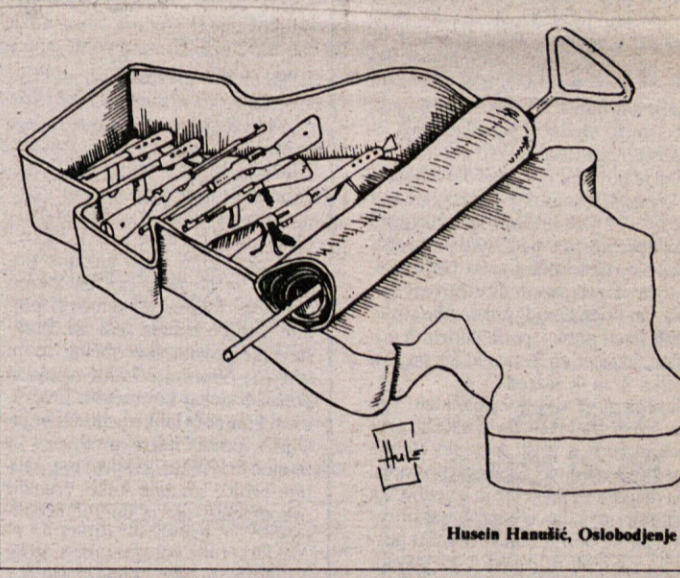


Zelo tvegano je pridelovati vina z ostankom nepovretega sladkorja, če vina ne stekleničimo. Nemogoče je obdržati kakovost sladkega vina v posodi, ki je načeta. Že dvig spomladanske temperature vzbudi vrenje sladkega vina. Ako želimo preprečiti alkoholno vrenje, mora-mo vino močno zveplati, s tem pa prizadenemo aromo vina, prekrije jo vonj po žveplovm dioksidu in tudi v okusu vina se čuti jedkost, ki je posledica žveplaste kisline. Takšno vino ne more biti boljše od su-hega, ki ima ves sladkor povret. Po-savski vinogradni rajon, ki ga

• **Gastronomija nas uči, da se k normalnim jedem iz mesa, krom-pirja, zelenjave, postreže suho vi-no. Sladko vino pa le po sladici, najsi bo to potica ali druga peciva. Naša slovenska kuhinja sicer po-zna sladico, toda bolj ob praznič-ni prehrani. Zato potrebujemo sorazmerno majhno količino slad-kih vin. Zato, vinogradniki v Po-savju, ne dovolimo, da nas zapelje v »sladka« vina takšna moda, dr-zimo se tadicije, ta pa se brez po-sledic lahko spreminja le v pro-milih.**

tvorijo vinorodni okoliši od Bele Krajine, Dolenjske, do Krškega in Bizelskega, je poznan po suhih vi-nih. V tem rajonu je možno pridelati v dobrih letinah manjše količine poznih trgategv, izborov in ostalih predikatnih vin, ki so v glavnem sladka vina. Toda ne smemo videti, niti želiti svoje bodočnosti v sladkih vinih. Sladkih vin se nikoli ne popi-je toliko kot suhih in težko bi jih prodali. Tudi tisti vinogradniki, ki vino lahko stekleničijo, naj se zave-dajo, da je težko jamčiti stanovit-nost sladkega vina v steklenici.

mag. JULIJ NEMANIČ



gospodinjski kotiček

Vlaganje v kis in sol

Metodo konzerviranja s kisom poznamo že zelo dolgo in še danes jo pogosto uporabljamo. V dovolj močni koncentraciji kisline mikro-organizmi nimajo življenjskih mož-nosti. Vložena zelenjava je zato pre-cej časa obstojna. Zaradi boljšega okusa ji dodajamo razne dišavnice, sol in sladkor pa delno tudi kot konzervansa. Zelenjava, konzervi-rana s hladnim kisom, je precej kis-la in ni primerna za vsak okus. Če hočemo zelenjavo z bolj milim oku-som, jo vedno pastemiziramo ali vročo polnimo v kozarce.

Starejši način priprave zelenjave za vlaganje je predhodno nasolje-vanje.

Pri tem zelenjava odda veliko lastnega soka in izgubi na svoji hra-nilni vrednosti. Prav tako ne sme-mo pri kuhanju zelenjavi dodajati sodo bikarbono, ker uniči vitamine. Primerno kisla zelenjava je cenjena zaradi svojega prijetnega, pikantne-ga okusa. Vzbuja tek in pospešuje prebavo težkih jedi. Mešane solate, vložene v kis, so v zimskem času nepogrešljivo dopolnilo obrokom. Kis, ki ostane v kozarcih, lahko za-razdi prijetne arome uporabimo za sveže solate. Odišavljeni kis lahko

pripravimo tudi sami precej časa pred konzerviranjem. Osnovna me-šanica začimb za odišavljeni kis vsebuje 15 g cimeto-ve skorje, 15 g muškatega cveta, 8 g poprovi-h zrn in 8 celih klinčkov. Vse to zameša-mo v 2 l belega kisa. Po želji lahko dodamo še 2 ali 3 lovrove liste, malo nastrganega hrena in nekaj strokov česna. Mešanico začimb stresemo na dno čistih steklenic kisa in zalijemo z mrzlim kisom. Stekleni-ce neprodušno zapremo in jih vsaj mesec dni hranimo na hladnem me-stu. Enkrat tedensko jih dobro pre-tresemo. Preden kis uporabimo, ga precedimo skozi gostu tkanino.

Za pripravo mešane solate po-trebujemo 1 kg zelja, 1 kg kumar, 1 kg korenja, 1 kg zelenih paprik, 4 velike čebule, 1 l kisa, 2 l vode, 2 žlici soli, 1 žlico popra v zrnju, 2 žlički zmlete kumine in 3 žlice sla-dkorja. Vso zelenjavo očistimo in na-režemo na primerne rezine ali kocke. V manjši količini mešanice kisa in vode jo blanširamo pet minut, nato pa zdrevamo v čiste, segrete ko-zarce in zalijemo s preostalo meša-nico vrelega kisa, vode in začimb. Kozarce takoj hermetično zapremo. HELENA MRZLIKAR



Posoja laserske plošče

NOVO MESTO — Novomeščan Miloš Zatežič si kot gradbenik že dve leti služi kruh v švicarskem Luzernu. Njegov konjiček je poslušanje dobre glasbe prek laserskih plošč. Sprva jih je kupoval na potovanjih po Nemčiji, Avstriji in Švici in ko se mu je v svoji zbirki nabralo kar zajetno število tako imenovanih CD plošč, se je domislil, da bi si uredil izposojalnico.



Pred dnevi jo je res odprl na Partizanski cesti v Novem mestu. Izposojalnico je imenoval Galant music. Odprta je vsak popoldan in v soboto dopoldan. V njej sedaj dela Milošev brat, Miloš pa skrbi, da na policah ne manjka najnovejših plošč, ki izidejo v najbolj znanih glasbenih hišah.

Podobno kot v video centrih si je »pri Milošu« moč izposoditi tudi CD player, od plošč pa je vse, kar se ta čas dobi v svetu klasične, roka in popa ter ostalih zvrsti glasbe. Člani dobe članske izkaznice, izposoja ene plošče je 30 dinarjev.

J. P.

Pouk še popoldne

Premalo denarja za rešitev prostorske stiske

METLIKA — V metliški osnovni šoli, ki velja s 680 učenci za največjo v Beli krajini, bo v prihajajočem šolskem letu 26 oddelkov, toliko kot lani. Lansko šolsko leto je bilo za Metličane zelo uspešno, saj je bil uspeh skoraj 99 odst., izboljšala pa se je tudi opremljenost šole z didaktičnimi pripomočki in ostalimi učili. V vzgojno-izobraževalnem delu so posvetili veliko pozornost posodabljanju učnovzgojinega in projektnega dela ter integriranega pouka. S tem bodo nadaljevali tudi v novem šolskem letu, ko bo imelo prednost posodabljanja izobraževalnega dela in delo s starši.

Kot je povedal ravnatelj Jože Mozečič, so med letošnjimi počitnicami v šoli opravili več vzdrževalnih del, nakupili nekaj opreme, radi pa bi tudi preuredili kotlovnico na tekoče gorivo. Največ težav so imeli pri razporeditvi otrok v oddelke, saj bodo zaradi prostorske stiske morali imeti pouk v petih oddelkih popoldne, in sicer en 2. razred ter po dva oddelka 3. in 4. razreda.

Seveda so si v šoli v preteklem šolskem letu prizadevali, da bi ublažili prostorsko stisko, a prišli so le do idejnih rešitev za dozidavo šolskega poslopja, ni pa denarja za projekte in izvedbo. Že spomladi je bila vrednost razširitve ocenjena na 30 milijonov din, žal pa v šolstvu nasploh ni izgledov za investicije.

M. B.-J.

Na vrsti divja smetišča in Obrh

V začetku avgusta so v metliški občini pričeli z javnimi deli — Sedaj dela 15 brezposelnih — Dobro opravljeno delo — Uredili naj bi še grajsko obzidje

METLIKA — V metliški občini so pripravili tri programe javnih del, in sicer sanacijo površin pod mestnim jedrom ob Obrhu v Metliki, sanacijo nedovoljenih odlagališč odpadkov in sanacijo metliškega grajskega zidu. Medtem ko so s prvima dvema sanacijama že pričeli 1. avgusta, pa tretja še čaka na prioritetni vrstni red. Za vsa dela bi potrebovali 30 delavcev, za prva dva programa pa 20, odzvalo pa se jih je 15. Gre izključno za ljudi, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, ni pa nujno, da so to le nekvalificirani delavci, saj gre tudi za zahtevnejša dela. Tako sedaj delata tudi dve gradbeni tehnici in štirje zidarji.

V metliški občini je kar 50 divjih odlagališč, na katerih je skoraj 1.300 prost. metrov odpadkov, za njihovo sanacijo pa bi morali porabiti 4.400 ur ročnega dela, 273 ur strojnega dela ter 445 ur prevoznih s tovornjaki. To javno delo, ki ga sedaj opravljajo v metliški občini, pa je tesno povezano s programom trdih odpadkov in občini, ki ga bodo začeli uresničevati 1. septembra, ko bo Komunala začela odvažati odpadke iz vseh krajevnih skupnosti.

Drugo javno delo, ki ga opravljajo, pa obsega sanitarni posek in zasaditev zemljišč pod starim mestnim jedrom od izvira Obrha do klavnice. Nekoč je bil tukaj urejen mestni park, ko pa se je zaradi in so ljudje tja odlagali tudi odpadke, so ga poskušali večkrat revitalizirati, a so bili neuspešni. Metličani predvidevajo, da bi v prihodnjih letih s



DOKUMENTI GOVORILJO — Gospod Aute Lampe (levo) in Wolfgang Langkau iz partnerškega mesta Langenhagen pri Hannoveru sta v misliji dobre volje tudi iz fotografskega arhiva Dolenjskega lista poskušala dobiti pravo predstavo o tem, kakšno škodo je vojna prizadela Novemu mestu in Dolenjski. (Foto: T. J.)

Obisk misije dobre volje

Prijatelji iz Langenhagena nas niso pozabili

NOVO MESTO — V začetku tedna sta Novo mesto obiskala Aute Lampe in Wolfgang Langkau iz Langenhagna. Gospod Lampe, sicer nemška kolesarska legenda in član SPD, je Novomeščanom in našim bralcem že dobro poznan, gospod Langkau pa je član CDU in poslanec v langenhagenski mestni skupščini. Tokrat sta obiskala Novo mesto z enim samim in jasnim namenom: ugotoviti, kakšno škodo je Novo mesto oziroma okolica utrpela med nedavno vojaško agresijo in kam bi usmerili pomoč, ki so jo prijatelji v partnerskem mestu Langenhagen sklenili zbirati. V ta namen so že odprli poseben račun v Kreissparkasse, vanjo pa se bodo stekala sredstva, ki jih bodo za to namenili mesto, posamezniki in organizacije. K zbiranju bodo povabili tudi slovensko društvo Krka iz Hannovera, svetovno znana langenhagenska godba z dirigentom Ernestom Muellerjem na čelu pa je sklenila prirediti v našem mestu koncert.

Na obisku pri Dolenjskem listu, kjer sta si omenjena gosta ogledala pisno in slikovno gradivo iz zadnje vojne, sta povedala, da je številne prijatelje, ki jih je Novo mesto pridobilo v Langenhagnu, v času agresije zelo skrbelo, kaj se dogaja v naših krajih. Zato sta se tudi podala na to, z nemškimi očmi gledano pogumno in tvegano pot na krizno območje, kamor po njihovih pojmih sodimo seveda tudi mi. Predstavnik novomeške občine so ju sprejeli z odprtimi rokami in jima že ponudili nekaj konkretnih programov, kamor bi lahko usmerili prijateljsko pomoč. Gre predvsem za pomoč družinam, ki so v vojni izgubile svoje ali bile kako drugače oškodovane, ter za pomoč bolnišnici.

T. J.

Za čisto in zdravo pitno vodo

Kar 90 odst. prebivalcev občine dobiva vodo iz javnih vodovodnih sistemov — Oporečni vaški vodovodi — Staro in dotrajano omrežje — Voda iz globlin

NOVO MESTO — Od 333 naselij v novomeški občini jih pitno vodo iz javnega vodovoda dobiva 218 ali 86 odst. vseh; upoštevaje število prebivalcev pa je ta odstotek še večji, saj se kar okoli 90 odst. prebivalcev novomeške občine oskrbuje s pitno vodo iz javnih vodovodov. Še vedno pa je več kot sto naselij v občini brez vodovoda, 29 vasi in zaselkov, v katerih živi okoli 2000 ljudi, pa dobiva vodo iz vaških vodovodov.

Prav s temi vaškimi vodovodi pa je precej težav, saj predstavljajo neprestan možen vir okužbe. Nazadnje so od 23 opravljenih bakterioloških analiz vzorcev iz teh vaških vodovodov ustrezali le

• V Komunali so se odločili, da bodo za čim boljše preskrbo s kar se da kakovostno vodo namenili več denarja. Vendar je za to na voljo le denar od vodarine. Medtem ko je Komunala še pred nekaj leti za svoje delovanje mimo cen storitev dobila kar 60 odst. potrebnega denarja, se je sedaj ta delež zmanjšal na borih 14 odst., in še to predvsem za gradnjo novih komunalnih objektov, medtem ko sta tako rekoč vse vzdrževanje in obnova odvisna od denarja, ki ga dobijo od svojih storitev.

trije, poleg tega pa so bili vzorci odvzeti v zelo ugodnih razmerah. Največji problem teh vaških vodovodov je, da tako rekoč nimajo vzdrževalca in da ni pravega in rednega nadzora nad njimi. Zato naj bi že pred leti te vodovode prevzela v upravljanje novomeška Komunala, vendar jih take, sanitarno-tehnično neustrezne in pomanjkljive, ni hotela, denarja za njihovo sanacijo pa ni.

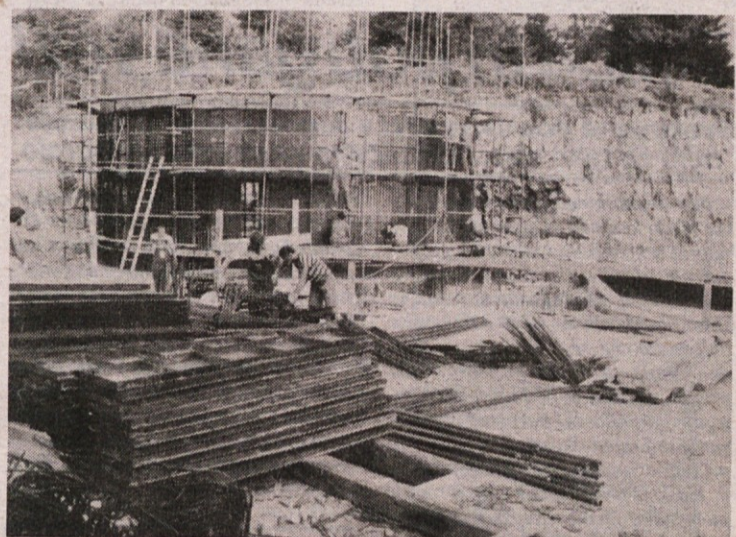
Glede tega je precej bolje z javnimi vodovodnimi sistemi, ki so v upravljanju novomeške Komunale; teh je v občini 17 in v vseh razkužujejo vodo s plinskimi klorom, doziranje je avtomatsko in se samodejno uravnava glede na kakovost vode. Poleg tega Komunala te sisteme redno in skrbno vzdržuje in vse dele, od zajetij preko cevodovodov, raztežnikov, usedalnikov, rezervoarjev do hidrantov večkrat na leto izpirajo. Vsega tega na vaških vodovodnih sistemih ne počnejo. Vendar kljub temu s kakovostjo vode v novomeški občini ne moremo biti zadovoljni. Po količini je to dovolj — sedaj je na voljo več kot

400 litrov na sekundo — vendar gre v glavnem za površinska zajetja na kraškem terenu in ta voda se ob večjih deževjih in hitrem taljenju snega rada kali. Zato so se v novomeški Komunali že pred leti odločili za raziskave in iskanje globinske vode iz dolomitnih plasti, ki je čista in neoporečna. To iskanje je že do sedaj dalo lepe rezultate in danes je v novomeški občini že nekaj vodovodnih

sistemov, ki izkoriščajo to globinsko vodo, več raziskav pa še poteka.

Na kakovost vode v slabem pogledu pa vpliva tudi starost in dotrajanost vodovodnih sistemov. Glede tega je stanje v novomeški občini dokaj slabo, saj je v povprečju vodovodno omrežje staro 26 let, skrajna »starostna meja« pa naj bi bila 36 let. Od okoli 600 km vodovodnega omrežja v občini je kakih 150 km že odpisane, precej pa je še neustreznih azbestno-cementnih, tako imenovanih salonitnih cevi. Zaradi starosti omrežja je tudi vse več okvar — 600 do 700 na leto — kar tudi slabo vpliva na kakovost vode.

A. BARTELJ



NAJVEČJI REZERVOAR — Nad Regrčo vasio, pri ruševinah cerkve sv. Roka, gradi novomeška Komunala 1000-kubični rezervoar. To bo največji rezervoar v občini, hkrati pa je ta gradnja največja letošnja nalozba Komunale, saj bo vsa zadeva stala 8,5 milijona dinarjev. Iz tega rezervoarja bodo s pitno vodo oskrbovali južni del Novega mesta, kjer živi 5.800 ljudi. Rezervoar pri sv. Roku naj bi bil zgrajen do konca leta. (Foto: A. B.)

Nova metliška pridobitev

Obnovljen in moderno opremljen Novotehnični servis avtomobilov — Prodajalna končno na enem mestu

METLIKA — Konec preteklega tedna je Metlika postala bogatejša za prenovljen blagovno-servisni center Novotehne, kar je dobrodošla popestritev ponudbe ne le za Metliko, ampak tudi za vso Belo krajino. Kot je ob otvoritvi dejal glavni direktor Novotehne, Niko Galeš, s tem centrom izpolnjujejo svoj dolgoletni dolg do Bele krajine in lastnih delavcev. K odločitvi o obnovi servisa in odprtju blagovno-servisnega centra (servis bi v nasprotjem primeru morali zapreti) je po Galeševih besedah vplivala tudi dolgoletna pripadnost Beli krajini.

Direktor je pohvalil poslovni odnos projektanta Savaprotjekta iz Krškega in izvajalca Bgrada iz Črnomlja, ki jima je naložbo, vredno 10 milijonov din, uspelo dokončati ob pravem času. Poleg prenovljenega servisa za avtomobile Zastava in VW so odprli tudi nove prostore prodajalne, ki se je preselila s Trga svobode, oktobra pa naj bi začeli v novem centru prodajati tudi vozila VW, če bo komisija dala soglasje k prostoru. Vodja prodajalne Adlešič je povedal, da so novi prodajni prostori zanje velik uspeh, kajti prej so imeli skladišča po vsem mestu. Popestrili pa so tudi ponudbo.

Vodja servisa Milan Škabar je pohvalil enega najmodernejših servisov daleč naokrog, ki pa je bil obnove še kako potreben, saj prej v več kot dveh desetletjih, odkar je bil v Metliki, vanj skoraj niso vlagali. Delo bo sedaj veliko

lažje, saj je vse avtomatizirano, skoraj vsa oprema pa je nova: elektronski preizkuševalci zavor, stroj za demontažo gum, stroj za elektronsko uravnoteženje koles, za testiranje motorja, za optični pregled vozil, nove pa so tudi skoraj vse dvigalke.

M. B.-J.



NOVA OPREMA — Prve obiskovalce Novotehničnega blagovno-servisnega centra v Metliki je precej zanimalo, za kaj vse je pri servisu avtomobilov uporabna nova oprema. (Foto: M. B.-J.)

So Drašiči res zapostavljeni

V KS Drašiči ni ne vodovoda ne trgovine

DRAŠIČI — V krajevni skupnosti Drašiči, ki šteje 380 prebivalcev in ima okoli 95 gospodinjstev, se že dalj časa čutijo zapostavljene. Pravijo, da od »družbe« niso dobili skorajda nič, če ne štejejo telefona, za katerega pa so morali, tako kot vsi ostali prebivalci metliške občine, sami ogromno prispevati. Nima jo vodovoda, ne trgovine, električna napetost je tako slaba, da imajo zaradi tega v Vidošičih in Železnikih težave celo z gledanjem televizije in delovanjem pralnih strojev in zamrzovalnih skrinj. Problem s ceto, ki pelje skozi Drašiče in povezuje Slovenijo s Hrvaško, pa se vleče že leta. Sredi vasi je cesta tako zožena, da je normalen promet skorajda onemogočen in tega ozkega grla očitno nikakor ni moč odpraviti oziroma za to na metliški občini, pa morda še kje, ni prave volje.

Novomeška kronika

ŽUPAN — V naši telefonski rubriki nas je pokarala poslušalka, rekoč, naj enkrat že pustimo župana Dvornika pri miru in se lotimo koga drugega. Žal, ne moremo. Je že tako v vseh časih in režimih, da so veljaki bolj izpostavljeni opazovanju občanov, pa tudi novinarskim očem. Tokrat smo župana lahko opazovali na otvoritvi piva na Vindišerjevem vrtu. Očitno ga ni motila ne hrupna glasba do ene ponoči, ne obilica popivanja. Morda bi nekaj minut pred polnočjo celo dovolil cvičkarjo na novomeškem Glavnem trgu.

KRIZIŠČE — Na kandiškem križišču imamo že nekaj časa nov prometni režim. Odgovorni so poskrbeli, da avtomobili švigajo sem ter tja, pešci pa zaenkrat prek tega križišča morejo varno. Morda bodo pri Cestnem podjetju našli toliko barve, da bodo začrtali zebre, ali pa imajo prometni strokovnjaki morda kakšne druge zamisli.

SEJEM — V poletnih mesecih je bilo na novomeškem Glavnem trgu kar precej mrtvila, ob čemer so bili verjetno še posebej srečni in veseli prebivalci starega mestnega jedra. Bili so dnevi, ko si parkirane avtomobile in pešce preštel na prste ene roke. Pa ni bila kriva le vojna, človek bi rekel, da ljudje ob teh plačah nimajo veliko želja, da bi pasli oči po izložbah. Pa ni tako. Sušarski sejem je spet napolnil pločnik, gostiče na trgu in trgovine.



Ena gospa je rekla, da so se na otvoritvi Dnevov piva še najbolje imeli novomeški Romi, saj je ansambel Slovenija za 2000 mark igral le njim.

Sprehod po Metliki

V DOBRIH, SOCIALISTIČNIH ČASIH so si Metličani privoščili kar dva oddelka glasbene šole: novomeškega in črnomajškega. Zdaj so varčevalni trenutki, zato so pričeli odgovorni razmišljati o tem, da je dovolj šale in da je za Metliko, ki ima glasbeno tradicijo, še vedno dovolj, da se bomo dogovorili še za direktorja te šole, bo glasbe več, razprti pa manj, zadovoljni bodo otroci in starši, ki so do poslednjega prepričani, da bodo hodili zdaj iz metliške glasbene šole le še Bachi, Bethovni in Prokofjevi. »Red mora biti,« je rekel Cigan in zlomil ženi roko.

LEPO BESEDO JE TREBA ZAPISATI o Komunalnem gospodarstvu, in sicer o skupini, ki skrbi za parke. Zgodnje čase je vse urejeno tako, da človeku udar vesela zaigra srce. Nehote se spomni čarov, ko sta za metliške parke skrbeli stari Tomc in Stezinar. Takrat je stala Metlika visoko med slovenskimi mesti in je dobivala celo plakete za urejenost.

NEMALO KMETOV JE NEZADOVOLJNIH z osemenjevalcem, ki po njihovih besedah prepovedko prihaja k telcam na ljubezenske sestanke. Ko je čas parjenja, osemnjevalca ni, pa se ne gre čuditi, če so se pričeli kmetje zatekati k bičkom. Ti so zanesljivejši od osemenjevalca, ki je namesto osemnjevanja svetoval kmetom, naj gonečo se telico raje ubijajo. Kmetje radi povedo še to, da takšnega osemenjevalca ne potrebujejo, a kaže, da ima »umetni bik« zaščito pri občinskih oblasteh.

METLIŠKA OBČINSKA ADMINISTRACIJA je pričela z razprodajo stare občinske opreme. Mize in druga navklada, ki je v občinski stavbi odveč, bo našla svoj prostor in potrošnike v krajevnih skupnostih. Tam so uradovale doslej brez stolov, kar Omar, pisalnih strojev in podobnega, kar je dokaz, da se da z voljo narediti marsikaj. Za odvečno občinsko opremo so tedaj pred kratkim sedeli tako imenovani tehnični viški, ki so odšli v druge službe visokim odpravninami. Še bolj iznajdljivi pa so se invalidski upokojenci.

ČLOVEK BI SKLEPAL, da ima veterinarska služba posebno službo, ki skrbi za sprotno poviševanje cen storitev. Osebnostno delo veterinarja na terenu je vredno 2.400 dinarjev, kmetje pa z uslugami še niso zadovoljni. Prav želijo si za sebnе prakse, a so prepričani, da do njega bo prišlo še tako kmalu. »Kdo bo šel delat na svojo roko, ko pa so pod okriljem družbe zaščiteni in zavarovani bolj od kočevskih medvedov,« komentirajo kmetje.

NOVA BRIZGALNA

OREŠJE — Gasilsko društvo v Orešju nad Šmarjeto v soboto, 24. avgusta, ob 15. uri pripravljajo gasilsko pigozmo, ob 17. uri bo pripravljen gasilski dom proslava in prevzem gasilskemu domu proslava in prevzem nove brizgale. Prizadevnim gasilcem bodo podelili visoka odličja, priznanja in zahvale. Na koncu veselica z ansambelom Srce Slovenije.

STANOVANJA — Ob obravnavi osnutka novega pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev solidarnostnih stanovanj v črnomaljski občini so se člani izvršnega sveta precej lovili, kakšen naj bo ta pravilnik. Pa je eden od njih prišel na misel, naj bi povprašali za nasvete ljudi, ki so nekdanje sodelovali v različnih komisijah za dodelitev tovrstnih stanovanj, saj so si nedvomno nabrali precej izkušenj. »No ja, pa jih povprašajmo, saj so še živi,« se je strinjal tudi predsednik.

OBCINA — Krajevna skupnost Doblič-Kanižarica bi rada kupila stavbo podružnične šole v Dobličah, ki sicer neusmiljeno propada. Kaj bodo z njo, še ne vedo, v Črnomlju pa ugibajo, ali ne bo to zameetek za novo občino v Dobličah. Vendar jim Črnomaljski tega koraka očitno ne bi zamerili, saj se že veselijo, da bi bil z novo občino rešen problem vsaj enega brezposelnega v črnomaljski občini.

MARKE — V črnomaljski občini razmišljajo v uvedbi občinskih obveznic in imajo že pripravljen osnutek odloka o tej zadevi. Obveznice bi sicer imele devizno klavzulo, nikakor pa se Črnomaljski ne morejo odločiti, po koliko naj bi bila marka. Naj bi veljal Markovičev, borzni ali črni tečaj? Tistim, ki bodo obveznice kupovali, bi najbolj ugaljal prvi, onim, ki jih bodo prodajali, pa zadnji kurz. Čež leta, ko bodo morali na občini vračati dolg, pa bodo želje seveda ravno obratne, če bo še vedno toliko različnih tečajev.

POMOČ KRVODAJALCEM

KOČEVJE — Občinski odbor Rdečega križa se otepa s pomanjkanjem denarja. Vsako leto ima dve krvodajalski akciji, po uspehu teh akcij pa so krvodajalci kočevske občine med najboljšimi v republiki. Vsako drugo leto slovesno podelijo priznanja krvodajalcem, ki so do takrat darovali kri 25 ali 50-krat. Letos za tako prireditvev RK ni imel denarja, zato so za denarno pomoč pisno zaprosili 65 podjetij in zasebnih obrtnikov ter podjetnikov. Med tistimi, ki so na pismo že odgovorili, je največ prispeval Avto bum, in sicer 10.000 din, nato Oprema 5.000 din, Elektro 4.000 din, po 1.000 din pa še SDK, Hydrovod, Ljubljanska banka in Komunala. Nekatera družbena podjetja so se izgovorila, da zaradi raznih težav ne morejo nakazati denarja, dajejo pa svojim krvodajalcem razne ugodnosti, npr. dva dni dopusta, kot predvideva zvezni zakon, itd. Občinsko vodstvo RK se zavzema, da bi imeli krvodajalci na dan oddaje krvi le en prost dan, saj dva dneva pomenita za podjetja veliko breme.

VEČ LJUDI, MANJ PRAŠIČEV

KOČEVJE — Letošnji popis prebivalstva v občini Kočevje je bil zaključen 15. aprila. O njegovih rezultatih in ugotovitvah v občini še ni bilo razprave. Zvedeli pa smo nekaj podatkov, ki so gotovo zanimivi. Število prebivalcev v občini Kočevje se je v zadnjih 10 letih povečalo z 18.195 na 18.479 ali za 1,6 odst. V občini je poraslo tudi število stanovanj, in sicer s 6.057 na 6.759 ali za 11,6 odst. Stanovanj je več v vseh krajevnih skupnostih. Tudi gospodinjstev je več, prej 5.884, zdaj 6.267. Popisovalci so zabeležili 1.093 kmečkih gospodarstev. Podobnega podatka za leto 1981 ni. Število perutnine se je v zadnjih desetih letih povečalo s 17.258 na 18.699 ali za 8,35 odst., število govedi je poraslo s 1.332 na 1.632 ali za 22,50 odst. Najbolj se je povečalo število ovac, in sicer s 1.222 na 2.929 ali za 139,70 odst. Občutno je padlo število konj, in sicer z 232 na 158 ali za 31,90 odst., še bolj pa število prašičev — z 847 na 267 ali za 68,50 odst.

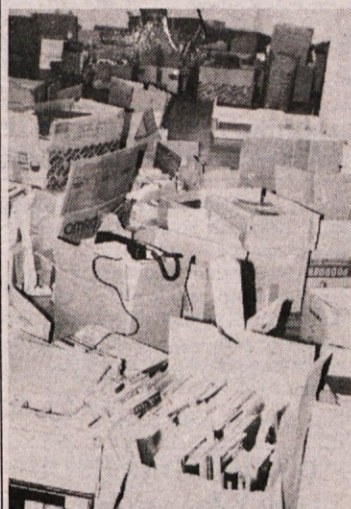
Trebanjske iveri

SMETIŠČA — Trebanjske so z republiškega zavoda za zaposlovanje pohvalili, da so pripravili zelo dober program javnih del. O čem tako lahko Nemčiči in sanjajo. Sicer morda ne zveni preveč ugodno in gospodsko, če povemo, da so s pomočjo javnih del pri trebanjski Komunali spravili v red že veliko črnih smetišč. Verjetno imajo smeti tudi v kakšni metropoli, le da tam še niso skušali, kaj pomeni invazija škurkov na mesto.

NICLA — Pojdimo se malo ugakarstvali! Morda veste, kdo bi utegnil biti vpleten v spor ob nekem žalostnem dogodku, kjer ne sme manjkati slovenska zastava? Pogovor med nasprotujočima si stranema pa je potekal nekako takole: »Ti si navadna nica!« »Naj sem, toda ust si ne dam zamašiti!« Nagrada bi lahko bila stara ali nova slovenska zastava, kakor komu ljube.

ODGOVORNOST — Ob zelo vročih poletnih dnevih je bilo na mirenskem bagerju veliko kopalcev. Vsi so se še zmeraj kopalni na lastno odgovornost, tako kot pred letom ali še prej. In prav nič ne kaže, da se bo kaj zasukalo na bolje, saj mirenška krajevna skupnost za večji poseg nima denarja. Bi pa lahko našla kakšen dinar, da bi zagotovila večjo izdatnost in čistost vode v bagerju, menijo nekateri krajinari, ki se raje hodijo namakati v Sevnico in Šmarjske Toplice.

IZ NAŠIH OBČIN



SELITEV KNJIG — Zaradi vojne in selitve vojaštva so nekaj mesecev pred predvidenim rokom preselili knjige ribniške knjižnice iz doma J(L)A, kjer je knjižnica doslej gostovala, v Miklovo hišo. Naglica je bila potrebna tudi zato, ker so se bali zaplenbe knjig, saj nekateri južne republike in JA ponekod plenijo vseprek. Pričakujejo, da bo ribniška knjižnica začela dobivati potrebno opremo (police itd.) te dni, montaža pa bo dokončana septembra, nakar bodo knjižnico spet odprli. Na fotografiji: del preseljenih knjig v prvem nadstropju Miklove hiše, kjer bodo novi prostori knjižnice. (Foto: Primc)

AGENCIJA BO MORALA ŽIVETI NA TRŽNIH OSNOVAH

ČRNomeLJ — Ko so v črnomaljski občini pripravljali predlog odloka o ustanovitvi agencije za razvoj, so, kot zatrjujejo, upoštevali pripombe, ki so jih pri obravnavi osnutka odloka dali delegati skupščine občine. Tako sedaj na skupščini občine predlagajo ustanovitev javnega podjetja-agencije v obliki družbe z omejeno odgovornostjo v mešani lastnini. Skupščina občine ustanavlja agencijo, hkrati pa se lahko vključijo tudi drugi družabniki. Glede na vsebino dejavnosti je nujno, da je agencija ustanovljena kot javno podjetje, v katerem bo imela občina najmanj 51-odst. delež. Ob tem so na izvršnem svetu poudarili, da mora agencija težiti k tržnosti. Skupščina občine naj agenciji pomaga pri ustanovitvi, potem pa bo ta morala živeti na tržnih osnovah. Nikakor ne sme postati praksa, da bi ji skupščina občine tudi vnaprej dajala 51-odstotni delež za preživetje.

PROSLAVE NI BILO

LOŠKI POTOK — Za krajevni praznik so za 31. julij borci pripravljali še posebno veliko svečanost pri spomeniku v Beli vodi, kjer je pred 50 leti padel prvi partizan na tem območju. To je bil Bojan Rogelj, študent medicine iz Ljubljane. Proslava je sicer odpadla, a je delegacija borcev kljub temu položila venec in ikebano k spomeniku padlim in žrtvam fašističnega terorja na Hribu in venec k spomeniku pobitim štirim učiteljem v Mrtaložu.

O renti nočejo ničesar slišati

Večini Trebanjcev še letos voda iz novega vira pri Radvanji vasi? — Za vodovod Temenica bi Grosupeljčani radi 100.000 nemških mark rente

TREBNJE — Iz šentpavelskega vodovoda dobiva vodo kar 11 krajevnih skupnosti v trebanjski občini. Toda ob daljšem deževju, predvsem pa ob nalivih je vodo iz tega vodovoda nemogoče prečistiti. Zatorej dobra polovica Trebanjcev, odvisnih od te vode, tolikanj bolj nestrno pričakuje, da bi ji napeljali zdravno pitno vodo iz Radvanje vasi iz vodovodnega sistema Temenica. Zatika se, seveda, kje drugje kot pri denarju. Po avgustovskih cenah naj bi namreč celotna naložba veljala več kot 17 milijonov din.

Iz novega vodnega vira, ki so mu z vrtno pred dvema letoma namerili za sedundno izdatnost (40 do 45 litrov vode v sekundi) in neoporečnost, bi se pretežno (95-odstotno) napajali Trebanjci, dobilo pa bi jo tudi le nekaj vasi v grosupeljski in litijski občini. Ve se torej, katera občina bo morala najgloblje poseči v občinsko blagajno.

Trebanjci bi rabili še 14,5 milijona din, od tega 10 milijonov za cevovod, preostali denar pa bi porabili za telemetrijo, kot pravijo daljinskemu, samodejnemu vodenju sistema. Pri izgradnji črpalnice in transformatorja sta poleg občin sodelovali še območni vodni skupnosti Ljubljana — Sava in Dolenjske. Za drugo fazo, to je gradnjo cevovoda pa je občinarnem le uspelo prepričati republikance, da navkljub spremeni zakonodaji, ki po novem omogoča le 30-odstotno sofinanciranje s povratnimi sredstvi iz republiškega proračuna za te namene, s posojili zagotovijo 60-odstotno pokritje naložbe. Po merilih, ki so jih postavili v republiki, je namreč naložba v vodovodni sistem Te-

Ribniški sejem bo 1. septembra

Le konec negotovosti

RIBNICA — Zaradi negotovih političnih in gospodarskih razmer je usoda tradicionalnega Ribniškega sejma dolgo časa visela v zraku. Sedaj negotovosti ni več. Turistično društvo Ribnica je na sestanku prejšnji četrtek sklenilo, da prireditve bo, v nedeljo, 1. septembra, če le ne bo prišlo vmes kaj res nepredvidenega.

Pomembnosti sejma se zavedajo gostinci, ki so obljubili, da bodo letošnjo prireditve še posebej podprli z raznimi akcijami, omembe vredna je tudi pomoč zasebnih firm, tako KVM, PAN in drugih ter Mercatorja, ki bo ob nekaterih priložnostih svojim kupcem prodajal srečke, katerih žrebanje bo na dan prireditve ob 15. uri. Sodelovanje in pomoč je obljubilo tudi obrtno združenje.

»Sponzorstvo je pri naši prireditvi zelo pomembno, saj smo bili precej časa v negotovosti, ali se bomo zaradi pomanjkanja denarja sploh

• Kot običajno, bo promet skozi središče mesta v času sejma zaprt, za ta čas pa bo prestavljena tudi avtobusna postaja. Prireditve se bo pričela ob devetih dopoldne, ob 18. uri popoldne pa naj bi pričeli udeleženci svoje stojnice pospravljati. Zopora prometa bo trajala do 24. ure.

mogli lotiti organizacije,« pravi predsednica Turističnega društva Ribnica, Vesna Lavrič. »Optimizem pa nam je vilo tudi dejstvo, da nihče od tistih, ki smo jih zaprosili za pomoč, ni rekel ne in da so nam ostali zvesti skoraj vsi stalni gosti. Tako bodo tudi letos v živo prikazali izdelovanje svojih predmetov suhorobarji in predice, na ogled in napredaj bodo še najrazličnejši izdelki ročne in umetne obrti. Prijave že prihajajo in jih bomo sprejemali do 22. avgusta, po možnosti pa bomo upoštevali tudi tiste, ki bodo prispele pozneje. Naša stojnica stane 1.800 din, sicer pa bomo prodajalcem zaračunavali 300 din po dolžinskem metru prodajnega prostora.«

Sejem bodo poživile še članice aktivna kmečkih žena, ki bodo za to priložnost pripravile pestro in okusno ponudbo domačega peciva, organizatorji pa upajo, da bodo na sejmu poleg nekaterih drugih kulturnih dogodkov, ki bodo spremljala prireditve, ponudili obiskovalcem tudi novo knjigo o Gallusu, če le bo do takrat natisnjena. T. J.

• Političnim vestem ne verjemi tako dolgo, dokler niso demantirane.
• Prepada se ne da preskočiti z dvema skokoma. (Ruski pregovor)

O renti nočejo ničesar slišati

Večini Trebanjcev še letos voda iz novega vira pri Radvanji vasi? — Za vodovod Temenica bi Grosupeljčani radi 100.000 nemških mark rente

TREBNJE — Iz šentpavelskega vodovoda dobiva vodo kar 11 krajevnih skupnosti v trebanjski občini. Toda ob daljšem deževju, predvsem pa ob nalivih je vodo iz tega vodovoda nemogoče prečistiti. Zatorej dobra polovica Trebanjcev, odvisnih od te vode, tolikanj bolj nestrno pričakuje, da bi ji napeljali zdravno pitno vodo iz Radvanje vasi iz vodovodnega sistema Temenica. Zatika se, seveda, kje drugje kot pri denarju. Po avgustovskih cenah naj bi namreč celotna naložba veljala več kot 17 milijonov din.

Iz novega vodnega vira, ki so mu z vrtno pred dvema letoma namerili za sedundno izdatnost (40 do 45 litrov vode v sekundi) in neoporečnost, bi se pretežno (95-odstotno) napajali Trebanjci, dobilo pa bi jo tudi le nekaj vasi v grosupeljski in litijski občini. Ve se torej, katera občina bo morala najgloblje poseči v občinsko blagajno.

Trebanjci bi rabili še 14,5 milijona din, od tega 10 milijonov za cevovod, preostali denar pa bi porabili za telemetrijo, kot pravijo daljinskemu, samodejnemu vodenju sistema. Pri izgradnji črpalnice in transformatorja sta poleg občin sodelovali še območni vodni skupnosti Ljubljana — Sava in Dolenjske. Za drugo fazo, to je gradnjo cevovoda pa je občinarnem le uspelo prepričati republikance, da navkljub spremeni zakonodaji, ki po novem omogoča le 30-odstotno sofinanciranje s povratnimi sredstvi iz republiškega proračuna za te namene, s posojili zagotovijo 60-odstotno pokritje naložbe. Po merilih, ki so jih postavili v republiki, je namreč naložba v vodovodni sistem Te-



Ciril Pungartnik

IZ NAŠIH OBČIN

V vrtcu vse dlje od normativov

Kljub za četrtnino višji ceni za oskrbo v vrtcu, težav v črnomaljski VVO še ne bo konec — Izgubo so načrtovali — Vrtec je še vedno polno zaseden

ČRNomeLJ — V črnomaljski občini so se storitve v vrtcih nazadnje podražile 1. aprila in je razumljivo, da so v črnomaljskem vrtcu takoj, ko so zvedeli za sklep republiškega izvršnega sveta o valorizaciji prispevkov staršev za oskrbo otrok v vrtcih od 1. avgusta za 25 odst., občinski vladi predlagali povišanje cen. Seveda pa s to podražitvijo ne bodo mogli pokriti vseh stroškov, ki so se od aprila do julija letos povečali kar za 42 odst., v vrtcu pa so v prvi polovici leta »pridelali« še za dober milijon din primanjkljaja.

Pravzaprav so izgubo črnomaljskega vrtca tudi načrtovali, in sicer od 3 do 5 milijonov din do konca leta. Številke o polletni izgubi niso povsem realne, saj bi bile vsaj trikrat večje, če bi delo v vrtcu potekalo normalno, torej pod pogoji, ki so predpisani in še vedno veljajo za predšolsko vzgojo. Tako pa so začasno

prenehali z vzdrževanjem vrtcev. Razvrednotili so vzgojnovarstvene programe, saj niso nabavljali didaktičnih materialov in drugih vzgojnih pripomočkov. Nimajo zalog živil, v drugem letošnjem trimesečju pa so, vsaj začasno, varčevali tudi pri prehrani. Uvedli so dva brezmesna dneva v tednu, po-

poldanske malice so bolj skromne. V vrtcu se zavedajo, da je to nedopustno in kot sami pravijo, bodo morali takoj zopet začeti s predpisanim prehranjevanjem otrok.

Ker so oblačila za dojenčke ter hišno perilo dotrajani, saj niso nabavljali že nekaj let, morajo starši sedaj za svoje otroke nositi perilo v vrtcu, s čimer pa, vsaj tako zatrjujejo v vrtcu, jeseni ne smejo več nadaljevati. Ker so se kljub vsem prej omenjenim ukrepom denar-

• Od 1. avgusta bodo črnomaljski starši za svoje otroke plačevali v jaslih največ 2.666 din (prej 2.132 din), v vrtcu pa največ 2.064 din (prej 1.646 din). Povprečni prispevek staršev bo 1.231 din, najnižji pa 812 din. Na seji črnomaljskega izvršnega sveta je bilo slišati, da je vprašanje, kako bodo starši zmogli ta strošek. Res pa je, da je v vrtcu še vedno dovolj otrok in da jih starši praviloma ne odjavljajo.

ne težave še nadaljevale, so se odločili tudi za reorganizacijo delovnih mest. Ukinili so 3 vodstvene naloge, prevzeli nekatera dela od Knjigovodskega centra ter odpustili dve delavki in pol, čeprav bi bile nujno potrebne tudi po minimalnih normativih.

Za večino teh ukrepov so se v vrtcu odločili začasno, v upanju, da se bodo razmere v drugi polovici leta izboljšale. Poudarjajo, da s takšnim delom in pod tako nemogočimi pogoji ne morejo več nadaljevati in že naprej kršiti osnovne dejavnike predšolske vzgoje.

M. B.-J.

• Kateri otrok nima razloga, da bi jokal zaradi svojih staršev? (Nietzsche)

Več porabili kot zaslužili

Kako je poslovalo črnomaljsko gospodarstvo

ČRNomeLJ — Že po prvih podatkih o gospodarjenju v prvem polletju letošnjega leta v črnomaljskih družbenih in zasebnih podjetjih je moč sklepati, da so nanj močno vplivale neprestane spremembe na vseh področjih našega življenja, zlasti še zaostrene politične razmere. Tako je črnomaljsko gospodarstvo v letošnjih šestih mesecih ustvarilo skoraj 890 milijonov din prihodkov, od tega 6,9 odst. podjetja v zasebni lasti.

V prvi polovici leta je bilo v črnomaljskem gospodarstvu zaposlenih 5.369 delavcev, od tega le 1,8 odst. v zasebnih podjetjih. Povprečne mesečne plače teh delavcev so bile v prvih šestih mesecih letos 5.324,90 din. Ob tem velja omeniti, da je bil bruto dobiček v zasebnih podjetjih skoraj 63 odst. vsega dobička v občini, akumulacija pa je presegala 74 odst. Izguba črnomaljskega gospodarstva je bila dobrih 64 milijonov din, delež zasebnikov pri tem pa

2,3 odst. S primanjkljajem je poslovalo 8 podjetij v družbeni in 15 v zasebni lasti.

Žalostno je spoznanje, da upada industrijska proizvodnja, ki je v primerjavi z lanskim polletjem manjša za 14,6 odst. Manjša se predvsem proizvodnja reprodukcijskega materiala, medtem ko se je proizvodnja sredstev za delo povečala za dobrih 31 odst., blaga za potrošnjo pa za četrtnino. V primerjavi z letošnjim majem se je proizvodnja junija povečala za 1,8 odst. Zmanjšujejo se tudi zaloge in predvsem število zaposlenih v družbenih podjetjih, in sicer kar za 11 odst.

Težave gospodarstva je čutili tudi v negospodarstvu. Čeprav so poskušali biti čimbolj varčni, so zavodi v občini »pridelali« več kot 13 milijonov din izgube. V večini primerov je vzrok za primanjkljaj v prenikih dotacijah.

M. B.-J.

SKD se že pripravja na volitve

Evidentiranje kandidatov se začneja — O Drobnicu naj ne odloča ulica — Fekete častni član — Dva nova odbora SKD — Slovenec naj sam poskrbi za ugled

OSILNICA — Pred kratkim je bil v Osilnici sestanek članov občinskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov Kočevje, krajevnega odbora SKD Osilnica, krajevnega odbora SKD Fara in predstavnikov iniciativnega odbora SKD iz Strug in Poljanske doline. Vodil ga je predsednik občinskega odbora Alojz Košir. Razpravljali so o aktualnih nalogah stranke v sedanjem obdobju.

Dogovorili so se, da bodo že zdaj evidentirali možne kandidate za odgovorne dolžnosti v občini in republiki. Pri lanskih volitvah so namreč zatajili, saj niso imeli dovolj primernih kandidatov, ker nekateri niso bili pripravljeni prevzeti dolžnosti ali kandidirati zanje.

Krajevni odbor Fara je ob tej priložnosti sprejel za svojega častnega člana Žana Feketeja, ki je cerkvi v Fari daroval dva zvonova in cerkvi tudi že prej večkrat pomagal.

Skenili so, da bodo v KS Struge in KS poljanska dolina ustanovili krajevna odbora odbora SKD, in sicer iz sedanjih iniciativnih odborov. Članstvo v teh KS je namreč občutno poraslo, da imajo v vsaki KS po okoli 50 članov.

Med razpravo o časopisu Slovenec so menili, da ni potrebna posebna akcija za nabiranje naročnikov. Najboljša reklama zanj bo, če bo dober in obje-

• O sporih v Demosu so menili, da je SDZ zablestela zaradi vojne in da ni najbolj pošteno zdaj to pretirano izkoriščati. Ne zdi se jim poštena zahteva po odstavitvi njihovega predsednika Peterleta, strinjajo pa se, da so potrebne zamenjave v nekaterih ministrstvih, posebno tistih, ki so odgovorna za zaposlovanje, gospodarstvo in bančništvo.

tiven. Poudarili pa so, da so pričakovali boljši časopis.

NE LE ZA ROME

KOČEVJE — Občinski odbor Rdečega križa Kočevje je v nedavni akciji zbral precej oblačil, ki jih je dajal tudi prebeglim vojakom. V akciji so zbrali več oblačil, kot so trenutne potrebe, z zbiranjem pa še nadaljujejo. V preteklih letih so bili pomoči v oblačilih potrebni samo Romi. Zaradi zelo globokega padca standarda in vedno več nezaposlenih v občini pa zdaj med prosilci take pomoči RK niso več samo Romi.

OPAZOVALCI NA RIBNIŠKEM OBMOČJU

RIBNICA — Mirovni opazovalci Evropske skupnosti so na križarjenju po Sloveniji prispeli tudi do Ribnice. V tem kraju sicer ni bilo večjih vojaških spopadov in materialne škode. Žrtev vojne je bil vojak iz ribniške vojašnice. Obe strani sta v prvih dneh vojne »izmenjali« nekaj vozil. Opazovalci so bili gostje vojašnice narodnega heroja Mirka Bračiča in skupščine občine. Kaj so si zapisali v beležke in kakšen vtis so odnesli iz Ribnice, je ostalo skrivnost. Opazovalce pričakujejo v vojašnici v Ortneku, kjer je materialna škoda na vojaškem objektu znatno večja.

Glede republiškega tožilca Drobnica so menili, da ne kaže zbirati podpisov v njegovo podporo, ne strinjajo pa se tudi z zbiranjem podpisov za njegovo odstavitev, kar nekateri počno. Tako bi odločala ulica. Oni pa menijo, naj tožilec s svojim delom dokaže, ali je dostojen za to dolžnost. Dokončno naj o tem odloča republiška skupščina.

J. PRIMC

Že en sam naboj bi bil lahko usoden

Obisk članov evropske mirovne misije

RIBNICA — Delegacija evropske mirovne misije, v kateri sta bila tudi nemški diplomat in holandski visoki vojaški oficir, je pred kratkim obiskala vojašnico v Ortneku. Vojašnica je v času vojne utrpela precejšnjo škodo in mirovniki, ki sicer ne dajejo uradnih informacij, so po ogledu prizorišča vseeno spregovorili. Predvsem so bili začuden nad načinom napada, ki je bil z bojnimi sredstvi osredotočen na to malo vojašnico, kar s treh strani. Za rezervuarje, v katerih so bile ogromne količine pogoškega goriva, bi bil usoden že en sam izstrelak, in to je nasprotnikova stran vsekakor morala vedeti, še preden je na napad odgovorila z ognjem.

Prava sreča je bila, da v spopadu ni bilo ranjenih in mrtvih, še večja sreča pa je, da ni prišlo do prave ekološke katastrofe, ki bi lahko bila usodna za celo ribniško-kočevsko dolino. Člani misije, ki so si teren ogledali kot nevtralni opazovalci, se s predstavniki TO še niso pogovarjali, vsekakor pa jim bodo v kratkem poročali o svojih opažanjih. Ob koncu ocenili odnose med krajinami KS Velike Poljane in pripadniki JA ortneške vojašnice, ki jih niso skali niti vojni dogodki.

Samostojna SLOVENIJA 1991

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 23. VIII.
SLOVENIJA 1
 8.35 — 10.45 in 15.45 — 1.10
 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 TV MOZAIK
 10.00 IDEJ ZA NARAVOSLOVCE
 ELIZABETIN DVOR, slovaška nadalj., 5/6
 10.35 VIDEO STRANI
 16.00 VIDEO STRANI
 16.10 EP VIDEO STRANI
 16.15 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 MOZAIK, ponovitev
 18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK
 NEVARNI ZALIV, kanadska nadalj., 10/20
 19.10 RISANKA
 19.20 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 19.55 ZRCALO TEDNA
 20.15 FESTIVAL SVETA, avstral. dok. serija, 6/12
 20.45 PARALAKSA, nizozemska dok. serija, 7/13
 21.10 VRTINEC, angl. nadalj., 2/6
 22.00 DNEVNIK 3, VREME
 22.20 SOVA:
 PRI HUXTABLOVIH, 4. epizoda amer. naniz.
 ZANKA, amer. film
 DRAŽLJIVO, 3. oddaja franc. erotičnega programa
 1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
 16.00 Satelitski programi — 16.55 EP v pletanju — 18.25 Satelitski programi — 19.00 Domači ansambli: ansambel Marelja (ponovitev) — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Koncert komornega orkestra iz Minska (1. del) — 20.45 Otvoritev SP v atletiki (posnetek iz Tokia) — 23.00 Yutel

HTV 1
 8.40 TV koledar — 8.50 Informativni program — 12.15 Naši likovni umetniki — 12.45 Dom brez doma — 13.15 Igrani film — 14.50 TV koledar — 15.00 Informativni program — 15.30 Hišni ljubljenci (angl. naniz.) — 15.55 Risanka — 16.20 Neverjetni vojni — 17.55 Dokumentarni program — 18.45 Ab, te majhne razlike (angl. humor. naniz.) — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.05 Posebna oddaja — 21.05 Nesveti zakon (amer. film) — 22.45 Dnevnik 2 — 23.15 Ekran brez okvira — 0.45 TV izbor

SOBOTA, 24. VIII.
SLOVENIJA 1
 8.35 — 12.10 in 15.05 — 2.10 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 TV MOZAIK
 9.10 RADOVEDNI TAČEK
 9.40 ALF
 10.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 11.10 VEČERNI GOST: DR. ANTON TRSTENJAK
 12.00 VIDEO STRANI
 15.20 VIDEO STRANI
 15.30 VITEZI OKROGLE MIZE, amer. film
 17.20 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 18.35 MIZA, ponovitev angl. dok. oddaje
 19.05 RISANKA
 19.20 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.15 ZREBANJE 3 X 3
 20.30 MELODIJE MORJA IN SONCA, 2. del
 21.45 SOVA:
 NA ZDRAVJE!, amer. naniz., 26/30
 22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
 22.30 SOVA:
 VOJNA IN SPOMIN, amer. nadalj., 7/12
 EMMANUELLE I, franc. film
 2.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
 8.55 SP v atletiki (prenos) — 14.30 SP v veslanju — 16.55 EP v pletanju — 18.25 Satelitski programi — 19.05 Murphy Dnevnik BG — 20.15 Filmske uspešnice: SP v atletiki (posnetek) — 23.50 Yutel

HTV 1
 8.20 TV koledar — 8.30 Informativni program — 9.45 Vesela sobota — 10.45 Informativni program — 11.45 Vrtoglavlja (od oddaja o filmu) — 12.45 Hobotnica Babiča — 14.35 Risanka — 14.45 Sedmi — 15.00 Informativni program — 15.30 Plaža želja (amer. film) — 17.15 Informativni program — 17.45 Narodna

glasba — 18.15 TV razstava — 18.25 Mesečev zaliv (angl. nadalj., 5/6) — 18.55 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.05 Posebna oddaja — 21.05 Igrani film — 22.40 Prisrčno vaši — 23.25 Dnevnik 2 — 23.55 Športna poročila — 0.00 Fluid (magazin pop kulture) — 0.45 TV izbor

NEDELJA, 25. VIII.

SLOVENIJA 1

9.05 — 12.10 in 14.15 — 23.55
 TELETEKST
 9.20 VIDEO STRANI
 9.30 OTROŠKA MATINEJA:
 ŽIV ZAV
 NEVARNI ZALIV, kanadska nadalj., 10/20
 10.50 V ZNAMENJU ZVEZD: KOZOROG, nemška dok. serija, 7/12
 11.20 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBL PREROD
 11.50 SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK
 12.00 VIDEO STRANI
 14.30 VIDEO STRANI
 14.40 SOVA, ponovitev
 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 17.00 DNEVNIK 1
 17.05 MLADA BESS, amer. film
 18.55 RISANKA
 19.15 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.00 MALI OGLASI, TV naniz.
 20.40 EPP
 20.45 ZDRAVO
 22.05 DNEVNIK 3, VREME
 22.25 SOVA:
 POLNA HIŠA, amer. naniz., 10/22
 FAVORITE SON, amer. nadalj., 1/5
 23.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

7.55 SP v atletiki (prenos iz Tokia) — 13.45 F-1 za VN Belgije — 16.00 SP v veslanju — 16.55 EP v pletanju — 18.25 EP v vaterpolu — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Svet narave: Zakaj psi ne marajo čilija, nekaterim pa je všeč zelo pekoče (angl. poljudnoznan. serija, 4/6) — 20.50 Ciklus filmov Jirija Menzla: Sijajni fantje s kamerami (češkoslovaški film) — 22.15 F-1 za VN Belgije (posnetek) — 22.55 SP v atletiki (posnetek) — 0.55 Yutel

HTV 1

9.30 Poročila — 9.35 TV koledar — 9.45 Nedeljsko dopoldne — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 13.05 Serijski film — 14.00 Družinski magazin — 17.00 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Dramski program — 21.05 Dokumentarna oddaja — 22.00 Dnevnik 2 — 22.20 Športni pregled — 22.50 Glasbena oddaja — 23.50 Poročila

PONEDELJEK, 26. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.10 in 14.40 — 24.00 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 MOZAIK, ponovitev
 10.00 VIDEO STRANI
 14.55 VIDEO STRANI
 15.05 ZDRAVO, ponovitev
 16.30 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 MOZAIK, ponovitev
 18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 19.05 RISANKA
 19.15 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.00 B. Cavazza: TRINASTICA, drama TV Slovenija
 21.35 TU NAJ OSTANE PRAGOZD, dok. oddaja
 22.10 DNEVNIK 3
 22.30 SOVA:
 SIMPSONOVI, amer. animirana naniz., 13/13
 FAVORITE SON, amer. nadalj., 2/5
 23.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

8.25 SP v atletiki — 18.30 Satelitski programi — 19.30 Dnevnik KP — 20.00 Studio Ljubljana — 21.00 Po sledah napredka — 21.30 Rezervirano za kancono — 22.15 SP v atletiki (posnetek) — 0.15 Yutel

HTV 1
 9.30 Poročila — 9.35 TV koledar — 9.45 Izobraževalna oddaja — 10.05 Otroški program — 10.45 Poletni program — 14.45 Poročila — 14.50 TV koledar — 15.00 Prezli ste, pogledite — 17.40 Otroški program — 18.15 Hrvaška danes — 18.45 Prometni orkester — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Češka drama — 21.10 Zunanja politika — 21.40 Dnevnik 2 — 22.00 Kinoteke — 23.30 Poročila

TOREK, 27. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.10 in 16.00 — 23.45 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 MOZAIK, pogovitev
 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 10.00 VIDEO STRANI
 16.15 VIDEO STRANI
 16.30 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 19.05 RISANKA
 19.15 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.00 V SENC SMRTI, amer. nadalj., 2/4
 20.50 SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK
 21.00 EVROPSKI TURISTIČNI KAŽIPOT
 21.30 A. Lajovic: ŠEST PESMI
 21.50 DNEVNIK 3, VREME
 22.05 SOVA:
 PUJSOVI DOSJEJI, angl. naniz., 13/14
 FAVORITE SON, amer. nadalj., 3/5
 RESNA GLASBA
 23.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

8.55 SP v atletiki — 18.00 Satelitski programi — 19.00 Naši pevski zbori — 19.30 Dnevnik SA — 20.00 Studio 2 Koper — 21.00 Zrebanje lota — 21.05 Umetniški večer: Prva ljubezen (angl. film) — 22.35 SP v atletiki (posnetek) — 0.35 Yutel

HTV 1

9.30 Poročila — 9.35 TV koledar — 9.45 Izobraževalna oddaja — 10.05 Otroški program — 10.45 Poletni program — 14.45 Poročila — 14.50 TV koledar — 15.00 Prezli ste, pogledite — 17.40 Otroški program — 18.15 Hrvaška danes — 18.45 Preteklost v sedanjosti — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Serijski film — 21.00 Zrebanje lota — 21.05 Kontaktna oddaja — 22.05 Dnevnik 2 — 22.25 Kino klub — 23.55 Poročila

SREDA, 28. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.10 in 16.00 — 0.10 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 TV MOZAIK
 9.00 ŽIV ZAV
 9.50 V SENC SMRTI, amer. nadalj., 2/4
 16.15 VIDEO STRANI
 16.30 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 KLUB KLOBUK NA POČITNICA
 18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.00 FILM TEDNA
 FRANCES, amer. film
 22.20 DNEVNIK 3, VREME
 22.40 SOVA:
 ALF, amer. naniz.
 FAVORITE SON, amer. nadalj., 4/5
 JAZZ, BLUES...

SLOVENIJA 2

18.00 Satelitski programi — 19.00 Alpe-Jadran — 19.30 Dnevnik — 20.00 Postavitve opere — 21.30 Športni film — 22.00 Yutel

ČETRTEK, 29. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.00 in 16.30 — 0.30 TELETEKST
 8.50 VIDEO STRANI
 9.00 TV MOZAIK
 10.50 VIDEO STRANI
 16.45 VIDEO STRANI
 17.00 SOVA, ponovitev
 17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
 18.00 DNEVNIK 1
 18.05 MOZAIK
 PO SLEDEH NAPREDKA
 18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADJE
 19.05 RISANKA
 19.15 TV OKNO
 19.30 DNEVNIK 2
 19.50 VREME
 20.00 MOŽ, KI JE STANOVAL V RITZU, amer. nadalj., 1/4
 20.55 SOVA:
 SAMO BEDAKI IN KONJI, 6. del angl. naniz.
 21.50 DNEVNIK 3, VREME
 22.05 SOVA:
 FAVORITE SON, amer. nadalj., 5/5
 POLNOČNI KLICI, amer. naniz., 19/21
 0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
 8.55 SP v atletiki — 18.30 Satelitski programi — 19.30 Dnevnik RAI — 20.00 Studio Ljubljana — 21.30 Svetilo (angl. dok. oddaja) — 21.30 Mali koncert

V ČAST 500-LETNICE KAPITLJA: Hladnikova Slavnostna maša

To polurno orkestralno skladbo skladatelja Ignacija Hladnika bo maja 1992 izvedel novomeški simfonični orkester v kapitljski cerkvi — Vaje že septembra

NOVO MESTO — V novomeški simfonični orkester se je to poletje vključilo 12 novih instrumentalistov, tako da šteje že okoli 70 članov. Z novinci so se okrepila predvsem godalno, tolkalno in pihhalno »krilo« orkestra, vendar pa popolnjevanje še ni končano. Ponujajo se novi kandidati, največ iz vrst nekdanih učencev Glasbene šole Marjana Kozine, tisti, ki še študirajo na srednji glasbeni šoli ali na akademiji za glasbo ali pa so študije že končali.

Orkester bo začel z delom za novo sezono septembra. »Program je vsebinsko že določen, kar pomeni, da med poletnimi nism preveč počival,« pravi dirigent Zdravko Hribar. »Orkester namo vključuje v svoj program izvajanje del novomeških glasbenih ustvarjalcev. Kot prvi je izbran Ignacij Hladnik, katerega precejšen del skladateljskega zapuščine hrani Študijska knjižnica Mirana Jarca. Zaenkrat bomo poskusili naštudirati njegovo Slavnostno mašo, napisano na latinsko vsebino. Skladba je kot nalašč za našo orkestralno zasedbo. To Hladnikovo delo bi izvedli maja prihodnje leto v novomeški kapitljski cerkvi in to bi bila ena uvodnih prireditvev ob praznovanju 500-letnice Kapitlja.«

Ob Slavnostni maši, ki zahteva posebne in skrbne priprave, predvsem pa veliko ur vaj in sploh trdega dela, saj skladba v orkestralni izvedbi traja kar pol ure, pa bo orkester naštudiral še skladbe za reden koncert in pred novim letom nastopil na celovečerni prireditvi. Bo tudi več gostoval kot zdaj, in to največ na Dolenjskem možnosti pa se ponujajo tudi od drugod v Sloveniji. S primernimi skladbami je trenutno dobro oskrbljen, je pa do notne literature

za simfonične orkestre težko priti. Kot pravi Zdravko Hribar, je prišel novomeški orkester do takšne literature, zlasti za lažje kompozicije, precej po zaslugi sodelovanja novomeške glasbene šole s takšno šolo v Langenhagnu, nemškem mestom, ki je pobrateno z Novim mestom.

Precejšen in do zdaj še ne rešen problem za orkester so stroški. Čeprav delajo vsi člani orkestra z dirigentom vred brezplačno, volonterko, vseeno nastajajo stroški, ki se jim ne morejo izogniti, nimajo pa jih s čim plačati. Veliki stroški so že z nabavo in razmnoževanjem not za člane orkestra, pa za potovanje na gostovanje ipd. »Za zdaj pa dobivamo za vse delo letno le 40.000 dinarjev in to je komaj toliko, da bi, denimo, lahko plačali pot v Krško in nazaj, oziroma bi komaj zadostovalo za nabavo ene partiture v desetih izvodih. Že ta ugotovitev dovolj jasno pove, da si orkester s tisto dotacijo res ne more kaj prida pomagati, kaj šele, da bi npr. plačal potne stroške svojim številnim članom, ki se v Novo mesto vozijo na vaje od drugod. Kaže, da bomo zaenkrat še morali zdržati v neroznatih razmerah, bo pa čedalje glasnejše vprašanje, doklej bomo še lahko,« prizadeto razgrinja orkestrove težave njegov dirigent Hribar.

I. ZORAN

PAVLENIČEV NASTOP

OTOČEC — Novomeški kitarist Dušan Pavlenič, sicer učitelj glasbe na Glasbeni šoli Marjana Kozine, bo imel jutri, v petek, 23. avgusta, v Lovski sobi hotela Grad Otočec celovečerni solistični koncert. Prireditve se bo začela ob 20.30, po njej bo v gradu pokušnja vin Movia iz Goriških Brd.

Svarilo pred uničenjem

Goran Horvat razstavlja v Smeltu — Sveto pismo z njegovimi upodobitvami

V galeriji Smelt v Ljubljani je akademik dr. Emilijan Cevc 12. avgusta odprl 40. samostojno razstavo slikarja Gorana Horvata iz Rečice ob Savinji in avtorja predstavil kot ustvarjalca, ki mu je »realna samo fantastična nerealnost«. Hkrati je ravnotežje Cankarjeve založbe Janez Stanič predstavil knjigo Sveto pismo — stara zaveza, v kateri je Goran Horvat ob kratkih tekstih objavil 127 upodobitev Biblije. Slednje so vzete iz njegovega enkratnega opusa, ko je v zadnjih treh letih strnil celotno Sveto pismo v 300 velikih podob.

V Smeltu, kjer je pred 10 leti začel delati kot diplomirani strojni inženir, se je Goran Horvat tokrat

predstavil s 17 velikimi olji na platnu iz 1990. Ves ta čas je danes 36-letni umetnik nenehno iskal, ustvarjal in buril naše videnje sveta z izredno fantastiko, ki pa je vedno hkrati tudi odraz aktualnosti našega bivanja. Z dostikrat kar grozljivimi prispodobami njegove slike svarijo pred končnim uničenjem, popeljejo pa nas tudi v svet atomov, Danteja, Shakespeara, pa tudi v domačijska tihožitja in v druge, navznoter zaokrožene slikarske cikluse.

Z ustvarjalnostjo, kakršni med slovenskimi upodablajočimi umetniki ne najdemo primere (razen pri njegovem očetu Jožetu Horvatu-Jakiju), se Goran Horvat razdaja slikarstvu in ustvarjanju še naprej in s takim iskatijskim gonom, da ga ni mogoče prav nikamor ukalupiti. Kdo bi tudi sicer mogel napovedati pota skritih sil v vulkanu? Od mladega Horvata zato v resnici še veliko pričakujemo.

Razstava v Smeltu bo odprta do 6. septembra.

TONE GOŠNIK

kultura in izobraževanje

Žumberčani dobili muzej

Etnološko muzejsko zbirko odprli v tako rekoč prazni šoli v Radatovičih

RADATOVIČI — Ko se je po drugi svetovni vojni začela množična selitev prebivalcev iz zahodnega dela Žumberka, se je število ljudi v 27 vaseh na območju Radatovičev vsako leto tako zmanjšalo, da jih je od okoli 3.400 ostalo do danes le približno 430 ali osmina vseh. Izseljevanje je povzročilo tudi izjemno velik osip učencev v radatoviški osnovni šoli. Nekdaj je imela ta šola 340 učencev, v minulem šolskem letu pa le še tri.

Da bi učilnice v radatoviški šoli ne samevale prazne in neizrabljene in da bi prebivalci, kolikor jih je še ostalo, pa tudi vikendaši in turisti ne ostali brez kulturne ustanove in kulturnega življenja, si je KUD Žumberak iz Novega mesta naložil, da v šolski zgradbi uredi krajevno muzejsko etnografsko zbirko in organizira kulturnozabavno življenje. Ekspozate za zbirko so zbirali po vseh žumberških vaseh, pri čemer je bil še posebej dejaven predsednik društva Danijel Žučak, nekaj predmetov pa sta za otvoritev, ki je bila to poletje, posodila Belokranjski muzej iz Metlike in Zavičajni muzej iz Jastrebarskega. Pri urejanju zbirke so sodelovali Ivica Križ in Jože Vrbani iz Dolenjskega muzeja v Novem mestu, Andreja Brancelj in Anica Gomolj iz Belokranjskega muzeja v Metliki ter Dragica Cvetan iz Zavičajnega muzeja v Jastrebarskem.

Na otvoritveni slovesnosti in družabnem srečanju z veselico se je zbralo veliko domačinov ter drugih obiskovalcev od blizu in daleč. Bili so zadovoljni, da so Radatovič dobili za kraj in Žumberak tako pomembno kulturno ustanovo. V kulturnem programu so sodelovali tamburši in mladi tamburši KUD Žumberak iz Novega mesta, recitatorji zagrebškega KUD Žumberak, glasbena skupina iz Semeča, igralec Martin Sagner-Dudek iz Zagreba in drugi.

GABRE BOGDANOVIČ

RAZSTAVLJA LJUBLJANČANKA

OTOČEC — V razstavišču Garni hotela Otočec bo do konca septembra na ogled prodajna razstava slik Karmen Goričar, ljubiteljske slikarke iz Ljubljane. Razstave so postavili pred kratkim. Goričarjeva na Otočcu ni novinka, saj je že imela lani v Garni hotelu uspešno razstavo. Ustvarjalka se je uveljavila tudi v Avstriji in Italiji, kjer predvsem deluje.

Snažilki kar 1.200 m² za čiščenje

Republiška vlada določila nove normative in standarde v osnovnih in nižjih glasbenih šolah ter domovih za osnovnošolce — Novi odnosi v šolstvu

Novo šolsko leto, od katerega nas loči le še deset dni, bo uvedlo številne novosti. Eno takih pomenijo novi in prvič na celotnem ozemlju Republike Slovenije res enotni oziroma enaki normativi in standardi za opravljanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti v osnovnih in nižjih glasbenih šolah ter domovih za učence osnovnih šol. Normative in standarde je s svojim sklepom, sprejetim 8. avgusta, določila republiška vlada, veljati pa bodo začeli s prvim dnevom šolskega leta 1991/92.

Na seji vlade so znova poudarili, da so normativi in standardi podlaga za oblikovanje predlogov sistemizacije delovnih mest pedagoških in drugih delavcev v zavodih, kar so šole postale na osnovi zakona o zavodih, ter tvorijo skupaj z zakonom o osebnih dohodkih in drugih prejemkih delavcev v javnih vzgojnoizobraževalnih zavodih, ki je sicer še vedno v skupščinski proceduri, izhodišče za vzpostavitev novih odnosov na področju šolstva.

Vladni sklep o določitvi normativov in standardov med drugim pravi, da vzgojnoizobraževalno delo pedagoških delavcev v osnovni šoli, nižji glasbeni šoli in domu za učence osnovne šole vključuje vse oblike in vsebine dela, ki jih mora zavod opraviti najmanj v obsegu, določenem z zakonom. Pri tem so osnova za sistemizacijo delovnih mest učiteljev v osnovni in nižji glasbeni šoli obvezni predmetniki za te šole, elementi za sistemizacijo pa ure pouka v obdobju, ki ga določijo šolski koledar.

Tako je obveznost osnovnošolskega učitelja (kjerkoli) v Sloveniji po novem

prvega razreda v taki šoli pa smejo imeti po 21 učencev.

Za nižje glasbene šole so normativi drugačni. Za učitelja skupinskega pouka je določenih na teden 22 pedagoških ur, če traja taka ura 45 minut, oziroma tedensko 33 ur individualnega dela, če traja pedagoška ura 30 minut. Normativi so tudi za oblikovanje oddelkov v glasbeni šoli, in sicer sme oddelk za individualni pouk šteti od 11 do 17 učencev, za nauk o glasbi 15, ples 12 in prav toliko, ko gre za malo glasbeno šolo.

Navedli smo le nekatere, morebiti najzanimivejše reči, ki jih je na področju nižjega šolstva uvedla oziroma določila vlada ter s tem odpravila določbe, ki so veljale zadnjih pet let, sprejela pa jih je zdaj že kar nekaj časa bivša izobraževalna skupnost Slovenije.

Vladni sklep o določitvi normativov in standardov je bil takoj po sprejetju dostavljen vsem šolam oziroma zavodom, za katere veljajo navedeni normativi in standardi. Znani so že prvi odmevi na te reči na Dolenjskem. Šolniki pravijo, da so po dolgem času prebrali nekaj, kar zelo jasno, razumljivo, pregledno in brez ovinkov govori o zadevah, od katerih bo odvisna tudi njihova plača. S tem pa se ni rečeno, da vsi vse sprejemajo z vihanimi odobravanji in se jim zdi predvsem normativ za snažilke preoster oziroma prezahteven.

I. ZORAN

Bife, ki postreže s slikami

Lastnik bifeja Dana na novomeški avtobusni postaji, Leon Šuštaršič, bo imel tudi agencijo



Lastnik bifeja Dana, Leon Šuštaršič, in prvi razstavljač pri njem, slikar Janko Orač (z brado)

NOVO MESTO — Enega od treh bifejev v zgradbi novomeške avtobusne postaje ima Leon Šuštaršič. Njegov lokal nosi ime mirenske Dane, vanj pa se pride po stopnicah. Čez dan gostje, zvečer potniki, ki čakajo na avtobus, najraje posedijo na mali terasi z nekaj mizami in senčniki, od koder je lep razgled po okolici. Leon, ki zaenkrat še sam streže, ima pestro izbiro alkoholnih in brezalkoholnih pijač ter seveda ekspresno kavo. Ne prodaja samo Daninih pijač, ampak tudi izdelke drugih proizvajalcev, res pa je, da je poslovno sodelovanje z Dano kot matično hišo bolj zavezujoče. Med drugim namerava mirenska tovarna, ki se je letos ovenčala z novimi osmimi mednarodnimi medaljami, septembra prirediti v Leonovem lokalu strokovno predstavitev svojega asortimana s pokušnjo svojih najboljših alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Čprav je bife Dana odprt razmeroma malo časa, vsega nekaj tednov, se je obiskovalcem priljubil

in ga radi obiskujejo. Kajti Leon Šuštaršič, ki si je izkušen z gosti nabral v letih, ko je bil kulturni in turistični animator v Zdravilišču Dolenjske Toplice in kasneje, ko je nekaj časa vodil novomeški hotel Metropol, jim ponuja nekaj več, kot lahko dobijo drugje. »Poleg tega, da se trudim za kulturno in kvalitetno postrežbo, sem sklenil, da mora moj lokal služiti, pač v okviru možnosti, tudi kulturi, umetnosti,« pripoveduje. »Že na stopnice sem dal napisati, da bodo v lokalu razstave, in kot prvi razstavljač pri meni je slikar Janko Orač. To je prodajna razstava njegovih v akrilni, pastelni in drugih tehnikah ustvarjenih slik, na ogled je od konca julija in bo postavljena kake tri mesece. Zanimivo je, da po avtorju sprašujejo predvsem potniki oz. obiskovalci od drugod, npr. iz Zagreba, medtem ko domačini slik kot da niti opazijo niso.« Za tiste, ki se želijo v lokalu ali na terasi zadržati dalj časa, pa je Leon oskrbel najrazličnejše časopise in med tem branjem je tudi revija Rast.

Leon Šuštaršič pa noče biti samo gostinski, ampak tudi turistični delavec, zato postaja njegov lokal pomalem tudi turistična agencija. Kot agencija bo lokal začel poslovati septembra, in sicer v sodelovanju z brežiškim Brebusom ter nekaterimi drugimi zainteresiranimi. Prvo potovanje v takšnem aranžmaju bo že zadnje dni septembra, in sicer na Češko-Slovaško. S to agencijo ima Leon zanimive načrte, gre pa mu predvsem zato, da bi čim več turistov obiskalo Dolenjsko in si se posebej ogledalo Krko ter kraje in gorice vzdolž nje. »Naša lepa dežela zasluži boljši turizem in več izkupička od te dejavnosti do zdaj,« pravi podjetnik in razmišlja o lastni bifeja Dana na novomeški avtobusni postaji.

I. ZORAN

570 let fare Šmarjeta

Ta visoki jubilej in 70-letnico gasilstva bodo proslavili v nedeljo — Velik napredek v zadnjih letih

ŠMARJETA — V nedeljo, 25. avgusta, bo v Šmarjeti velika prireditev v počastitev 570-letnice tukajšnje fare, proslavili pa bodo tudi 70-letnico gasilstva ter krajevni praznik. Prireditev, ki bo potekala pod naslovom Naš kraj, lep in prijazen, bi morala biti 21. julija, na Šmarjetno nedeljo, vendar so jo zaradi vojne prestavili. Prireditve v Šmarjeti se bodo v nedeljo udeležili tudi visoki gosti, med njimi gotovo ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, verjetno pa tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle.

Za to veliko praznovanje so prireditelji pripravili bogat in pester kulturni in kulturnozabavni program. Ob tej priložnosti bodo odprli še ne povsem zgrajen večnamenski oziroma družbeni dom v Šmarjeti, kjer bodo imeli svoje prostore gasilci, v njem bodo zdravstvena postaja, telefonska centrala, dvorana za kulturne in druge prireditve, prostori krajevne skupnosti in krajevni urad. Gasilci bodo v nedeljo slovesno prevzeli najodobnejše intervencijsko gasilsko vozilo s cisterno.

Krajevna skupnost Šmarjeta obsega 16 vasi in šteje 1750 prebivalcev. V zadnjih letih so v tej krajevni skupnosti veliko naredili, in to v prvi vrsti s svojim delom in denarjem. Poleg občinskega

plačujejo še svoj krajevni samoprisevek, in sicer 2 odst. od osebnih dohodkov, kar na mesec zneso okoli 90 tisočakov; pol tega krajevnega samoprisevka namenajo za gradnjo družbenega doma, drugo polovico pa za razvoj komunalne infrastrukture. V zadnjih letih je napredek res viden: letos je vodovod dobila predzadnja vas, Toplice-Obrh, prihodnje leto pa bo voda pritekla še v zadnji zaselek v krajevni skupnosti, v Orešje. Imajo več kot 400 telefonskih priključkov, vsaka vas in zaselek ima vsaj enega. Asfalt je v vseh vaseh, uredili so cerkev in pokopališče, zgradili novo mrliško vežico in še kaj bi se našlo.

Iz krajevnih skupnosti je zaposlenih okoli 640 ljudi, večina se vozi na delo v Novo mesto, v Šmarjeti ima v obratu IMV delo 80 ljudi, nekaj jih je zaposlenih tudi v Zdravilišču šmarjenske Toplice. V kraju je osnovna šola, ki jo bo v tem šolskem letu obiskovalo več kot 320 učencev; v okviru šole delujeta dva oddelka vrtca, ki ga obiskuje kakih 80 otrok.

Letos so celo presegli program del, ki jih opravljajo s pomočjo krajevnega samoprisevka, za naprej pa imajo v načrtu v prvi vrsti ureditev kanalizacije po vaseh ter obnovo in posodobitev cest.

A. B.

Dnevi piva in Kočevska noč

Koledarja prireditev še vedno ne znajo sestaviti

KOČEVJE — Posebnost Kočevja in Kočevcev je, da se ne znajo vnaprej dogovoriti oz. načrtovati raznih prireditev, da bi jih enakomerno porazdelili skozi vse leto ali vsaj vsako poletno sezono. Tako sta bili tudi zadnji vikend kar dve prireditvi pod naslovom Dnevi piva, ki ju je organiziral Hotel Pugled, in Kočevska noč, ki jo je organiziral znani zasebni gostinec Nešo. Vendar sta obe prireditvi uspeli. Dnevi piva niso bili na mestni ploščadi, ker bi bili stroški z najemom prostora previsoki, pa tudi čiščenje bi veliko stalo. Tudi Delavska godba je za svoj nastop, nastop mažoretk in plesnih skupin zahtevala plačilo. Posledica vsega tega je bila, da so Dne-

ve piva preselili k Brunarici pri Dolgi vasi. V paradi sta sodelovala le voz z 10 sodi piva in harmonikar Cveto Križ, ne pa godba in mažoretke.

Na nagradnem tekmovanju v vlečenju vrvi je prvi dan zmagala ekipa šoferja Milana, drugi dan pa ekipa teritorialcev, za katero je navijala skoraj vsa publika. Nagradjeni so še bili najuspešnejši v pitju piva, najboljši pevec slovenskih pesmi, najhitrejši napihovalec balonov itd. Ekipa teritorialcev je dobila za nagrado 2 m dolg sendvič, bogato obložen, pa tudi druge nagrade so bile lepe. Otrokom so brezplačno delili barvane palačinke. Vse je zabaval humorist »Kočevski šlager«. Prvi dan so obiskovalcem brezplačno stoličili sod piva, za otroke pa je odpadla brezplačna kokakola, ker je pristojna firma sodelovanje odpovedala, in to le zaradi selitve prireditve iz središča mesta.

Dnevi piva so kljub vsemu uspeli, saj je prireditev obiskalo preko 1.000 ljudi, ki so popili več kot 1.500 l piva, pojedli goro čevapčičev itd.

J. P.

OD KOSTELA DO OSILNICE

ZDRAVSTVO NA DOPUSTU — Zaradi dopustov zdravstvenih delavcev bo zdravstvena postaja v Fari delala le vsak četrtek, zdravstvena postaja v Osilnici pa vsako sredo. Novi raspored že velja. Za nujno zdravstveno pomoč se je treba obrniti na zdravstveni dom v Kočevju.

PRVI ŽE STOJI — Na vhodu v Kolpsko dolino s kočevske smeri je na Colnarškem klanecu postavljen prvi turistični kozolček, ki opozarja potnike, da prihajajo v Kolpsko dolino. Tu sta predvidena še dva kozolčka, ki bosta opozarjala na naravno zanimivost slap Nežico in na kulturnogodovinski spomenik grad Kostel.

PRIKRAVLJENI ZA REGISTRACIJO — Nedavno ustanovljeno Turistično društvo Kostel je pred registracijo. Dokumenti so nared, imajo že svoj žig, nabirajo pa tudi člane in so jih imeli konec minulega tedna 16, medtem ko je za ustanovitev potrebnih najmanj 10 članov.

bi lahko Tinetu pomagali še drugače, izdatneje, da bi družina pred zimo dobila novo streho toplega doma.

P. PERC

ANDRAŽ VABI PEVCE

V Andražu nad Polzelo letos že osmo leto zapored pripravljamo srečanje družin, ki ohranjajo domače petje slovenskih pesmi. Prireditve ima uradno ime »Družina poje«, odvijajo pa se pod geslom »Peli so jih mati moja.« Letošnja prireditev bo v nedeljo, 1. septembra, ob 11. uri v Andražu. Že prejšnja leta so na prireditvi sodelovale družine iz različnih delov Slovenije, letos pa smo se še posebej potrudili, da bodo na njej nastopale družine iz vseh slovenskih pokrajin. Prireditve ni tekmovalnega značaja, pač pa je predvsem namenjena predstavitvi družinskega petja, ki ga številne družine še ohranjajo kljub modernemu pomanjkanju časa in zasvojenosti z različnimi mediji.

Za organizacijski odbor
SLAVKO PIŽORN
(tel. 063/721-268)



BODO PRED ZIMO POD STREHO? — Martin Sevšek iz Prelesja 6 je voljan obnoviti domačijo, ki sicer spada v litijsko občino, o čemer pravi tudi poštna številka: 61430 Dole pri Litiji. Prav blizu poteka meja sevniške, trebanjske in laške občine, tako da se bolj maloštevilni vaščani od tod odpravljajo na šiti ali po kakšnih poslih v dolino teh občin. Če ne bo solidarnostne pomoči, Sevškovi tudi dobra volja ne more kaj prida pomagati. Na sliki so ostanki domačije. (Foto: P. Perc)

Kako pred zimo do novega doma?

Sevškovi iz Prelesja sami ne bodo kos obnovi domačije, zoglele v požaru

MIRNA — »Danes poteka mesec dni, odkar je pogorela naša hiša, ki ste jo videli tudi vi. Pristrčna hvala za članek, ki ste ga objavili v Dolenjskem listu. Da pa nesreče pri tej hiši še ni konec, naj povem, da je zbolel gospodar Tine, in sicer ima išias in je že 14 dni priklenjen na posteljo. Pomoč v takih razmerah poteka vse prej kot zadovoljivo in smo nemočni.« Takole nam je pisala Angelca Žonta, doma z Mirne, sicer pa rojena na nedavno pogoreli domačiji v Prelesju 6, v zaselku Predlog pod obronki Jatne. O tem primeru smo v prilogi DL objavili reportažni zapis Bo spet lep in topel dom?

Angelca piše, da so jim iz nekaterih podjetij, katera so zaprosili za pomoč, sicer pomagali, a bolj simbolično, s kakšnim tisočakom. Pri celjskem Izletniku, kjer je zaposlen njen brat Tine Sevšek, se po tistem, ko so Celjani prispevali 10.000 din, ni nihče več odzval.

Ko so poklicali v Celje, so dobili odgovor, da so na dopustu. Tištim, ki so brez strehe nad glavo, pa se zima neusmiljeno približuje.

Tod, visoko v hribih, je zima še posebej mrzla in izdatna s snegom. Zdravje gospodarja Tineta Sevška se ne izboljšuje.



Martin Sevšek



MEDNARODNA POMOČ NOVOMEŠKI BOLNIŠNICI — Minulo sredo je Mirko Jelenič, sekretar Rdečega križa Slovenije (v sredini), izročil novomeški bolnišnici pomoč mednarodnega Rdečega križa v zdravilih in sanitetnem materialu v vrednosti več kot 22.000 DEM. V imenu bolnišnice so darilo sprejeli predstojnik internega oddelka dr. Tone Starc, direktor bolnišnice Janez Bajuk ter predstojnica bolnišnične lekarne Ruriko Capuder. Pomoč je samo delno nadomestilo vojne škode v višini 2,5 milijona din, ki jo je po besedah direktorja imela novomeška bolnišnica. Iz pošiljk mednarodnega Rdečega križa bodo v tem tednu poslali novomeški bolnišnici novo pomoč. (Foto: J. Pavlin)



RIBE IZ KOLPE V SAVINJO — Ko so metliški ribiči zvedeli za hude posledice lanske letošnje katastrofalne poplave v Savinjski dolini, so ribiči družini Šempeter ponudili svojo solidarnostno pomoč za obnovo ribjega staleža. Takšno enkratno ponudbo so savinjski ribiči navdušeno sprejeli. Soglasni so bili tudi mejaši iz SRD Ozalji. Akcija je bila 10. avgusta, ko se je na mestu izlova rib pod jezo v Križevski vasi zbralo okoli 30 metliških in 10 šempetrskih ribičev. Izlova rib je bil več kot uspešen, kajti za manj kot tri ure je bilo nalovljeno okoli 500 lepih plemenskih rib, največ podusti in nekaj platnic. Savinjsčani so delali zelo profesionalno in bili so presenečeni ob bogastvu rib v Kolpi. Potovanje od Kolpe do Savinje so ribe dobro prestale. (J. Jugović)



OB STOLETNICI ČUDODELNKA — V okviru prireditev ob 100-letnici smrti čudodelnika in župnika Jurija Humarja je imel župnik Tomaž Holmar v nedeljo, 11. avgusta, na Primskovem ponovitev svoje biserne mase. Holmar je pranečak Jurija Humarja in je župnik na Obirskem na avstrijskem Koroškem. Domačini so ob tej priložnosti lepo okrasili cerkev in okolico. Na slovesnost je prišlo poleg domačinov tudi veliko ljudi iz drugih krajev, tako da je bila cerkev za vse premajhna. V imenu krajanov sta biseromašnika pozdravili in se mu zahvalila za njegov obisk Ciril in Marta Slak, Slavka Vavtar pa mu je ob tej priložnosti izročila skromno darilo. Po maši so se zopet izkazali domačini, saj so vse navzoče pogostili s pijačo, pecivom in kavo. Na sliki je trenutek, ko so biseromašnika pozdravili domačini. (Foto: Miha Ovnik)

Na brezposelnost en odgovor

TRIBUČE — V Črnomaljski občini je 10 ljudi z višjo izobrazbo, ki so kot nezaposleni prijavljeni na tamkajšnji skupnosti za zaposlovanje. Med njimi je tudi predmetna učiteljica zgodovine in zemljepisa Helena Željko iz Tribuč, ki že vse od diplome na ljubljanski Pedagoški akademiji pred tremi leti ne dobi službe. V tem času je dvakrat nadomeščala na šoli, še najdlje pa je skupaj delala kot perica v črnomaljskem domu počitka.

»Kot študentka sem dobivala štipendijo iz združenih sredstev, tako da sem imela še manj možnosti, da bi dobila stalno zaposlitev. Napisala sem veliko prošenj in si tudi sicer močno prizadevala, da bi dobila službo, a nič,« je močno razočarana in prizadeta začela svojo žalostno zgodbo mlada brezposelna žena in mati z višjo izobrazbo. Željko je prvič dobila začasno zaposlitev še pred diplomom, kmalu po porodu, ko je nadomeščala vzgojiteljico v črnomaljskem dijaškem domu. »Najprej sem nadomeščala tri mesece, potem so mi čez poletje prekinili, nato pa spet od začetka šolskega leta do konca aprila. Potem sem bila več kot leto dni brez službe in tudi nobenega denarnega nadomestila nisem dobila, ker mi je za to, da bi bila upravičena do tega nadomestila, manjkal dober mesec službe. Na vse strani sem pisala prošnje, na šole, v vrtec, knjižnico, celo v dom JLA, pa nikjer nič. Zgodilo se je celo, da mi na prošnjo niso niti odgovorili. Meni pa je bilo vse huje, kajti počutila sem se brezkrisno, hkrati pa sem se zavedala, da bi morala znanje, ki sem si ga pridobila s študijem, koristno uporabljati in ga seveda stalno poglobljati in dopolnjevati. Tega pa ne moreš, če ne delaš v svojem poklicu, ravno nasprotno, vseskozi te obhaja grozen občutek, da gre znanje iz tebe...«

Helena je dala prošnjo tudi v črnomaljski dom počitka za negovalko, vendar tudi tam ni bilo službe zanj. Ves čas je bila seveda prijavljena na črnomaljski skupnosti za zaposlovanje in se je tam tudi večkrat oglasila. Tako je videla, da v domu počitka potrebujejo perico in je napisala novo prošnjo. »Na razgovoru sem imela vseskozi občutek, da me skušajo odvrniti od tega, da bi sprejela to delo, vendar sem bila trdno odločena, da vzamem, kar pač je.« In tako je predmetna učiteljica zgodovine in



Helena Željko: z diplomom, a brez službe

zemljepisa več kot leto dni delala kot perica v domu počitka. »To delo je težko, naporno in, milo rečeno, nelepo, najhuje pa je to, da poleg tega ni še prav nič cenjeno. Vseskozi sem imela občutek, da me ljudje, ki bi to delo morali poznati in ga vsaj ceniti, če ne še kaj več, gledajo precej zviška, skorajda prezirljivo, kot da je človek, ki opravlja to naporno in nelepo delo, manj vreden. Le od oskrbovancev sem včasih doživela kakšno lepo besedo, kot nekakšno priznanje in zahvalo. Dela perice se nisem sramovala.

la, čeprav je težko, nepriznано, zaničevano in slabo plačano, vendar se nad plačo nisem nikoli pritoževala; a sem se takrat odločila, da takega dela ne bi več sprejela. Vsa človek in vsako delo je vredno spoštovanja, vendar hočem jaz opravljati tisti poklic, za katerega sem študirala in ki me veseli. Konec koncev bi sprejela tudi delo zunaj mojega poklica, a nikoli več takega,« je odločna Helena Željko.

Po trinajstih mesecih, ko se ji je delo perice izteklo, je bila spet brez službe. Ob sofinanciranju skupnosti za zaposlovanje so ji omogočili, da je na črnomaljski osnovni šoli opravila pripravništvo in strokovni izpit. Na šoli je ostala celo zadnje šolsko leto, sedaj čez poletje pa je spet brez službe in dobiva denarno pomoč od skupnosti za zaposlovanje. »Obljubljajo mi, da bom z začetkom šolskega leta spet nadomeščala za določen čas, za redno zaposlitev na šoli pa, žal, nič ne kaže. Vzela bi službo na katerikoli šoli v Belokranju ali v Novem mestu, saj se li krajini ali v Novem mestu, saj se konec koncev iz naših krajev veliko ljudi vsak dan vozi na delo in v šolo v Novo mesto. Pri nas še posebej močno čutimo brezposelnost oziroma brezposelnost,« je končala Helena.

Željko se kot nezaposlena mlada žena tudi sicer čuti prikrajšana in zapostavljena. »Če bi hotela imeti enega otroka, mi ne pripada toliko poročniškega dopusta kot drugim materam. Kaj je moj otrok zato, ker zame ni službe, manj vreden, kot so drugi, kaj sem jaz kot mati manj vredna?« se sprašuje. Veliko vprašanj in nobenega odgovora. Vsaj pravega dileme Helene Željko in drugih ljudi, ki so se znašli v takem zagatnem stanju, je samo eden: primerna zaposlitev. Prav ta »odgovor« pa je očitno v teh časih najtežji.

A. BARTELI

INFORMACIJE:
KLI LOGATEC d.o.o.
61370 LOGATEC, TOVARNIŠKA 36
TELEFON: (061) 741-711 int. 276
TELEFAX: (061) 741-279

TURNIR OB 30-LETNICI

STARI TRG OB KOLPI — Šahovski dom Stari trg ob Kolpi bo v okviru praznovanja 30-letnice delovanja organiziral v začetku oktobra mednarodni članski šahovski turnir. Izvedbo prvega takega tekmovanja v Beli krajini bodo omogočile delovne organizacije in obrtniki.

V. K.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

SLOVENSKA VAS — NK Slovenska vas vabi v nedeljo, 25. avgusta, ob 9. uri na turnir v malem nogometu na igrišču v Slovenski vasi. Prve tri ekipe bodo prejele pokale. Prijavnina znaša 500 din. Informacije daje Janko Odlazek po telefonu (068) 47-696.

TURNIR V BELI CERKVI

BELA CERKEV — Nogometni klub Bela Cerkev prireja v nedeljo, 25. avgusta, ob 8. uri turnir v malem nogometu. Prijave sprejemajo še pol ure pred pričetkom turnirja. Najboljše ekipe bodo dobile pokale, nagradili pa bodo tudi najboljšega igralca in vratarja. Za igralce bodo pripravili brezplačni smrečlov.

NOGOMET IN ODOJEK V GABRJU

GABRJE — Športno društvo Gabrje organizira v nedeljo, 1. septembra, turnir v malem nogometu za prehodni pokal Gorjancev. Prijave zbirajo v gostilni Hudoklin, tel. 85-628. Žrebanje bo v petek, 30. avgusta, prav tako v Hudoklinovi gostilni. Prijavnina znaša 700 dinarjev. Prireditelji turnirja so pripravili lepe nagrade: prvouvrščeni ekipi bo pripadel odojek, prve tri ekipe bodo dobile pokale in praktične nagrade.

Tomlje je vozil »strašno«

Vgradil nov motor in za dirko izbral prave gume

PODTURN — »Na dirko sem se pripravil nekaj tednov, saj nisem hotel razočarati domačega občinstva. Bolj ko se je bližal čas za dirko, bolj sem dobival občutek, da bo moj BMW prešibak za najhitrejši. Zato sem se tri dni pred dirko odpravil v Nemčijo, kjer so mu vgradili motor s 308 konjskimi silami. Dvajsetkrat sem se peljal po stezi in ko sem pred prvo vožnjo stal na startu, sem imel tremo. Tanasije Kuvajla, prijatelj iz Banjaluke, je imel enak avto in bil je moj najtíši tekmeč. Kot kaže, so na koncu odločile gume. Izbral sem najmekkejšo gume znamke Yokohama in prinesle so mi skoraj šest sekund prednosti pred drugim najhitrejšim«, je takoj po dirki povedal Matjaž Tomlje, obkrožen s številnimi navijači iz topleške doline in Dolenjske. Vsakdo mu je želel stisniti roko, saj je hitrostno dirkanje z avtomobili moški šport, ki ne sme poznati strahu. Matjažu je po dirki segel v roko tudi Tanasije Kuvajla, nam pa zaupal: »Tomlje je vozil strašno. Sedaj moram tudi jaz čez mejo po nove gume, skrbi pa me tudi krajši menjalnik...

Med tekmovalci v najmočnejšem razredu je vozil prav tako BMW M3, Dagmar Suster, (predsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije), ki je na koncu zase-

Velik up je igra v napadu

Kočevski nogometaši v drugo slovensko ligo — Okrepitev iz Ivančne Gorice — V Kočevju z Reko

KOČEVJE — Zaradi reorganizacije tekmovalnega sistema v republiki in prilagajanja športa novo nastalim razmeram, bodo nogometaši Kočevja kot prvaki ljubljanske medobčinske lige jeseni lahko igrali v drugi slovenski ligi. To je doslej največji uspeh v zgodovini kluba. Po kakovosti posameznikov, izkušnjah in še posebej po prikazani igri v preteklem prvenstvu je povsem razumljiv optimizem, ki vlada v Kočevju nekaj dni pred začetkom prvenstva. Prva tekma, na kateri se bodo Kočevci pomerili z ekipo žirovske Alpine, je napovedana za nedeljo, 25. avgusta.

Trener Stojan Briški, s katerega zaslugami so dobili prejšnje prvenstvo, pospešeno sestavlja ekipo. Kot okrepitev v vratih prihaja iz Ivančne Gorice Kotar, ki se je pokazal z dobro formo in znanjem na nekaj prijateljskih tekmah. Garnituri igralcev, ki so osvojili medaljo, se bo pridružilo nekaj fantov iz mladinskega sestava, ki že leta beleži opazne dosežke v slovenski ligi.

Druga Slovenska liga bo šela 14 klubov, med njimi bo tudi novomeški Elan, v kočevskem klubu pa so prepričani, da imajo v taki konkurenci možnost za srednjo tabelo. Takšno uvrstitev pričakujejo, ker imajo voljo za igro z močnimi in dobri ekipami, kar je pokazalo tudi pre-

jšnje prvenstvo. Veliko upanje kluba bo igra v napadu, ki je bila v prejšnjem letu daleč najboljša v vseh republiških ligah.

Do začetka prvenstva so imeli Kočevci močne preizkušnje na prijateljskih tekmah, med katere štejeta nastop na turnirju



Stojan Briški

na Ravnah na Koroškem in tekma proti prvotilgašu Reki, ki jo igrajo dvaindvajsetega v športnem parku Gaj v Kočevju. Na prvi prijateljski tekmi so Kočevci premagali Kolpo iz Metlike z 2:0 z goloma Gerka, ki se znova vrača v ekipo.

M. GLAVONJIČ

Velike konjske dirke v Šentjerneju

V nedeljo v Šentjerneju 90 najboljših kasačev — Poje Nace Junkar

ŠENTJERNEJ — Konjeniški klub Šentjernej prireja v nedeljo, 25. avgusta, ob 14.30 na šentjernejskem hipodromu velike konjske dirke. Na sporedu bo kar 10 dirk, v katerih se bo pomerilo 90 najboljših kasačev iz Slovenije in Hrvaške. V okviru te športne prireditve bo tudi dirka za pokal Alpe-Jadrana, v kateri bodo nastopili tudi tekmovalci iz Avstrije. Šentjernejsko ekipo sestavljajo Jernej Narat, Slavko Franko, Rudi Govek in Vlado Kovač. Pred pričetkom dirk in po končanem športnem programu bo pel Nace Junkar, seveda bo po končanih dirkah, kot se za take priložnosti spodobi, veselica. Pa še to: mladina do 15. leta starosti ima na dirke prost vstop.

Spet lepa atletika v Novem mestu

Na odprtem prvenstvu Dolenjske v atletiki dosegli tudi nekaj solidnih rezultatov — Največ vreden rezultat teka na 400 m z ovirami

NOVO MESTO — Novomeški atletski delavci so v nedeljo na stadionu pri Portovaldu pod pokroviteljstvom IMV Revoza pripravili odprto prvenstvo Dolenjske v atletiki. Na tem lepem atletskem mitingu, ki je nekakšen uvod v drugi del atletske sezone, je nastopilo več kot 100 atletov in atletinj iz Slovenije in Hrvaške. Žal zaradi razmer v Jugoslaviji ni bilo v Novo mesto atletov iz Italije, Avstrije in Madžarske. Kljub temu pa so sicer malotičevni gledalci videli lepo atletsko tekmovanje in nekaj dobrih rezultatov. Zlasti to velja za tek na 400 m z ovirami, v katerem je z rezultatom 52,39 s zmagal Matjaž Pe-

tan. To je bil po tako imenovanih madžarskih tablicah točkovno največji vreden dosežek pri moških, medtem ko je pri ženskah največ točk po teh tablicah dosegla skakalka v višino Darja Lihenteger, ki je preskočila 1,76 m, kar je letos najboljši rezultat v tej disciplini v Sloveniji. Med najboljšimi izidi velja omeniti še met Brežičana Keva, ki je kladivo zalučal 63,54 m daleč, skok s palico Radovanoviča (4,90 m), tek na 800 m, v katerem je z rezultatom 1:51,60 zmagal Zagrebčan Čelič, skok Vukovića v daljavo (7,25 m) ter rezultat Perčeve v teku na 200 m — 25,0.

Rezultati:
Rezultati: pionirke — 80 m ovire: 1. Janković (Nm. m.) 12,47, 2. Tratar (Nm. m.) 12,89, 3. Steinbacher (Velenje) 12,94
Ženske — 100 m ovire: 1. Korošek (Ptuj) 15,18, 2. Janković (Nm. m.) 18,08, 200 m: 1. Perc (ZAK LJ) 25,00, 2. Lenko (Klad) 25,07, 3. Matulj (KI) 25,89, 400 m: 1. Steblovnik (Vel) 58,19, 2. Prešeren (Kamnik) 58,79, 3. Kotar (Ptuj) 58,94, 1500 m: 1. Petolas (Dinamo Zg.) 4:44,50, 2. Jazbinšek (Klad) 4:50,24, 3. Medan-hodžić (Mladost Zg.) 4:56,64, 400 m ovire: 1. Kranjc (Kladivar) 65,49, 2. Celjak (MI) 73,23, daljava: 1. Predikaka (ZAK

Lj.) 5,72, 2. Korošek (Ptuj) 55,9, 3. Podkrižnik (Nm. m.) 5,45, višina: 1. Lihenteger (ZAK) 1,76, 2. Čalasan (Klad.) 1,60, 3. Bešter (Tr) 1,50 disk: 1. Florijan (Vel) 36,66, 2. Novak (Brež.) 29,50, 3. Prosenik (Domžale), 27,40. **Moški** — 200 m: 1. Novak (IBM OL) 21,98, 2. Polak (Trig.) 22,32, 3. Petan (ZAK LJ) 22,49, 400 m: 1. Krabonja (Ptuj) 49,49, 2. Bratuša (ZAK) 51,21, 3. Kranjc (Ptuj) 52,35, 800 m: 1. Čelič (Mladost) 1:51,60, 2. Dobša (Mlad.) 1:51,90, 3. Kajtavčič (Nm. m.) 1:54,94, 400 m ovire: 1. Petan (ZAK LJ) 52,39, 2. Milat (Brež.) 53,57, 3. Božiček (Kladivar) 53,80, 500 m: 1. Hrapčič (Vel.) 14:49,55, 2. Nevečerel (Dinamo) 15:25,53, 3. Počič (Nm. m.) 15:40,34, daljava: 1. Vuković (Mlad.) 7,25, 2. Krampl 6,96, 3. Polak (oba Trig.) 6,86; višina: 1. Rozman (Klad.) 2,02, 2. Teteč (Dinamo) 199, 3. Džureković (Varaždin) 199; disk: 1. Primec (Nm. m.) 53,76, 2. Klančnik (Trig.) 42,74, 3. Dokl (Ptuj) 40,32; kopje: 1. Mustapič (Mlad.) 63,64, 2. Uplaznik (Klad.) 60,30, 3. Tomc (ZAK LJ) 58,58; kladivo: 1. Kevo (IBL OL) 63,72, 2. Žižek (Nm. m.) 53,74, 3. Grubič (Brež.) 43,80; palica: 1. Radovanović (Mlad.) 4,90, 2. Šimunović (Varaž.) 4,60, 3. J. Ro-van (Brež.) 4,40.

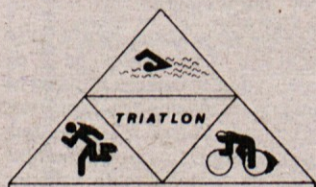


LEPA TEKMA — Odprto prvenstvo Dolenjske v atletiki minulo nedeljo na stadionu v Novem mestu je bil lep športni dogodek, ki se ga je udeležilo več kot 100 atletov in atletinj iz Slovenije in Hrvaške. To je bila tudi priložnost za mlade atlete, da se pomerijo v močnejši konkurenci in izmerijo svoje moči. Na sliki: tek druge skupine tekmovalcev na 800 m.

Triatlon za mladino

Marljivi organizatorji, člani Triatlonskega kluba Novo mesto in njihovi zvesti prijatelji, so opravili še zadnje priprave pred sobotnim triatlonom za mladino. V sodelovanju z uvidnimi delavci Krke — Zdravilišč in z vodstvom Zdravilišča Dolenjske Toplice bodo ob pomoči nekaterih podjetij izvedli osrednjo poletno športno prireditve za mladino od 8 do 18 let. V Sloveniji še nismo imeli priložnosti videti toliko mladih športnikov-triatloncev na eni prireditvi.

Vsekakor bo to priložnost za mnoge, da se pobliže seznajajo s to izjemno privlačno športno zvrstjo, ki združuje tri prijetne in zdrave športne aktivnosti. Preizkusili se bodo v triatlonu, primernem za njihovo starost, za uspešno premagano progo pa bodo prejeli medaljo, lično majico in darila pokroviteljev. Pokale bodo prejeli najhitrejši nad 10 let v več starostnih kategorijah, poskrbljeno pa bo tudi za prijetno vzdušje z glasbo, zabavo in zrebanjem ob razglasitvi rezultatov. Mladi udeleženci se lahko še danes prijavijo na tel. (068) 28-358, 26-645



Voznike, ki bodo ta dan vozili po cestah na relaciji Dol. Toplice — Podturn — Soteska — Straža — Dol. Toplice — Meniška vas, prosimo za pazljivo in obzirno vožnjo, saj bodo na cesti otroci, ki ne morejo vedno dojeti nepotrebne naglice odraslih. Prosimu voznike motornih vozil, da upoštevajo navodila delavcev policije in usmerjevalcev organizatorja.

V KOČEVJU JE SMRDELO

KOČEVJE — Te dni je po Kočevju in okoliških vaseh močno smrdelo po gnojnici. Stanovalci v domu starejših občanov zaradi smrada niso mogli niti jesti. Pritožbe zaradi smrada so deževale od vsepovsod, zlasti še na postajo milice, inšpektorjem in drugim odgovornim. Smrdelo je zato, ker je KG polivalo gnojnico s svinjske farne po kmetijskih površinah okoli mesta. Na vprašanje, zakaj to delajo v najbolj vročih dneh, ko je smrad najhujši in življenje v mestu še neznesnejše, je najodgovornejši predstavnik KG zagotovil, da so gnojnico polivali zato, ker so se zanesli na vremensko napoved. Ta pa se je glasila, da bodo krajevne nevihte.

ZA VLAMILCE NI POČITKA

DOLENJSKA, BELA KRAJINA — Vlomilci in tatovi so bili minule dni spet na delu v več krajih. V Gradišču (trebanjska občina) je bilo ponoči s 13. na 14. avgust vlomljeno v 21 zidanic in vikendov, vlomilci so v glavnem iskali hrano in tako posameznikom povzročili do 1.200 din škode. 16. in 17. avgusta se je vlomilec mudil v Malem Lipju in se spravljal nad hišo Milana Blatnika. Ukradel je lovsko dvocevko, 25 nabojev, pas za naboje in petero belih moških srajc. Povzročil je za 15.000 din škode. V noči na 16. avgust so neznanzi vlomili v skladišče prodajalne črnomaljske kmetijske zadruge in v adlešičko pošto. Iz skladišča so odnesli sedem vreč (21,1 kg) posušenih jurčkov, iz blagajne pa nič, ker je bila prazna. Pri-zadejali so za 15.000 din škode. Iz pošne blagajne pa so vzeli 11.800 din.

PO DOLENJSKI DEŽELI

POTKE Z NEZNANCI — V noči z 12. in 13. avgusta je zmanjkalo Francu Medletu iz Šmarjete kar 22 doma zrejenih kokoši, vrednih kakih 6.500 din. Isto noč je ljubitelj tuje perjadi obiskal kokošnjak Medletovega sovačana Franca Gabrijele in si prilastil štiri kokoši, vredne 1.500 din.

TUDI PRAZNE STEKLENICE **NISQ VARNE** — To so ugotovili v KZ Črnomelj, ki jim je neznanec iz skladišča na Železničarski cesti v Črnomlju med 10. in 13. avgustom ukradel 25 zabojev praznih pivovskih steklenic in jih oškodoval na 8.500 din.

ZMANJKAL TRIŽILNI KABEL — Delavci Elektrizarstva iz Laškega so minuli teden opravljali remontna dela v livarni črnomaljskega Belta in potem ugotovili, da jim je v noči s 17. na 18. avgust zmanjkalo 35 metrov trižilnega kabla, vrednega 20.000 din. Kabel je bil v delavnici.

VSE DOBIVA »NOGE« — Neka juljskega dne je neznanec iz Hude v trebanjski občini odpeljal neregistriranega fička, katerega lastnik je Berto Malovac. Vozilo, še vedno precej vredno, je očitno odšlo na zavito pot, saj ga do trenutka, ko to poročamo, še niso našli. Prav tako se še ne ve, s kom je šlo motorno kolo Tomos (T — 14), ki ga lastnik Polde Pate iz Mirne Peči pogreša od minulega tedna. Vozilo je vredno 1.000 din. Iz Splošne bolnišnice Novo mesto pa so sporočili, da je med 15. in 16. avgustom iz laboratorija njihove porodnišnice izginil telefonski aparat znamke Iskra, vreden 2.000 din. Tudi ni varno imeti čolna na Krki. Alojz Globovnik iz Gor. Gomile je imel svojega privezanega v Dragi pod mostom, pa ga je samopovabljenec med 13. in 16. avgustom odvezal in odveslal neznanu kam.

POTA IN STRAN POTI

V Metliki naj bi legalizirali črne gradnje

Seveda le tiste, ki bi bile dovoljene

METLIKA — V zadnjih letih je tudi v metliški občini zrastle precej črnih gradenj, in to od zidanic vikendov, ki jih je največ, do stanovanjskih hiš in celo do velikega poslovnega objekta. Inšpekcija, pravijo, je bila ob vsej tej poplavi črnih gradenj bolj ali manj nemočna. Da bi ta problem spravili z dnevnega reda, se je metliški izvršni svet zavzel za legalizacijo vseh tistih črnih gradenj, kjer bi bila gradnja v normalnih razmerah mogoča in dovoljena. Seveda pa bo za legalizacijo potreben postopek kot za legalno gradnjo in bo treba plačati tudi vse prispevke, ki pa bodo verjetno celo višji, kot bi bili ob legalnem postopku. V večini primerov se sedaj ne da več točno določiti dejansko stanje zemljišča pred začetkom črne gradnje in stroški za celoten postopek bodo večji. Samo za primer, za spremembo namembnosti zemljišča, na katerem stoji največji na črno zgrajeni objekt v metliški občini, bo lastnik moral odšteti 1,1 milijona dinarjev; ko je bila ta parcela še »čista«, bi ga ta sprememba namembnosti gotovo stala precej manj. Da bi za naprej preprečili oziroma že v kalu zatrli poskuse novih črnih gradenj, pa se je metliški občini zavzemajo za okrepljeno delo gradbene inšpekcije. Nasploh je v metliški občini največ pripomb na delo gradbene in tržne inšpekcije, zato bi radi dosegli, da bi po en gradbeni in tržni inšpektor vsaj ustal v Metliki.

A. B.

ZBIL PEŠAKINJO

NOVO MESTO — 17. avgusta dopoldne je Alojz Ajdišek, ki je začasnoma delu v Nemčiji, na prehodu za pešce na Resljevi ulici zadel z osebnim avtom Julijano Dereani. 88-letno Novomeščanko, ki se je pri padcu hudo poškodovala, je voznik sam peljal v novomeško bolnišnico.

AVTO OBVISEL NAD KRKO

ŽUŽEMBERK — Od nedelje, 18. avgusta, se v novomeški bolnišnici zdravi Anton Lah, voznik golfa, in njegove sopotnik Šerif Čoralič, oba iz Ljubljane, ki sta se tega dne ob 3.30, med potjo iz Žužemberka proti Ivančni Gorici, ponesrečila. Usodna je bila cesta pri Belem grabnu, ker je Lah očitno vozil prehitro. Avto je zaneslo na bankino, na kar je zadel v odbojno ograjo, ki se je zarila v vozilo ter mu odrgala pokrov motorja in streho. Sledilo je 20 m drsenja po strmini proti Krki, kjer je golf običajni zagoden med drevjem. Škodo na golfu so ocenili na 300.000 din.



AL' JE ŠE KAJ TRDEN PARTIZANSKI MOST? — 25. julija 1981 je bila slovesna otvoritev partizanskega mostu čez Kolpo, ki povezuje Sodevce v črnomaljski ter Blaževce v vrbovski občini. Kot je moč razbrati s spominske table, je bil most zgrajen s skupnim delom JLA, krajanov in združenega dela občin Črnomelj, Vrbovsko, Kočevje in Delnice. Natanko deset let po tem, ko je most nadomestil brod, ki je prevajal ljudi čez reko, kaže na nadomestek kaj klavrnega podobno. Leseno cestišče, postavljeno na betonske podpornike, je postalo nevarno tako za pešce kot avtomobile. Človeku lahko kaj hitro noga običi med precej velikimi špranjami, kolesa avtomobilov pa niso varna pred žebli, ki strlijo iz prepretilih plohov. Vse kaže, da se imenovani na spominski plošči ne morejo sporazumeti, kdo bi moral vse to popraviti. Ljudje pa se vseeno vsak dan vozijo po mostu na polja, v službo, trgovino, šolo, hrvaškim otrokom, ki so se nastavili pred objektiv, pa je med počitnicami zamenjal celo otroško igrišče. (Foto: M. B.-J.)

Odprto prvenstvo Slovenije

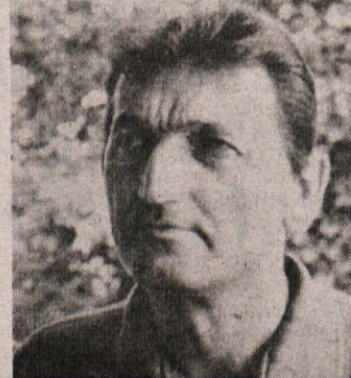
V Krškem se bodo 25. avgusta pomerili najboljši speedwayisti iz Slovenije in peterica Avstrijcev

KRŠKO — V nedeljo, 25. avgusta, ob 15. uri bo v Krškem samo odprto prvenstvo Slovenije. Tako smo se odločili v našem društvu, potem ko je zaradi vojne in tudi pomanjkanja denarja odpadla 10. jubilejna dirka za Zlati znak občine Krško ter dirki za državno in republiško prvenstvo, je povedal predsednik nadzornega odbora AMD Krško Milan Nedoh.

• Na odprtem prvenstvu Slovenije 25. avgusta bo na stadionu Matije Gubca v Krškem poleg najboljših slovenskih tekmovalcev vozila še peterica Avstrijcev. Najmočnejša speedwayista z onkraj Karavank bosta Walter Nebel in Siegfried Eder, med favoriti dirke pa bo gotovo aktualni republiški in slovenski prvak, ljubljanečan Grega Pintar. Pintar je že vabil na krški stezi in je v dobri formi.

Trenutno je krško društvo v hudih finančnih skripicah. Zlasti se pozna kriza 3000-članskega Vidma. Če gre dobro Vidmu, so dokaj dobre razmere v celotnem krškem športu in tudi v drugih družbenih dejavnostih. Krški papirničarji so bili pokrovitelji številnih dirk na stadionu Matije Gubca, pomagali so pri nabavi strojev in opreme za dirkače, zdaj pa... No, Nedoh je vendarle optimist in upa, da bo za speedway v Krškem kmalu bolje.

Medtem ko so Krčani in druga slovenska društva, ki nekaj pomenijo v speedwayu, enotni, da ne more biti govora o kakršnem koli sodelovanju, kaj šele organiziranju nekakšnega jugoslovanskega prvenstva, pa je predsednik odbora za



Milan Nedoh

speedway pri AMZJ, Janko Šemrov, močno zagret za tako prvenstvo. Menda ima Šemrov neke osebne ambicije, da bi se prerinil v mednarodno motociklistično zvezo FIM in si pač skuša zagotoviti odskočno desko za kakšno visoko funkcijo.

P. P.

Ameriško pismo

Zdravo, bralci Dolenjca!
V Clevelandu smo v naših časopisih vsak dan brali o vojni in drugem v Sloveniji in Jugi, gledali pa smo tudi vse na televiziji. Tako smo zvedeli čisto vse, tudi o Dravogradu, Sentilju, Medvedjeku, Velikem Gabru in drugem.

Vse sorte govore tukaj. Tudi da stari informiranci ter stari komunisti podalno rovarijo in da se ne zavzemajo le za komunizem, ampak kar za boljševizem, da bi lahko z nekaterimi obračunali. Ti Slovenci naj bi imeli tajne zveze s Srbijo. Vse to pa jaz sprejemam z veliko rezervno, saj ne vidim resnih možnosti za to.

Pač pa je presneto važno vse v zvezi z gospodarskim položajem. ZDA hočejo imeti nerazdeljeno Jugoto. To je dejal čisto zares naš predsednik Bush, nato pa še Baker, in tako so dobili Srbi veliko podporo. Podobno je bilo na sestanku vseh močnih držav v Londonu. Če vsi ti ne priznavajo naše odločitve, je tudi vsa politika, ki jo naši voditelji v Sloveniji peljejo. Tudi če bi članice Evropske skupnosti Slovenijo priznale, ne bodo mogle zanjo storiti kaj dosti, če tega ne bodo storile tudi ZDA.

Podobno je bilo pred kratkim v Iraku. Armada ZDA bi lahko Husseina v žlici vode utopila, pa niso hoteli, ker ima Bush daljnovidno politiko za nekaj let naprej. Tu nastopa tako imenovana barabija svetovne politike.

Slovenci tukaj v Clevelandu so ogromno pisali na razne naslove, da bi odgovorne seznanili z dogajanjem v Sloveniji. Šli so celo demonstrirati pred Belo hišo, pisali so petičije in drugo. Medtem pa je naš predsednik mirno igral golf v svojem rojstnem kraju v državi Maine. Je pač tako.

Nekaj denarja so spet zbrali naši Slovenci. Jaz pravim, da so bolj potrebni kalaznikovi in protikalazniške rakete. Kljub premirju ne bo še pravega miru, tako vsaj se sliši tukaj. Upoštevati je tudi treba stare izkušnje: ko so se včasih v gostilni stegli fantje, je imel vedno prav najmočnejši.

Cleveland, 17. julija 1991
Emil Černe

VABILO NA 2. TABOR SKD

NOVA GORICA — V soboto, 14. septembra, bo v Novi Gorici 2. tabor Slovenskih krščanskih demokratov z bogatim celodnevним programom. Novomeška podružnica bo organizirala prevoz prek Žužemberka, odhod avtobusa pa bo iz Sentjerne ob 4.30, iz Novega mesta pa ob 5. uri. Prijave zbirajo predsedniki krajevnih odborov in člani OO SKD (Novi trg 6, tel. 21-040) int. 247, prijavitelj pa se je mogel do vključno 10. septembra. V Trebnjem zbira prijave Drago Natičig, Ulica heroja Slaka 36, tel. 44-607. Potni stroški so za odrasle 200 din na osebo, za šolsko mladino in študente 100 din, za predšolske otroke pa je prevoz brezplačen.

Ali je Novo mesto že odpisano

Iz dneva v dan izgubljam dragocene priče naše preteklosti — Gospodje iz inšpekcijskih služb si nočejo nakopati sitnosti — Značilen primer iz Muzejske 3

Obljuba dela dolg. Gospodu Jožetu Košičku sem obljubil, da bo strokovno stališče do obnove stavbe na Muzejski ulici 3 v Novem mestu lahko prebral v Dolenjskem listu. Glede na to, da se že od maja prav premišljeno norčuje tako iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine kot tudi iz mene, je že kar nujno, da o tem zve javnost. Žal je zadeva že davno prešla kulturne, seveda pa tudi pravne meje zasebnega zafrkavanja.

Nekega dne v aprilu letos me je dr. Jelka Pirkovič, sedaj direktorica Zavoda republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, vprašala, kako smo mogli pri pripravi odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov v občini Novo mesto (glej Odločajo, 2/86) izpustiti stavbo v Muzejski ulici 3. Stavba je po njenih ugotovitvah v osnovi ohranjena srednjeveška hiša. Moj odgovor je bil, da žal o stavbi do takrat nismo ugotovili dovolj dejstev, da bi opredelitev za kulturni spomenik lahko strokovno utemeljili. Kot je običajno, smo se zato v letošnjem letu spoznali stavbi približati na način, ki se v spomeniški praksi imenuje strokovni pristop. Kot nalašč smo lahko v mnenju takratnemu uporabniku gospodu Petelinkarju razložili, da je nujno pričeti s sistematičnim delom, opraviti arhitekturno topografijo stavbe, izdelati načrte in opraviti sonde ter na podlagi ugotovitev izdelati konservatorski program. Na Zavodu za družbeno planiranje so podprli naš predlog, da se ta dela opravijo iz sredstev za prenovo historičnega mestnega jedra.

Odgovora gospod Petelinkar ni dal. V polovici maja pa sem ob popoldanskem sprehodu po mestu ugotovil, da se v stavbi izvajajo gradbena dela. Seveda sem vstopil, ker svoje službe, žal, ne jemljem le od sedmih do petnajstih, in ugotovil, da je novi lastnik stavbe Jože Košiček, delavci pa že odbijajo omete na hodniku, polagajo tlake v prostorih in rušijo vrata. Gospoda sem ustno opozoril, da izjaja dela brez soglasja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, kasneje se je izkazalo, da tudi

brez vsakega drugega dokumenta.

Do tu še vse tako, kot mnogokje po Novem mestu, ali ne?

Ko se je omenjeni gospod čez nekaj dni oglasil na Zavodu v službenih urah, sem mu pojasnil strokovni pristop in opozoril na nujnost, da upošteva točen postopek del, da bi lahko v stavbi čim bolj jasno definirali zgodovino arhitekture stavbe in ji dali ob sodobni prenovi višjo kvaliteto.

Ponujeno izvedbo arhitekturne topografije je odklonil z obrazložitvijo, da mu že »delajo načrte«. Zaprtil sem ga, da bi najprej opravili raziskave na fasadi stavbe, saj je od njih zelo veliko odvisno, kako bo mogoče kar najbolj strokovno obdelati objekt. Tudi to je odklonil, ker si ne namerava delati nepotrebnih stroškov. Zahteval je le, da mu izdamo dovoljenje za dve trgovini in delavnico v levem delu stavbe. Medtem je nadaljeval z deli v stavbi.

Načrti, ki jih je čez dober mesec prinesel na Zavod, so bili »avtorsko pravo« Mitje Žagarja, gr. ing. Izročeni so bili le prejemniku samo za njegovo lastno uporabo in se ne smejo razmnoževati, niti dati na vpogled in uporabo tretji osebi (citaj z žiga na ozalidni kopiji). Načrte sem od g. Košička dobil v enem izvodu in jih skušal preveriti. Seveda so bili res avtorski, saj so jim vsi bistveni deli stare arhitekture manjkali. To samo potrjuje znano dejstvo, da se, žal, prav vsakdo ne more in ne zna ukvarjati s historičnimi objekti.

Na Zavodu smo pričeli z analizo objekta, vendar dnevno ugotavljali, da nas spoštovani poslovni partner, za katerega smo vse delo opravili zastonj, spretno zavaja; nam je govoril, da bo le malo uredil prostore, delal pa je vse kaj drugega.

Ko mu je končno občinski upravni organ izdal potrdilo za priprave na vzdrževalna dela, je naš junak, poudarjajo, da v skladu z obče znano prakso, začel z obsežnimi deli.

Torej? Že sam ne vem več, kaj nam je na Zavodu, da nikakor ne znamo doseči skupnega jezika. Mi neprestano razlagamo, napotujemo, svetujemo, zahtevamo, opozarjamo in, očitno čudaki, razlagamo o nujnosti novih znanj in skupnih naporov za reševanje dediščine. Vi, spoštovani investitorji, pa se z jezo in inflacijsko miselnostjo izogibate tej torturi intelektualcev, za vas smo le tečnice. Vi ste z izidom svojega »dela« zadovoljni, mi pa ne in sodimo, da iz dneva v dan izgubljam dragocene priče naše preteklosti, ki jo bomo v prihodnosti izredno potrebovali. Gospodje iz inšpekcijskih služb si nočejo nako-

pati sitnosti in z veseljem povedo, da so pač morali priti, ker je zavod prijavil nedovoljen poseg. Za njihove ukrepe seveda na Zavodu ne zvemo. Žal pa vidimo rezultate na stavbah. In stavbe so na neki način tudi skupna last, mar ne? Vsaj tiste, ki oblikujejo javni prostor, mesto, ulico, trg...

Vrnimo se k Muzejski 3. Glede na to, da se v stavbi na veliko ruši, betonira, da so opaži itd., ne da bi bil projekt kakorkoli usklajen s predhodnim konservatorskim programom, smo napisali prijavo na upravo inšpekcijskih služb. Zdi se, da je strokovni dialog gospodu Košičku odveč, vsem okoli njega je tudi prav, kar dela, nam pa ni. Gospod Bevc, urbanistični inšpektor, mi je v telefonskem pogovoru pojasnil, da je graditelja opozoril, mu dela ustavil, ni pa še izdal odločbe. Po telefonu pa ga je nekdo (imena ni hotel povedati) iz občine prosil (opozoril?), naj ne dela človeku (J. Košičku) težav oz. škode.

No, tako! Sijajno se preteklost nadaljuje v sedanosti.

Ali tudi v prihodnosti? Če se, potem je odgovor na vprašanje v naslovu tega članka seveda pozitiven — da, Novo mesto je v pogledu kvalitete svoje historične spomeniške substance že odpisano mesto.

In v trenutku, ko kot direktor Zavoda za varstvo prejemam od IS SO pisni sklep tega organa, da moramo na Zavodu takoj izvajati svojo nalogo in izdati soglasja v zakonitem roku 30 dni, sicer bom kot vodja nosil posledice, je zunaj na ulici tako, kot je opisano zgoraj. Lani, tudi v avgustovskem času, sem prebral pismo gospoda predsednika občinske skupščine. Jaz svojih preteklih desetletij nisem zapravil za ideološki diskurz o osebnih svobodi ali nesvobodi. Spominjam pa se cenjenih kolegov širom po svetu, ki so me velikokrat spraševali, ali mi ni žal, da zapravljam čas tu na Dolenjskem. Moj odgovor je bil: nekdo vam, namreč arhitektom mora orati pot, da boste svoje znanje lahko koristno posredovali dalje. In, žal, arhitektura tu res ni potrebna, saj lahko sleherni kar zakopljete, porušite, pozidate...

Verjemite, dragi bralci »Dolenjca«, na spomeniškem varstvu nimamo vedno vse prav. Pa vendar smo del svetovne stroke varstva, ki se v okoljih, kot je naše, kaže kot popolnoma anahronistična. Pravila igre razvitega sveta, katerega del smo deklarativno in manifestativno, pravno in etično pa ne, so za nas nepotrebno zlo in balast.

Ali je to res neizogibno?

JOVO GROBOVŠEK

Kaj delajo generali in oficirji v pokoju

Zavračam vse obtožbe

Pod takim naslovom naj bi bil objavljen članek v časopisu Delo, v njem pa naj bi pisalo, s čim se ukvarjajo upokojeni oficirji. Že več kot mesec dni se med krajinami krajevnih skupnosti Semič širijo tendenciozne, lažne, nepreverjene in žaljive govorice, ki jih navajam. Vidmar Ivan, upokojeni podpolkovnik iz Kota, stanujoč v Ljubljani, naj bi bil izdal Belokranjsko četo, bil vojun, izdajalec, nadalje, da imam radijsko oddajno postajo in pošiljam podatke za ljubljanski korpus, da so tekst posneli na magnetoskopski trak, da so me aretirali in zaprli, da sem slovenski sovražnik, da imam zvezo z vojaškimi helikopterji. Ne vem, česa vsega sem se obtožen.

Tudi ne vem, od kod tak pogum tem avtorjem, da širijo lažne in ne-preverjene informacije. Kakšna propaganda zoper mene je to, kakšni so vzroki, da me blatijo in bremenijo te obtožbe. Mar zato, ker sem bil partizan, ali zato, ker sem bivši oficir JLA?

Kategorično odbijam vse obtožbe od prve do zadnje črke, ker so neresnične, hinavske, neresne in žaljive. Vsakdo, ki ima kaj zoper mene, naj mi takšna dejanja dokaže in podkrepí z argumenti in s pričami ter me prijavi organom za notranje zadeve. Za to sem vedno na voljo. Za vse, česar me te govorice obtožujejo, imam čisto vest.

V JLA sem se upokojil pred 16 leti in z njo nimam nikakršne tajne zveze. Obžalujem in obsojam, kar se je zgodilo 27. junija, to smo borci že objavili prek časopisa TV-15. Obsojam tudi vsako drugo nasilno dejanje z orožjem, a tudi barikade. Sem kritičen do vseh medijev, ki širijo lažno propagando za dosego ciljev, in to brez resničnih argumentov. Mnogi ljudje temu nasledajo in iz prijatelja naredijo sovražnika, kar kaže moj primer. Težko mi je, ker se me nekateri moji znanci in prijatelji izogibajo, drugi grozijo s fizičnim obračunavanjem in razbijanjem moje lastnine. Sprašujem vas, kje je sedaj naše sožitje, svoboda in varnost zame in moju družino. Komu naj se pritožim za obkroževanje in žalitev človekove osebnosti? Komu?

IVAN VIDMAR
podpolkovnik v pokoju

pisma in odmevi

ZAKAJ RAZLIKE MED GOSTI?

14. avgusta sta bila z Milanom Radanovičem v lokalu Kava bar Tina na novomeški avtobusni postaji. Njegov lastnik je Zvone Franko, ki ga sicer ni bilo v lokalu, zato pa se je za »šefa« predstavila natakarka za šankom. V lokal sva prišla ob 6.55 ter dostojno naročila dva borovničevca. Ker pa sva bila vesela, je natakarka menila, da sva pod vplivom alkohola, kar pa ni bilo res, zato nama je rekla, naj čimprej odideva. Čeprav je bil že poln točilni pulz žgane pijače, je rekla, da še ne strežijo alkohola. Toda tudi kave nama ni hoteli dati. Ker sva videla, da ne bova nič opravila, sva, ne da bi naredila kakršenkoli problem, odšla. To lako potrди priča. Kljub vsemu pa lahko rečem, da ni lepo, da dela strežno osebje razliko med gosti. Predvsem pa svetujem vsem, ki bodo obiskali lokal Tina, naj se obnašajo dostojno in naj bodo resni ter zadržani, sicer bodo ostali žejni.

STANKO HERMAN
Novo mesto

JAVNA ZAHVALA ČLANOM SDZ

Predsedstvo Slovenske demokratične zveze se iskreno zahvaljuje vsem posameznim članom stranke, občinskimi odborom, članom Izvršilnega odbora SDZ in vsem drugim, ki so prispevali v sklad za pomoč družinam Praprotnik iz Koga pri Ormožu in Kotar z Medvedjeka na Dolenjskem. Zbrali smo 70.000,00 din. Prispevke sta družinama Praprotnik in Kotar izročila člana Izvršnega odbora Slovenske demokratične zveze Janez Janša in Tone Peršak.

Za Izvršni odbor
Tone Peršak

DELAVCI LEŽIJO, KOPRIVE PA JIH ZARASAČAJO

V okolici Črnomlja, med vasi Talčji Vrh, Otovec in Rodine, je bil pred 11 leti zgrajen objekt, ki ga je gradilo SGP Grosuplje. Takrat so kmetom vzeli veliko zemlje, vsa pa še vedno ni odplačana. Objekt je bil zgrajen v vojaške namene, sedaj pa v njem delajo delavci, zaposleni v brežiškem Petrolu. Glede na to, da se vojska seli iz Slovenije, bi bilo morda prav, da občinski izvršni svet razmisli, kakšna bo nadaljnja usoda tega objekta. Morda pa ne bi bilo narobe, če bi o kakšni čistilni akciji začeli nekoliko razmišljati tudi delavci, ki so zaposleni v tem objektu in za igranje kart in šaha ter ležanje v senci prejemajo visoke plače, medtem ko jim okolico zaraščajo koprive in trnje.

VAŠKI ODBOR

- Srečne so krave v hlevu, ki prežvekujejo. (Nietzsche)
- Človekov cilj ni biti srečen. (B. M. Zupancič)
- Demos je danes trden, kakor je bil na začetku. (Pučnik)

Gluihi ministri in zdravje

Zapis o zdravstveni politiki — »Skreganji s srčno kulturo« — Pristojni pa »odfrčijo v Švico«

Vročilih za novo leto, rojstne dneve in godove iskreno želimo prijateljem obilo trdnega zdravja. Zdravje je človekovo največje bogastvo. Zato pa bi morali temu posvečati največ pozornosti, tako da izdatki za te namene nikakor ne bi smeli biti okrnjeni. In dejstva? Zdravstvo je na psu. Dokaz, da je temu tako, je poleg drugih tudi izjava dr. Tatjane Gazvoda, direktorice Zdravstvenega doma v Novem mestu v Dolenjskem listu 1. avgusta letos pod naslovom Ambulante polne, zdravstvo pa brez facka. In kaj pravi? »...O svojih težavah smo obvestili novomeški izvršni svet, republiško upravo za zdravstveno varstvo in republiško ministrstvo za zdravstvo, vendar ni od nikoder odgovora.«

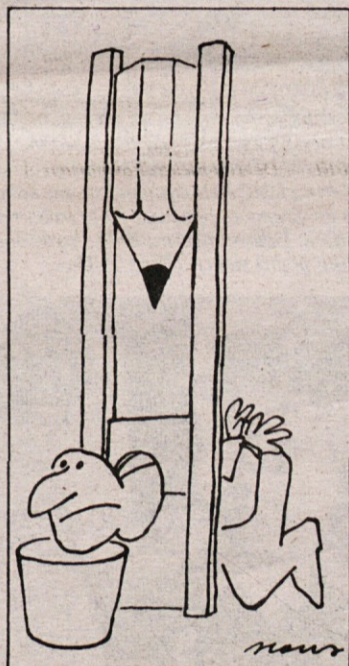
Ljudje, s katerimi sem govoril o tem, so se razburjali. Je mogoče, da šolan človek, pa naj ima že kakršnokoli funkcijo ali je brez nje, ne zna, ne more ali pa noče odgovoriti na vprašanja, ki se posredno ali neposredno tičejo tudi njega? Če na deželi tujec ali domačin kaj povpraša, bo takoj dobil odgovor, saj se vprašani zaveda, da mu je to dolžnost, ker to zahteva kultura, da o srčni kulturi ne govorimo. In kje je logika, če primerjamo to ugotovitev z dejstvom, ki ga navaja dr. Tatjana Gazvoda?

Žalostno je tudi, da se škoda, povzročena v tisti tridnevni vojni in znaša

milijon din, obravnava kot škoda na cestah — »kadar pride na vrsto«. Tu so bili prizadeti tudi zdravniki, zato se ni čuditi, če bo le-tih kmalu primanjkovalo. Vedeti je treba, da so to ljudje, ki so s svojo najvišjo možno šolsko izobrazbo posvetili svoj poklic temu, da pomagajo sočloveku v tem, kar mu je najdražje. Kako se je za tako humano in za človeka neprecenljivo vrednosti in odgovorno delo oddolžila družba? Plača (»po planu«) je blizu NK komunalnemu delavcu. Razlika je v tem, da se ta delavec za dosego svojih pravic odloči za štrajk. Kaj pa zdravnik?

Človeku ni treba biti šolan, da rad ali nerad prizna, da so zahteve obeh enako upravičene. Vendar, gledano iz humanih razlogov v zdravstvu, je stavka za zdravstveni kader praktično nemogoča. Tega pa bi pristojni funkcionarji ne smeli izkoriščati, ampak bi morali z nezmanjšano dotacijo tem ljudem omogočiti človeka vredno življenje. Ob tem, da so pristojni gluihi za zahteve po izboljšanju razmer v zdravstvu, je treba upoštevati dejstvo, da ti in njih ožji sorodniki ne delajo drenaž v ambulantah. Odfrčijo v Nemčijo, Švico ali pa v ZDA. Na čigave stroške, je menda poslovna skrivnost? Po tistem reku se ravna: kaj me briga, če cigana zebe.

FRANC LUZAR



Kaj res ne gre brez hrupa?

Preglasne nočne veselice na »kandijskem vrtu«

Nič nimam proti javnim ljudskim veselicam, ki jih različni organizatorji pripravijo za poletni čas na vrtu zdaj že nekdanjega hotela Kandija. Od mulega petka so tam Dnevi piva, prireditev, ki naj bi proslavila penec se grenkaste izdelke raznih pivovar, priložnost pa so dobili še salamarnji in peki, da se izkažejo z izdelki velikani, pa tudi razni glasbeni sestavi, od pihalcev do frajtonarjev, ki naj bi skrbeli za nivo dobrega počutja obiskovalcev, avtorji Modre kronike in drugi.

Vse bi bilo prav in v redu, ko bi ta dolgočasnosti živčav odraslih s svojim vse dopustne meje prebijajočim hrupom ne butal v domove bližnjih stanovalcev ter motil njihov mir in počitek. Predvsem drugi večer, s sobote na nedeljo, so izvajalci hrupa med seboj kar tekmovali, kdo nam bo nabil več decibelov v ušesa, kdo se bo bolj živalsko drl. Morebiti se sami tega niti niso zavedali, toda ponoči se je slišalo, kdo kdo komu kožo dere s hrbita. Zdjaj si pa zamislite, kako je, če se to ponavlja večer za večerom, dokler se sicer lepo vnečeni Dnevi piva ne iztečejo!

Mi stanovalci lahko to le prenašamo, kakor pač kdo more, storiti pa ne moremo nič, razen, da takole protestiramo, kajpak v upanju, da bo kdo od odgovornih, tistih, ki organizirajo veselice, in tistih, ki tako

hrupne nočne živčave uradno odobravajo, morebiti prebral te vrstice in se ob njih zamislil. Predvsem nad tem, ali imamo tudi mi, ki stanujemo v najožji okolici kandijskega vrta, pravico do miru in nočnega počitka (po hišnih pravilih, ki jih je oblast izdala že pred leti, to pravico imamo), ali nam hoče kdo to pravico kraati v imenu kakega višjega interesa.

Naj bo tako ali drugače, pa ob vsem ostaja dejstvo, da moramo prav tako redno in natančno poravnati stanarino in druge dajatve kot stanovalci v drugih delih mesta, ki se jim s takšnim akustičnim nasiljem ni treba otepati. Prepričan sem, da ne bi nihče izdal dovoljenja za veselico s takšnim hrupom, če bi jo kotel hotel organizirati pod njegovim oknom. Sicer pa ta zadeva sodi pod določila (najbrž še veljavnega) odloka o javnem redu in miru in bi se kaj takšnega praviloma sploh ne smelo zgoditi.

Pa kako malo bi bilo treba narediti in bi bilo vse v redu. Naravnati celotno dogajanje na glasnost veselejšega prostora, nekoliko odvit nazaj električne ojačevalce zvoka. Nič drugega.

IVAN ZORAN,
Trdinova 5 c
Novo mesto

To bo popolna razlaseitev delavcev!

Nekatera stališča Svo- bodnih sindikatov

Proces lastninjenja družbene lastnine in tudi vračanja premoženja mora dosledno upoštevati naslednje zahteve Zveze svobodnih sindikatov Slovenije:

- najmanj 30% družbene lastnine je potrebno razdeliti med sedanje in upokojene delavce podjetij, pa tudi v zavodih, v skladu z njihovim prispevkom k povečevanju družbenega premoženja v teh desetletjih;

- noben delavec zaradi lastninjenja in denacionalizacije ne sme ostati brez dela;

- vse olastninjeno oz. vrnjeno premoženje mora ostati v funkciji proizvodnje oz. opravljanja storitev in se zaradi tega ne sme zmanjšati obseg gospodarjenja;

- premoženja gospodarskih subjektov (podjetij, kmetijskih kombinatov, zadrug) se ne sme vračati v naravi, ampak v obliki delnic, tako da stari in bodoči, novi lastniki delo gospodarsko usodo teh subjektov.

Predsedstvo ugotavlja, da predlogi zakonov ne upoštevajo teh sindikalnih zahtev in da v bistvu pomenijo popolno razlaseitev delavcev, dosedanjih upravljalcev družbenega premoženja ter jim ne priznavajo njihovega prispevka k povečevanju družbenega premoženja.

Predlogi zakonov favorizirajo bivše lastnike in njihove dediče, ostalo premoženje pa podržavijo oziroma ga po cenah, ki so globoko

- Rešitve in predlogov zakonov glede kmetijskih zemljišč, zadrug in živilskopredelovalne industrije bodo imele, če bodo take sprejete, kot so predlagane, katastrofalne posledice. Bistveno se bo zmanjšala preskrba s hrano, brez dela bo ostalo 34.000 zaposlenih v teh dejavnostih, zunaj funkcije bodo ostali številni objekti in oprema, ki so lahko ekonomsko učinkoviti le v organizirani proizvodnji hrane, brez ali s predragimi osnovnimi surovinami bo živilskopredelovalna industrija obsojena na ekonomski propad. Absolutno favoriziranje kmetov, vključno s predlagano razdelitvijo dela premoženja najboljših podjetij živilsko predelovalne industrije, je najbolj groba kršitev pravic delavcev v kmetijstvu in živilsko predelovalni industriji, ki so desetletja ustvarjali to premoženje.

pod realnimi, prodajajo tistim, ki imajo denar. Razdelitev delnic vsem državljanom Slovenije ni posrečena, je brez ekonomskih motivov in v posmeh delavcem, ki so ustvarjali družbeno premoženje.

Ni slučajno, da tujina hvali način lastninskega preoblikovanja podjetij pri nas, saj bodo lahko poceni kupili z delavskimi žulji ustvarjeno družbeno premoženje.

Predlogi zakonskih rešitev lastninjenja podjetij so nesprejemljivi, ker podjetjem jemljejo vsako avtonomijo, ker omogočajo razprodajo družbene lastnine pod njeno dejansko vrednostjo, ker ne omogočajo sedanjim upravljalcem — delavcem, da bi postali delničarji — lastniki podjetij z razdelitvijo dela delnic ter jih na ta način razlaseijo. Razdelitev delnic vsem državljanom pa zavračamo kot ekonomsko egalitarno in krivično rešitev v odnosu do delavcev in glede na interes za upravljanje podjetij.

DUŠAN SEMOLIČ,
predsednik Zveze svobodnih
sindikatov Slovenije

Senčni strokovnjaki naj bodo v senci

Znova sem se prepričal, da je bolje, da strokovnjaki v »senci« tam tudi ostanejo, sicer bi kaj hitro do kraja zrušili to, kar so desetletja »gradili« — Zakaj smo podprli predloge IS in GZS

Na zadnji seji republiške skupščine smo največ časa posvetili razpravi o gospodarskem položaju v Sloveniji. Težke razmere so pokazale, da gospodarski del vlade vloga izjemne napore, čeprav se manj obveščeni zunanji opazovalci zdi, da slabšajoči kazalci govore ravno obratno. Presenetljivo, vendar resnično je dejstvo, da smo še vedno v celoti vpeti v jugoslovanske okvire, ki neusmiljeno najdejo naše poslovne rezultate. Osamosvajanje je za nekaj mesecev upočasnjeno zaradi brinskih sklepov, na katere smo morali pristati, vendar to ni opravičilo, da ne bi sprejeli tistih zakonov, ki jih ta moratorij ne zajema. Pri tem me preseneča odpor dela strank, ki se javno opredeljujejo za prestrukturiranje, ko pa naj bi do tega prišlo, se na vse kriplje trudijo, da bi obdržali obstoječe razmere. Tako je tudi pobuda, ki so jo na zboru Skupščine Republike Slovenije naslovili poslanci opozicijskih strank. Za ilustracijo naj navedem le nekaj čvek:

1. »Slovenija je ta hip gospodarsko zelo krhka, saj je močno vezana na jugoslovanski trg. Zato je treba zdaj ta prostor... poskušati vsaj zadržati... Prestalim republikam Jugoslavije kaže ponuditi nove ideje, nove vizije sodelovanja. Utegne se zgoditi, da ne bodo prodrele...«

V tem trenutku je govoriti o jugoslovanskem trgu kot trgu utopično sanjarjenje. Kadar podjetja »izvažajo« ali »prodajo« blago kupcu, ki zanj ne da plačila, se TRG spremeni v ODLAČALISCE. Iz podatkov Gospodarske zbornice je namreč razvidno, da se je dnevi priliv v plačilnem prometu iz republik Jugoslavije zmanjšal za več kot polovico. V položaju, ko istočasno uporabljajo revolucionarne metode pri-

lašanja imetja, je zelo neresno »ponujati nove ideje«, posebno še, če so predlagatelji vnaprej prepričani, da je to brez haska. Veliko bolj bi in s strani poslancev povsem podprt je bil predlog Gospodarske zbornice, ki pravi:

»GZS in slovenska vlada naj intenzivirata stike z institucijami v drugih jugoslovanskih republikah, da bi v gospodarskih stikih presegli politične konflikte.« Ob tem so navedeni konkretni problemi, ki jih naj skupaj rešujejo: plenitev slovenskega premoženja v drugih republikah, zagotovitev nemotene plačilnega prometa, udeležba pri eventualnih tujih novih kreditih, udeležba v primarni emisiji, pokritje salda terjatev s SZ in pokritje salda terjatev z Irakom.

Ne glede na naše razprave v skupščini pa so se lotili izvajanja, saj so s predstavniki BiH dosegli dogovor o saniranju roparskih ukrepov, minister Izidor Rejc pa je s skupino direktorjev razreševal nastale probleme v Beogradu s predstavniki srbskih podjetij in potrdil veliko pripravljenost gospodarstvenikov, da se premagajo politični ukrepi.

2. O odnosu do »družbene lastnine« v podjetjih in lastninjenja pa nam ponujajo v istem tekstu naslednje rešitve: »Križa je posledica dolgotrajne gospodarske razvojne krize, ki nas pesti že od začetka sedemdesetih let... Vzroki zanjo so predvsem v: upadanju delovnih motivov, saj sistem samoupravnega socializma ni uspel vzpostaviti neposredne zveze med delovno uspešnostjo in dohodkom.«

Ob kritiki nikoli uresničenege dejanskega samoupravljanja se na naslednji strani hudujejo nad potezami vlade: »Vlada pa v tem trenutku prihaja pred

parlament z dvomljivimi in slabo pripravljenimi sistemskimi spremembami, ki bodo preusmerile dober del za preživetje potrebne energije na povsem druga področja: na odpravo družbene lastnine in privatizacijo družbenih stanovanj, na denacionalizacijo, na reorganizacijo gospodarskih javnih služb, na reorganizacijo službe družbenega knjigovodstva — kar vse lahko zdaj počaka.« Tako opredeljuje opozicije bi človek še kar razumel, če ne bi na četrti strani isti avtorji zapisali popolnoma nasprotno zahtevo v sklopu kratkoročnih ukrepov.

Kako je mogoče doseči lastninsko prestrukturiranje brez ustrezne zakonodaje? Ali je res dovolj, da je potrebno omogočiti »pluralizem razmišljanja in oblikovanj koncepcij«, pa se bodo tako kompleksna vprašanja razrešila? Ko sem bral ta tekst, ki naj bi bil »nepri-merno boljši« kot ponujeni predlogi Izvršnega sveta in je hotel z njim tekmo-vati, sem se znova prepričal, da je bolje, da naj strokovnjaki v »senci« tam kar ostanejo, sicer bi kaj hitro do kraja zrušili to, kar so desetletja »gradili«. V gradivu je še kar nekaj nelogičnosti, pa naj bosta dva primera dovolj za ilustracijo bralcem o tem, kakšna je razlika med velikimi besedami nekaterih »prenovljenih« politikov in strank in njihovim dejanskim domotom.

V našem zboru smo podprli predloge Izvršnega sveta in SGZ, razen dveh:

1. Gospodarska zbornica Slovenije predlaga ukinitve dodatnih 30% oz.

40% uvoznih obremenitev na blago široke potrošnje. Izoblikovali smo stališče, da to ni smotno, saj je devizna bilanca Republike Slovenije neuravnotežena ravno zato, ker smo imeli pretiran uvoz za široko potrošnjo brez pokritja z izvozom. Gospodarsko samostojnost pa lahko vzpostavimo le tako, da bomo porabili le toliko deviz, kolikor jih bomo ustvarili. Največji razlog za ukinitve naj bi bilo favoriziranje uvoznikov iz Hrvatske in drugih republik, ki bi na ta način lažje obvladovali slovensko tržišče. Pa vendar, ali bodo te republike v nedogled prenašale devizno sušo, ne da bi se jim to na drugem segmentu pojavilo v hujši obliki? Prepričan sem, da bodo tudi drugi v kratkem sprejeli enake ukrepe, saj bomo kot samostojne države le tako vzpostavili čiste račune med sabo in realna gospodarska razmerja do tujine.

2. Izvršni svet je v okviru politike osebnih dohodkov zavzel stališče, da ne bo spreminjal zakona o izplačevanju osebnih dohodkov, ampak le z nekaterimi ukrepi poskušal uvesti več reda na to področje.

Tako pobudo smo zavrnili, saj je v marsikaterem okolju izplačevanje osebnih dohodkov deležno velike kritike, predvsem zaradi tistih, ki se okorišajo na račun delavcev. Z navodili in stališči pa ni mogoče zamenjati ali vsaj izboljšati zakonske nedorečenosti. Konec koncev so urejeni odnosi tudi temelj za večjo motivacijo zaposlenih.

MARJAN DVORNIK



Ivan Zidarič

Bilo je davnega leta 1960, ko si se mlad, poln elana in solidnega znanja v svoji stroki pridružil Ivanu, Jožetu, Dragu, Bertu, Vladislavu in Silvu, ki so le nekaj mesecev pred tem prvi v Sloveniji pričeli po evropskem vzorcu in s povsem novo službo »Pomoč-informacije« v organizaciji Avto-moto zveze Slovenije.

Bili ste prvi avtomehaniki te službe, bili ste pionirji povsem nove dejavnosti v naši državi — dejavnosti, brez katere si danes ne moremo zamisliti sodobnega cestnega prometa. Pomagati ste morali vsakemu, kdor je obstal na cesti, ob vsakem letnem času in v vremenu, ne glede na znamko in tip vozila. In to ste znali, saj so bili tedaj za to pionirsko delo izbrani najboljši. Na vaših izkušnjah in po vaših predlogih so bili izdelani pravilniki službe. Pozneje ste bili vzor in učitelji vsem mlajšim kolegom. Imenovali so vas, tako kot v svetu, »rumeni angeli«, po značilni barvi vaših vozil in po humani dejavnosti, saj ste reševali in pomagali tistim, ki so obstali brezmočno na cestah. Bili ste prvi, že tedaj v začetku šestdesetih let, ki ste v Avto-moto zvezi Slovenije kazali pot v Evropo — kot odlični in vsestranski avtomehaniki.

Vsak od vas je bil po svoje specifičen, in to vedno v pozitivnem smislu. In kakšen si bil med njimi ti, dragi Ivan? Vedno priazen, s prijetno značilno barvo glasu, ki je pomirjal in vplival zaupanja vsem, ki so bili deležni tvoje pomoči. Bil si odlični avtomehanik in med njimi brez dvoma najboljši v avtoelektriki. Bil si prvi, ki je v Sloveniji obvladal in uspešno uporabljal najsoodnejši pripomoček pri ugotavljanju napak na avtomobilih, saj si prvi uporabljal elektronski mototester ameriške znamke SUN, in sicer v prvi tehnični bazi AMZ Slovenije v Trebnjem. Kako ponosni smo bili tedaj, saj so nam inozemski turisti takoj zaupali, ob tvojem delu na najsoodnejši opremi so imeli občutek, da potujejo po urejeni Evropi, in to že tedaj, sredi šestdesetih let. Takrat, na začetku, je služba »Pomoč-informacije« opravila letno le po nekaj sto uslug, danes pa opravijo tvoji naslednjiki, ki jih je v Sloveniji že skoraj 200, prek 300.000 uslug letno ali vsako minuto eno. Tako potrebna je ta tvoja služba »Pomoč-informacije« danes. In ti si bil pionir in soustvarjalec te službe. Zato bo poleg imen tvojih kolegov iz začetka šestdesetih let tudi tvoje ime in primerek ostal zapisan v analih naše organizacije, dragi Ivan Zidarič.

Tako kot si bil ti vedno ponosen, da si bil v naših pionirskih vrstah, dragi Ivan, tako ponosni in hvaležni smo tebi tudi mi na Avto-moto zvezi Slovenije, ki smo še ostali.

CIRIL KOMOTAR

POSLEJ BO MANJ PREŠERNOVIH NAGRAD

LJUBLJANA — Slovensko ministstvo za kulturo je pripravilo nov zakon o Prešernovih nagradah. Novi zakon bo zožil število področij za podeljevanje teh nagrad. Poslej bodo Prešernove nagrade in nagrade Pomočnega sklada podeljevali le za štiri področja: ustvarjanja (besedno, glasbeno, gledališko — filmsko in likovno). Predlog ne bodo zbirali na podlagi vsakoletnega javnega razpisa, temveč vse leto, predlagatelji pa bodo lahko posamezniki, pravne osebe in strokovne komisije, ki bodo zbirale prijave. Nagrad bo po novem znatno manj, za vsako področje le ena Prešernova nagrada in ena nagrada Pomočnega sklada. Posmrtnih nagrad ne bodo več podeljevali.

ZAČELA SE JE LIKOVNA ŠOLA ZKOS

IZLAKE — Letošnja poletna likovna šola, ki jo organizira Zveza kulturnih organizacij Slovenije, se je začela minuli petek, 16. avgusta, v Medijskih toplih in bo trajala do vključno nedelje, 1. septembra. Šola je razdeljena v dve skupini oziroma v začetni in nadaljevalni del, tako da bo prvi potoček do sodebota, 24. avgusta, drugi pa od tega dne do nedelje, 1. septembra. Udeleženci osvajajo likovno znanje pod mentorstvom vodstvom akademskega slikarja Toma Račkaga.

Kritika ali zlonamerni čvek?

Bralcem Dolenjskega lista in poslušalcem Studia D

Bralci Dolenjskega lista in poslušalci Studia D smo v zadnjem času priča poskusom Tonija Gašperiča, prikazati delo Centra za kulturo in prosveto Metlika lažno in zavajajoče. Gospoda humorista razumem, da je težko živeti od ene plače, zato mu svetujem, da bi bilo zelo umestno, če že piše o Centru, da se o dejstvih informira. Enostranske dezinformacije, ki jih troši v medijih, so, blago rečeno, podobne uličnemu čveku. S tem pa bodo tudi honorarčki bolj slastni.

Center za kulturo in prosveto deluje osem mesecev v okviru sekretariata za gospodarstvo, splošne zadeve in družbene dejavnosti pri metliški občini. Dejavnost Centra je izobraževalno-kulturna in zabavna značaja. Center tako združuje knjižnico, kulturni dom in dejavnost kina. Poseben poudarek daje mo na izobraževanje odraslih in mladine. Ta del programa se financira izključno iz žepov poslušateljev. Knjižnica se financira delno iz republike, delno iz občinskega proračuna. Kino in s tem kulturni dom se financira od prodanih vstopnic, najemnine dvorane, pretežni del materialnih stroškov in amortizacije pa iz občinskega proračuna.

Gospodu Antonu bi želel pojasniti, da se kulturni programi tako v Metliki kot v širšem slovenskem prostoru, ali pa v razviti Švedski ne morejo in se ne financirajo sami. Kulturni dom in kino v Metliki se v situaciji, v kakršni živimo, ne more samofinancirati. Vabim ga, da mi svetuje nekakšen sanacijski program v kulturi, ki bi metliški Center dvignil na raven samofinanciranja. Oseba dohodka, ki ju prejema iz proračuna, so namenska postavka za bruto osebne dohodke zaposlenih v sekretariatu, kot so namenska sredstva za knjižnico, kulturni dom in kulturo nasploh. Namigovanje, da se osebna dohodka odtegujeta od sredstev, ki so v proračunu namenjena kulturi, je preračunljivo lažanje.

Podobni zavodi po Sloveniji, ki so poleg tega tudi pravne osebe, se financirajo s pomočjo državnih sredstev.

V delu Centra ni bilo in ne bo šokov. Bilo pa je v tem letu storjenega marsikaj, od tečaja nemščine, predavanja o novi davčni zakonodaji, koncertov, gledaliških predstav, kino predstav za otroke v zimskih počitnicah, do organiziranja raznovrstnih akcij Zveze prijateljev mladine itd. V jesensko zimskem času 1991/92 bomo v Centru razpisali različne tečaje jezikov, plesne tečaje, izvajali program v knjižnici in dejavnosti ZPM.

Gospodu Toniju pa svetujem, da prepusti finančne zadeve ekspertom, ki so za ta posel plačani in usposobljeni, sam pa naj se loti subtilnejših družbenih problemov.

Prof. MARKO STEPAN

JAVNA SEJA FILMSKIH DELAVCEV

LJUBLJANA — Problematika slovenske kinematografije ni bila še nikoli tako pereča, kot je v zdajšnjih časih, ko za nove slovenske filme skoroda ni več denarja in so vsi tovrstni projekti na zelo tanki nitki. Spričo takšne problematike je Društvo slovenskih filmskih delavcev sklenilo pripraviti javno sejo upravnega odbora in odkrito spregovoriti o nakopičenih težavah. Javna seja bo v ponedeljek, 26. avgusta, ob 12. uri v projekcijski dvorani Viba filma na Zrinjskega 9 v Ljubljani, nanjo pa vabijo tudi novinarje, predstavnike poslanskih klubov in predstavnike neparlamentarnih strank.

UMIK POTEKA PO NAČRTU

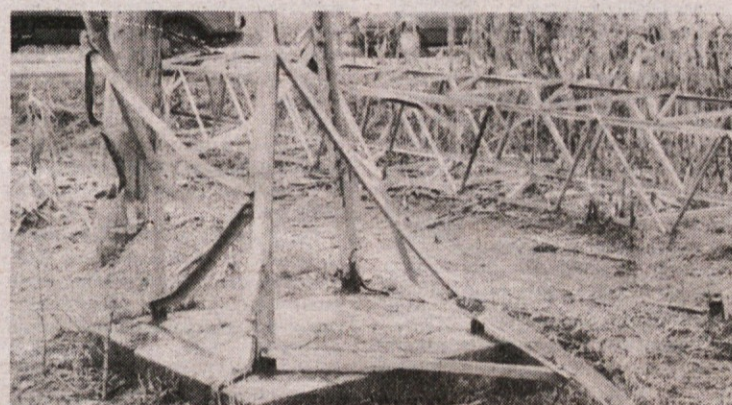
RIBNICA — Umik jugoslovanske vojske iz vojašnice narodnega heroja Mirka Bračiča v Ribnici teče po načrtu in do konca tedna naj bi JA preselila vse svoje imetje. Prejšnji konec tedna so s pospešeno naglico selili vojaško opremo, predvsem municijo in orožje v vojašnico Brčko. Zaradi znanih težav ob vračilu vojaških sredstev na obeh straneh se zna rok za dokončen umik JA nekoliko zavleči. Zaradi zastojev v železniškem prometu pa ima JA težave tudi pri selitvi premoženja iz vojašnice v Ortneku.

M. G-č

NA OBISKU NOVINARJI VOJAŠKIH LISTOV

RIBNICA — Te dni so bili v ribniški občini novinarji vojaških časopisov Front in Narodna armija ter Zastava filma, ki so zbirali podatke za svoje založniške hiše o dogodkih v Sloveniji. Medtem ko so med občani naleteli na veliko razumevanje, so bile občinske oblasti previdnejše, predvsem v zvezi s podrobnostmi vojaške ekonomije v vasi Briga, ki je bila dalj časa v rokah TO.

M. G-č

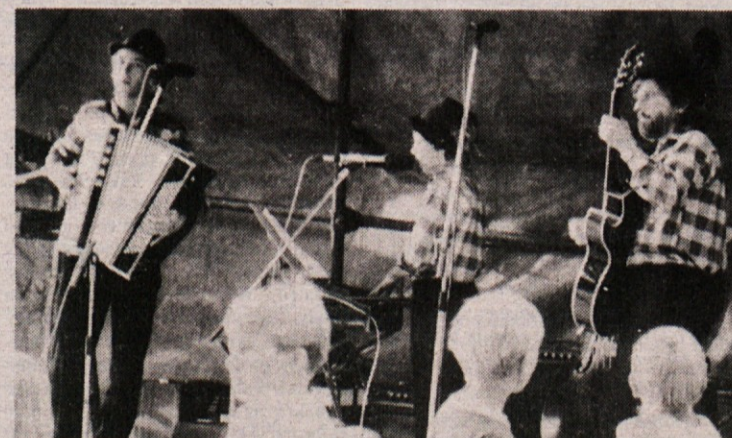


DIVERZIJA NA ŽE TRETJEM DALJNOVODU V POSAVJU — V nedeljo zjutraj ob 5.40 je na koruzni njivi pred Velikim Podlogom, tik ob regionalni cesti Drnovo — Kostanjevica, obležala kovinska konstrukcija 20-kilovoltnega daljnovođa za napajanje Kostanjevice in okolice. Detonator naj bi bila sprožila naprava, ki reagira na svetlobo. Dušan Kerin z UNZ Krško je dejal, da vse kaže na podobnost z diverzijami v Pesjem in na Sremiču, počakati pa je treba na analize kriminalističnega laboratorija RSNZ. Delavci Elektra Krško so že dopolne hitro usposobili daljnovod. Na sliki: podrti steber. (Foto: P. Pere)



DNEVI PIVA — Skoraj teden dni na kandijskem vrtu v Novem mestu potekajo Dnevi piva obeh slovenskih pivovar. Petkova otvoritev je bila v znamenju jubilejne koncerta ob 80-letnici Šentjernejskih godbenikov, naslednji večer pa so se obiskovalci lahko čudili in jedli šunko velikanka, ki so jo na ramenih prinesli mesarji Predelave Kmetijske zadruge Krka. Šunka v črevesju je merila v dolžino nekaj več kot osem metrov in je bila težka skoraj 70 kilogramov. Danes bo na kandijskem vrtu spet veselo. Tokrat se bodo v kuhanju golaža pomerili znani Slovenci: Boris Strel, Bogdan Barovič, Miran Trontelj, Božidar Wolfgang-Wolf, Nataša Žgavec-Bolčina, Marjan Dvornik in Vlado Petrovič. Glasbeni del bo v rokah ansambla Melos, ki ga bodo zamenjali člani ansambla Fantje z vseh vetrov. Ob Dnevi piva so opravili tudi prvo žrebanje za pokaševalce piva. Poto-vanje v tujino si je prislužil Simon Turk iz Ulice Slavka Gruma 12, Franc Potočar z Novega trga 1 je dobil vikend paket za dve osebi v enem od Krkinih združenj, Niko Mavretič z Malega Slatnika 42 pa vikend paket za dve osebi v letovišču Vrsar.

J. P.



PRVA DOLENJSKA REVILJA NARODNJAKOV — Trio Novina (na sliki) je bil z glasovi občinstva izbran za najboljšega na sobotni prireditvi narodnozabavnih ansamblov na Loku v Žužemberku. Glas manj je dobil ansambel Ivana Puglja, tretje mesto pa so si z enakim številom glasov delili ansambli Omahna, Montana in Fis. Na naslednjih mestih so se razvrstili ansambli Štajerski potepuhi, Mladi prijatelji, ansambel Zupan in Večerni zvon. Po prireditvi, ki jo je vodil Boris Kopitar, sodeloval pa je tudi podokničar Franc Pestotnik, je bila prava kmečka veselica, za ples je igral ansambel Rubin. (Foto: J. P.)



SAMI GRADIJO ŠKARPE — V Rumanji vasi bodo letos zgradili nove pločnike v dolžini skoraj 900 metrov. Ker bodo nekoliko posodobili tudi cesto, je bilo potrebno okolice hiš zavarovati s škarpami. Ves potreben material sta dala krajevna skupnost in Cestno podjetje, dela pa so se krajani sami lotili. Sobotne delovne akcije se je udeležilo 28 krajanov in že gradilnica je bila prva in največja škarpa končana. »Medtem ko eni rušijo, mi dopolnimo«, je povedal predsednik gradbenega odbora Branko Lukič. (Foto: J. Pavlin)

VELEX Transalpine d.o.o:
Ljubljana, Moše Pijadejeva 27

je mešano podjetje

Z nemškim večinskim deležem

Ponujamo sodelovanje z novimi poslovnimi partnerji pri prodaji tehničnega blaga.
Če imate v vašem podjetju
— lokal za prodajo tehničnega blaga in
— želite sodelovati tudi tako, da ne aktivirate lastnih finančnih sredstev, nam pišite.
Organizirali bomo sestanek in se o vsem pogovorili.

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da so po sklepih Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, sprejetih na sejah dne 9. in 24. julija 1991 (sklepi objavljeni v Skupščinskem Dolenjskem listu št. 10/91 z dne 29. julija 1991),

JAVNO RAZGRNJE:

I. OSNUTEK PROGRAMSKIH ZASNOV ZA UREDITVENI NAČRT POKOPALIŠČA MIRNA PEČ

kot sestavni del prostorskih sestavin družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990,

II. OSNUTEK UREDITVENEGA NAČRTA POKOPALIŠČA MIRNA PEČ,

III. OSNUTEK LOKACIJSKEGA NAČRTA KANALSKEGA SISTEMA IN ČISTILNE NAPRAVE MIRNA PEČ

v času od 31. julija do 31. avgusta 1991, in sicer v prostorih:
— Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, 1. nadstropje,
— krajevnega urada v Mirni Peči.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka programskih zasnov ter osnutkov ureditvenega in lokacijskega načrta bo v

četrtak, 29. avgusta 1991, ob 20.00 uri
v krajevni skupnosti Mirna Peč, v osnovni šoli v Mirni Peči.

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2, Novo mesto, programskih zasnov, ureditvenega in lokacijskega načrta ter predstaviti in sodelovati v njihovi obravnavi. Na javni obravnavi bodo navzoči izobraženi in strokovni delavci, ki bodo razložili in odgovorili na vprašanja. Prijava vabiljen!

ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN
URBANISTIČNO NAČRTOVANJE
NOVO MESTO



SLOVENSKA KNJIGA d.o.o.
61000 Ljubljana, Litjska 38
Telefon 061/443-915
Telefaks 061/447-305

VABI K SODELOVANJU VEČ SODELAVCEV

ZA PREVERJANJE PODATKOV PO
DELOVNIH ORGANIZACIJAH IN PRI ZASEBNIH

— delo je primerno za vse, ki že imajo izkušnje (popis prebivalcev RS)
— mlajše upokojece
— študente in vse, ki nimajo ali čakajo na zaposlitev
Delo je pogodbeno za nedoločen čas, opravljali ga boste v svoji občini.
Prijava s kratkim življenjepisom sprejemamo do 6 dni po objavi.



IGM Strešnik, d.o.o.
Dobruška vas 45,
Škocjan

vam iz svoje bogate palete izdelkov v svoji prodajalni nudi:

— betonske bloke 30	din/kom	16,00
— betonske vogalnike 30	din/kom	18,50
— pohodne plošče-rdeče 40/40 cm	din/kom	33,00
— betonska okna 80/60 cm	din/kom	308,20
— betonske tlakovce H	din/kom	280,40
— kulir plošče 40/40/5 cm	din/kom	38,50
— terpol 5 cm (trdi)	din/m2	82,00
— zidak 1/1 polni	din/kom	6,20
— zidak 1/1 z luknjami	din/kom	5,30
— stropne nosilce	din/m	115,80
— polnila	din/kom	19,00
— armirane mreže 4,2/4,2	din/kom	411,80
— rezan les (plohi 4,8 cm, špirovci)	din/m3	6,556,00

Cene izdelkov so brez prometnega davka.
Poleg zgoraj navedenih izdelkov proizvajamo tudi betonske garaže MONO in betonsko galanterijo. Možnost obročnega odplačevanja.
Oglasite se v prodajnih prostorih IGM Strešnik Dobruška vas osebno ali na telefon 068/76-230, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

Iskra



Podjetje ISKRA Energetska elektronika, p. o.,
Tovarna energetske elektronike, Novo mesto,
Velika Cikava 22
68000 Novo mesto

Po sklepu delavskega sveta št. 040-36/91 z dne 14. 8. 1991
podjetje objavlja

licitacijo

za naslednja vozila:

- 1. Tovorni avtomobil Z 650 AD**
reg. št. NM 944-90
Vozilo je vozno, leto proizvodnje 1984, registriran do 8. 2. 1992.
Začetna cena je 150.000,00 din.
- 2. Osební avtomobil R-4 GTL,**
reg. št. NM 854-36
Vozilo je vozno, leto proizvodnje 1983, registriran do 12. 1. 1992.
Začetna cena je 15.000,00 din
- 3. Osební avtomobil R-4 TLS**
reg. št. NM 854-25
Vozilo je vozno, leto proizvodnje 1982, registriran do 10. 1. 1992.
Začetna cena je 14.000,00 din.

Licitacija bo v sredo, 28. 8. 1991, ob 12. uri na sedežu podjetja na Veliki Cikavi 22.
Ogled vozil bo od 10. do 12. ure istega dne.
Na licitaciji lahko sodelujejo vsi ponudniki, ki bodo pri blagajni podjetja plačali 10-odstotno varščino.
Vozila bo treba plačati in prevzeti v treh dneh po končani licitaciji, sicer varščina zapade. Licitacija po načelu videno — kupljeno. Prometni davek in prepis plača kupec.
Vsa potrebna pojasnila dobite po telefonu 068-24-541 (Drago Sulc).

OBČINA ČRNOMELJ

Oddelek za družbeni razvoj občine Črnomelj

razpisuje
prosta dela in naloge:

1. referentna zadeva kopirarstva

Pogoj: pod 1. in 2. visoka ali višja izobrazba, smer arhitektura ali gradbeništvo.

Prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev je poslati v roku 10 dni od objave na gornji naslov.



MERX BLAGOVNI CENTER CELJE

BLAGOVNI CENTER
CELJE, p. o.

PRODAJNI CENTER GALA METLIKA

V prijetno urejenem lokalu

GALA METLIKA, KIDRIČEVO
NASELJE, vas pričakujejo z
bogato izbiro:

- šolskih potrebščin,
- čistil po konkurenčnih cenah,
- ozimnice,
- kozarcev za vlaganje,
- kristalnih kozarcev 6/1 po 183 din,
- pivo zlatorog je po 14,60 din.

Na vrtu bifeja se lahko okrepčate z
NAJCENEJŠO KAVO V METLIKI.

DELOVNI ČAS: VSAK DAN OD 7.
DO 19. URE, SOBOTA OD 7. DO
15. URE, NEDELJA OD 8. DO 12.
URE

VESELIJO SE
VAŠEGA OBISKA!

SEVERJA 10 A, GALA METLIKA KIDRIČEVO NASELJE, GALA ŠEMPETER V SAV. DOLINI
SLOV. BISTRICA ČOPOVA 1, GALA MARIBOR STANETA



RADGONČANU REKORD LAHINJE — V nedeljo je bilo na Lahinji pri Geršičih in Dobravah v metliški občini republiško prvenstvo A lige v ribolovu s plovcem. Pomerilo se je 19 moških ekip s po tremi člani ter 4 ženske ekipe. Med ženskami so ekipo zmagale Mariborčanke, ki so ulovile 6 kg rib, posamično pa je bila prva Elizabeta Seidel, članica zmagovalne ekipe, z 2,325 kg rib. Med moškimi ekipami je zmagala RD Radgona, ki je ulovila 35 kg rib, na drugem mestu pa so bili Črnomeljci. Posamično so bili najboljši Mirko Božič iz RD Radgona, ki je s 17,78 kg ulovljenih rib dosegel rekord Lahinje, sledila pa sta mu Alojz Kuzma (13,50 kg) in Milan Fabjan (13,45 kg), oba iz Črnomlja. Na fotografiji: Marija Leskovec iz RD Brestanica-Krško, ki je, tako kot vse ženske na tekmovalju, potožila nad slabim prijemom. Moški so imeli očitno več sreče. (Foto: M. B.-J.)

Zasebni vrtec v Stari vasi

NOVO MESTO — Varstvo in vzgoja predšolskih otrok sta v Šentjernejcu že dlje časa zelo velik problem, saj v obstoječem vrtcu ni dovolj prostora za vse. Tudi letos so morali odkloniti nad 40 malčkov. Ker z dograditvijo vrtca zaradi pomanjkanja denarja in zaradi ovir pri pridobitvi zemljišča vsaj v krajšem času slabo kaže, se je novomeška vlada odločila podeliti koncesijo, uradno dovoljenje za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti v vrtcu Brigiti Kernc v Stari vasi pri Šentjernejcu.

Brigita Kernc iz Ljubljane, vzgojiteljica z devetletnimi delovnimi izkušnjami, ki tudi pripravlja diplomsko na višješolski stopnji na Pedagoški akademiji, smer predšolska vzgoja, je že pred časom iskala možnost zaposlitve v novomeških vrtcih, saj se seli v Staro vas pri Šentjernejcu, kjer so si zgradili novo hišo. Potem pa se je tudi zaradi razmer v Šentjernejcu rodila ideja o »lastnem« vrtcu. Hiša Kerncoveh je dovolj velika, da bodo v vrtec v njej lahko vključili vsaj 16 otrok.

Družinski vrtec v Stari vasi bo nudil varstvo in vzgojo otrokom od drugega leta do vstopa v šolo, zagotovljena bo

tudi mala šola. Po vseh normativih in zahtevah za vzgojno-izobraževalno dejavnost bo deloval kot »ekološki vrtec«, v njem bo poudarek na zdravem življenju in domačnosti, ki jo zdaj poznajo otroci v t. i. družinskih varstvih. Otroci bodo sodelovali pri pripravi hrane, naravnem vrtnarjenju, nabiranju zelišč ipd. V programu vrtca so tudi tabori, ki naj bi bili organizirani skupaj s starši. Prispevek staršev za bivanje otrok v tem vrtcu bo enak, kot če bi imeli otroka v »družbenem« vrtcu, saj bo del denarja za delo vrtca prispeval občinski proračun.

Z. L.-D.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 26. julija do 14. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Maja Prah iz Dol. Stare vasi — Kajo, Marjetka Kragelj iz Čužne vasi — Klaro, Marinka Blažič z Rihpovca — Darjo, Liljana Lenarčič s Krasinca — Duško, Jožica Peterle iz Klenovnika — Bojana, Silva Perko iz Gornjega Kržiža — Rebeko, Mirjana Šutej iz Semeča — Zorana, Tatjana Adlešič iz Metlike — Miha in Uroša, Darja Cvitkovič iz Dolenjcev — Mitja, Mateja Kramar iz Zabrđja — Denisa, Jelka Kernc iz Gorenje vasi — Boruta, Nada Sašek iz Črnomlja — Niko, Marjana Starc iz Krškega — Mavricija, Marjana Duh iz Straže — Ines, Marjetka Jordan iz Kostanjevice — Nejc, Tončka Barle iz Prečne — Anžeta, Žejna Delič iz Črnomlja — Elvina, Marija Kebeč iz Loke — Sonjo, Renata Jerman iz Kočevja — Ano, Marjanca Balkovec s Preloke — Mateja, Suzana Ramušček z Gornikov — Lovra, Karmen Cesar iz Prečne — Špelo, Marinka Zupan iz Mirne Peči — Klemen, Marija Sintič z Gradinja — Tejo, Irena Levičar iz Krškega — Tanjo, Štefka Laknar iz Velikih Vodenic — Matejo, Helena Zarabec iz Mirne Peči — Bineta, Bernarda Kernc iz Jablana — Tanjo, Jasna Korbar iz Trebnjega — Jerneja, Nada Breznik iz Metlike — Saša, Jožica Oberč iz Podlpe — Sebastjana, Anica Novak z Vrhtrebnjega — Tadeja, Anica Juršič iz Velikega Cerovca — Nino, Branka Ancelj z Dol. Suhorja — Maruša, Tatjana Strahinič iz Metlike — Marino, Cvetka Jakše iz Šm. Toplic — Miha, Lidija Hočvar iz Stare vasi — Ines, Jožica Ermna iz Šentjanža — Jerneja, Andreja Zajc iz Klostra — Davida, Andreja Martinčič iz Tomažje vasi — Aleksandro, Jožica Jerak z Dobrave — Karmen, Ana Blatnik iz Orešja — Saro, Milena Legan iz Dol. Ajdovca — Roka, Marija Penca z Dol. Mokrega Polja — Jano, Anica Nečemer iz Gorice — Melito, Anda Bilješkovič iz Črnomlja — Stanislava, Olga Ivanetič iz Semeča — Tonija, Irena Špelko z Jame pri Dvoru — Ziga, Anica Zupanc iz Krmelja — Klemen, Jožica Grubar iz Kočarije Ano, Danica Blatnik iz Šentjerneja — Sabino, Marija Urbič iz Hudeja — Mitja, Vesna Pirc iz Straže — Aleksandra, Anica Malešič iz Želebeja — Martina, Angela Kralj iz Gabrja — Janeza, Alenka Bec iz Železnega — Jernejo, Štefka Gračnar z Golega Vrha — deklčo, Ljudmila Arnez z Otoka — dečka, Janja Gorenc iz Šentruperta — deklčo, Marjetka Tomc iz Dol. Kamenc — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Ksenija Vidmajer iz Kotarjeve 6 — Barbaro, Sabina Klemenčič, Ob Težki vodi — Matija, Cvetka Žerajč s Slavka Gruma 70 — Natašo, Milka Čivovč z Drske 46 — Alena, Diana Dronjak s Slavka Gruma 46 — Leona, Doris Guštin z Marjana Kozine 57 — Ado, Karmen Pingerčar Štvdohar z Na Lazu 18 — Kristiana, Branka Šinkovec iz Ločne 34 — Simona, Kristina Crnoga s Slavka Gruma 22 — Borisa, Marica Vukobrat s Slavka Gruma 52 — Darka, Milka Radič z Jerebove 12 — Sonjo, Ksenija Škrubej s Kristanove 8 — Anjo, Marija Kunič s Trdinove 46 — Silvio, Maja Dravinec Kokol z Majde Silc 4 — Jerneja, Anica Buljubašič z Danila Bučarja 24 — Tino, Marjetka Zoran iz Ločne 31 — Roka, Kristina Škedelj s Patizanske ceste 29 — deklčo, Čestitamo!

tedenski koledar

Četrtek, 22. avgusta — Timotej
Petek, 23. avgusta — Rozalija
Sobota, 24. avgusta — Jernej
Nedelja, 25. avgusta — Ludvik
Ponedeljek, 26. avgusta — Aleksander
Torek, 27. avgusta — Monika
Sreda, 28. avgusta — Avguštin

LUNINE MENE
25. avgust ob 10.07 — ščip

kino

ČRNOMELJ: 23. (ob 21. uri) in 25. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Joe proti vulkanu. 25. 8. (ob 21. uri) ameriški film Air Amerika. 28. 8. (ob 11. uri) ameriški film Valovi Pacifika.
KRŠKO: 25. 8. (ob 18. uri) ameriški triler Vsi smo rojeni, da umremo.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 22. do 24. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriški fantastični akcijski film Highlander II. 25. in 26. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Morske sirene. 27. in 28. 8. (ob 18. in 20. uri) domači film Čaruga.

kmetijski stroji

TRAKTORSKE nakladalne vile HV 4, traktorski nakladalec NN 1 Riko, kombinirko MF 50 B, letnik 1980, prodam. Lado Petretič, Jablanec 14, Kostanjevica. 4702
TRAKTOR TORPEDO DEUTZ, 45 KM, 600 delovnih ur, prodam. 4740
TRAKTOR ZETOR 50—11 prodam ali menjam za manjšega. Prodajni mikser za gnojvko, brane in več bikcev od 200 do 400 kg. Viktor Kužnik, Podlasec 7, Dobrič. 4781
TRAKTOR SAME DELFINO, pogon na 4 kolesa, prodam. 4791
KOSILNICO BCS DIESEL prodam. 4807

kupim

STREŠNO OPEKO KIKINDA 272, 200 kom, kupim. 73-194, zvečer, Cvetar, Gorenja vas 22, Šmarješke Toplice. 4724
KUPIM 3 m3 smrekovih desk, debeline 3 cm. Oglasite se na 27-093. 4808

motorna vozila

BT 50 ugodno prodam. 26-969. 4707
JUGO KORAL 60, letnik 1990, registriran do marca 1992, srebrno kovinske barve, prevoženih 20000 km, garažiran, prodam. 4709
PRODAM R4-GTL, letnik 84, po ugodni ceni. Informacije 068/24-953
GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. 43-509. 4711
ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam za 1000 DEM. 24-005. 4712
R4 GTL, karamboliran zadnji del, letnik 1984, ugodno prodam. Nad mlino 7 a, 21-051. 4716
CITROEN GS PALLAS, letnik 1978, registriran do 26. 7. 1992, poceni prodam. 22-815. 4718
126 P, letnik 1987, prodam. 27-861. 4722
R4 GTL, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. Božo Butalin, Ob Težki vodi 32, Novo mesto. 4725
GOLF, letnik 1981, prevoženih 69000 km, prodam. Ignac Kamin, Mala Loka 6, 48-328. 4726
BIS 700 prodam ali zamenjam. 28-751. 4727
Z 101, letnik 1976, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Sever, Zagrebška 18, Novo mesto. 4729
JUGO 60, karamboliran, star dve leti,

OGLAŠEVALCI!

Obveščamo vas, da poslej male oglase sprejemamo ob vsakem času, in sicer prek t.i. telefonske tajnice na številki (068) 24-006. Male oglase kajpak lahko še naprej oddate osebno v oglasni službi Dolenjskega lista v Novem mestu. Glavni trg 24, ob ponedeljkih zvečer od 20. do 22. ure pa tudi na telefonsko številko (068) 25-747.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 28 din, naročnina za 3. trimesečje 300 din; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 600 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 350 din, na prvi ali zadnji strani 700 din; za razpise, licitacije ipd. 400 din. Mali oglasi do deset besed 300 din, vsaka nadaljnja beseda 30 din.
ZIRO RACUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefaks: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

GOLF, letnik 1979, 4 vrata, prodam. 44-313. 4795
R4 GTL, letnik 1989 (za 7200 DEM), in jugo 45 a, letnik 1986, in TOMOS AVTOMATIK, letnik 1987, prodam. 23-601. 4796
R4 GTL, star tri leta, ugodno prodam. Cena po dogovoru. 22-656. 4797
Prodajni R4 GTL, letnik 89 (december). Informacije 068/23-585 (zvečer).
ŠKODO 110 LS, letnik 1976, zelo ohranjeno, 60000 km, prodam. 58-426. 4799
ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do julija 1992, prodam. 44-395. 4800
SUBARU JUSI 10 JGL prodam ali zamenjam za večji avto. 42-516. 4801
ZASTAVO 750, letnik 1984, registrirano za celo leto, prodam. 49-518. 4802
OPEL VECTRA 1600 IGL, novo, neregistrirano, prodam. 068/25-909. 4806
126 P, letnik 1983, prodam. Jože Lenart, Tomažja vas 25, Škocjan. 4809
BT 50 in jugo Koraj 55, letnik 1991, prodam. Jože Rantah, Škovec 19, Tržišče. 49-047, od 6. do 14. ure. 4811

obvestila

SATELITSKE ANTENE, kompletno z montažo, že za 16.900 din. 0608/70-465, Bojan. 4708

AVTOSTART

avto deli in dodatna oprema
Cesta Gubčeve brigade 22
68210 Trebnje,
tel. (068) 44-004

Rezervni deli Zastava, golf, R-4, Tomos, avtogume Sava, mnogo dodatne opreme. Posredniška: amortizerji Monroe za vsa vozila z 2-letno garancijo. Avtomehanikom nudimo popust. Delovni čas: od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.



BETONAL
d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1,
tel. 068 44 003

Obveščamo cenjene kupce, da izdelujemo in vgrajujemo vse vrste betonov po konkurenčnih cenah. Pri nas lahko naročite tudi ostali gradbeni material. Pokličite na tel. 44-003 ali se oglasite osebno.

HONORARNO
zaposlitev KNJIGOVODJE
nudi zasebno podjetje
tel.: 068/27-197

IMATE TEŽAVE S FOTOKOPIRNIMI STROJI ?



NUDIMO VAM SLEDEČE USLUGE :

- SERVIS , REZERVNI DELI
- NAJEM FOTOKOPIRNIH STROJEV
- FOTOKOPIRANJE
- KOPIRANJE NAČRTOV
- VSE INFORMACIJE :
- ANDREJ MEDIC
- GLAVIČEVA 11, MENGEŠ
- (061) 739-223

FIRMA PARNAD — Zastopstvo VORWERK
išče sodelavce za področje Krškega, Sevnice, Brežic in okolice.

Pogoji: lasten avto, vozniško dovoljenje, telefon in dovolj časa. Sami boste odločali o svojem zaslužku, delu in prihodnosti. Pokličite nas vsak dan med 8. in 11. uro na tel. (062) 301-172.

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA, SERVIS
Bršljin 21, tel.: 27-197

- UGODNO
- GORILCI z loputo BPD 11.970,00
 - CISTERNE 2000 L BPD od 5.900,00
 - MIKROVALOVNE PEČICE 6.906,90
 - RADIATORI, PIPE, UMIVALNIKI, CEVI
 - BARVE-LAKI, KERAMIČNE PLOŠČICE,
 - TELEFONI, SAMOKOLNICE,.....

Možnost montaže in brezplačnih prevozov

NOVO — SERVIS GORILCEV

IZREDEN ZASLUŽEK nudimo za prodajo otroške konfekcije na telefon 24-986. (P34-986)

POPRAVEK
Pri zahvali za JANEZA ŠERETA, ki je bila objavljena v prejšnji številki, je prišlo do napake. Pokojnik je bil doma z Drečjega Vrha 16, ne pa iz Drečjega sela, kot je bilo objavljeno. Se opravičujemo!

JUGOTANIN SEVNICA odkupuje

LES PRAVEGA KOSTANJA

- Les odkupujemo prek:
- območnih gozdnih gospodarstev
 - območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608/81-349, oziroma na naš naslov. Plačila so kvalitetna in garantirana!



nagrajuje naročnike
Dolenjskega lista

ZAVAROVALNICA TILIA, Cesta herojev 1, iz Novega mesta, s svojimi predstavništvi v Metliki, Črnomlju, Kočevju in Trebnjem in zavarovalnimi agencijami v Ribnici, Grosupljem in Krškem nagrajuje naročnike Dolenjskega lista. Nagrada Zavarovalnice TILIA je premoženjsko zavarovanje v višini 2.500 dinarjev. Če je premoženje iz zavarovanja že zavarovano, lahko nagrado podari prijatelju ali sorodniku, važno je le, da bo tudi on naročnik Dolenjskega lista. Ta torej je imela pri zbiranju največ sreče Fani Blatnik, Vidmarjeva ulica 34, Novo mesto, naročnica od leta 1951, ki naj se čimprej zgleda na Zavarovalnici TILIA na Cesti herojev 1 v Novem mestu.

prekllici

PAVLE JEVIKAR, Levstikova 5, Ribnica, in MARJETA PAVKOVIČ, Nad Krko 1, Otočec, prepovedujeta volnjo in hojo po dvorišču, sadovnjaku in travniku parc. št. 69/1, 67/1, 67/2, 67/3, 67/5, 61/8, 61/9, 61/10, 61/11, 65/1, 65/2, 65/3, 65/4 k.o. Šentpeter. 4763

OSMRNICA

Umrli je

SLAVKO GUŠTIN

Generalni direktor, predsednik Območne zbornice
Novo mesto
in član upravnega odbora
Gospodarske zbornice Slovenije
Uglednega gospodarstvenika in sodelavca
bomo ohranili v trajnem spominu.

Gospodarska zbornica Slovenije
Območna gospodarska zbornica Novo mesto

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM SPOROČAMO,
DA NAS JE NENADOMA ZAPUSTIL
NAŠ DRAGOCENI IN VESTNI SODELAVEC

SLAVKO GUŠTIN

generalni direktor GIP »PIONIR«

OD NJEGA SE BOMO POSLOVILI
V ČETRTEK, 22. AVGUSTA 1991, OB 17. URI
NA POKOPALIŠČU V LOČNI V NOvem MESTU.
NA DAN POGREBA BO ŽARA V MRLIŠKI VEŽICI
OD 8. URE DALJE.

HVALA TI ZA OPRAVLJENO DELO,
NAJ TI BO LAHKA SLOVENSKA ZEMLJA.

KOLEKTIV GIP »PIONIR« NOVO MESTO

posest

PARCELO (18), primerno za vinarstvo, prodam. Poizve se v Črničah pri Opatcu 21. 4701

PARCELO, 4 km od Žužemberka, v velikosti cca 2000 m², z načrtom za izgradnjo zidanice ali vikenda, poceni prodam. ☎ (061)301-543, dopolne ali zvečer. 4703

HIŠO, s telefonom, elektriko, vodo in mejo kanalizacijo, na lepi lokaciji na Mirni, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 25-827. 4705

V ŠALKI VASI pri Kočevju prodam 2500 m² zemljiša po 20 DEM m². To je travnik, tri zazidljive parcele z elektriko, vodo, telefonom in asfaltom. ☎ (061) 853-436, dopolne, (061)852-273, popoldne. Naprodaj je tudi hiša s kozolcem in travnikom (cca 7000 m²). 4710

HAZIDLIJO PARCELO (800 m²) v Rodinah pri Črnomlju (za 19000 DEM) dinarske protivrednosti oziroma po dogovoru in parcelo s starejšo zidnico (za 19000 DEM) prodam. ☎ (061)721-214. 4720

HIŠO pri Krškem — ob glavni cesti, takoj vseljivo, prodam. Informacije dobite na ☎ (0608)34-983. 4738

GRABENO PARCELO (545 m²), komunalno opremljeno, prodam. ☎ (0608) 82-194. 4751

HIŠO z vrtom na Bregu 25 v Novem mestu prodam. Informacije na ☎ (067) 78-780 ali 73-022. 4775

PARCELO (27 arov), v podnožju Trške gore prodam. Možnost gradnje, voda in elektrika na parceli. Primerno za vikend ali za obrtnike. ☎ (068)22-308. 4777

VINOGRAD z zidanico, ima vodo, elektriko in asfalt, prodam. Informacije na ☎ 49-122. 4788

VINOGRAD (18 arov), klet, voda in elektrika, prodam. Informacije po 16. uri na ☎ (0608)70-536. 4790

V BLIŽINI DVORA prodam 5 ha vinograde in 6 ha veliko parcelo, primerno za vikend. ☎ (068)87-403. 4798

PARCELO na Ljubnu (27 arov) — sadovnjak, vinograd, prodam. ☎ 26-026. 4803

prodam

PRODAM rabljen štedilnik (2 plin, 4 elektrika), sobno peč Plamen, zamrzovalno skrinjo (340 l). ☎ 43-760. 4700

OLJNI GORILEC, nemški, malo rabljen, prodam. ☎ 25-827. 4704

VINO, 600 l, ugodno prodam. ☎ 43-657. 4706

KREDECO, mizo in klopi, primerno za vikend ali zidnico, prodam. ☎ 49-647. 4706

PRODAM raztegljivost, 1000 kom lja, mizo, peč, vse rabljeno. ☎ 25-713. 4715

GLASBENI STOLP Hitachi, 100 W, in barvni televizor Iskra prodam. ☎ 24-971. 4719

SMREKOV OPAŽ prodam in ga tudi izdelujem. ☎ 45-541, popoldne. 4721

PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 500 kg, prodam. Milčino, Grič 6, Kostanjevica. 4723

MOTORNO ŽAGO, novo, prodam. Jože Zagorč, Gor. Vrhpolje 37, Šentjernej. 4728

SPALNICO prodamo. ☎ 28-287. 4731

SEDEŽNO GARNITURO s klubsko mizico prodam. Informacije na ☎ 26-603. 4735

VINO — ŠMARNICO prodam ali menjam za kostanjevo kolje. ☎ (068)84-870. 4739

BARVNI TELEVIZOR Iskra, nov, in barvni televizor Iskra, star 3 leta, ugodno prodam. ☎ (068)65-198. 4741

ZAMRZOVALNO SKRINJO, pralni stroj in otroško posteljico z jogijem ugodno prodam. ☎ 26-832. 4750

VIDEO KAMERA camcorder, znamke Fujix, japonske izdelave, po ugodni ceni prodam. Informacije na ☎ (068)25-772. 4754

KVALITETNI CVIČEK, 300 litrov, prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 4755

SODE IN KADI, rabljene, prodam. ☎ 42-450. 4756

MIZARSKO MIZO (veržtat), novo, prodam. ☎ 49-714. 4776

NEMŠKO PREPELIČARJO — RjAVKO, staro dve leti, odlična ocena — CAC, prodam. ☎ 22-308. 4778

STREŠNO OPEKO, rabljeno, poceni prodam. 4782

GAJBICE za krompir prodam. ☎ 49-567. 4792

NOVE gips plošče, 260 x 125 x 1 cm, ugodno prodam. ☎ (0608)61-104. 4794

OTROŠKI VOZIČEK, skoraj nov, in nahrbtno škroplilnico SUPER prodam. ☎ 42-921. 4804

razno

PRODAM obveznice RSL 2 in vzajem v varstvo otroke. ☎ 28-680, zvečer. 4810

službo dobi

POZOR! Vabimo vse, ki bi radi zaslužili s prodajo na terenu. Velika izbira artiklov, možna redna zaposlitev. ☎ (068) 24-780 ali 24-781, popoldne. 4551

KUHARICO IN NATAKARICO redno ali honorarno zaposlim. Ana Badovinac, Stopiče 34, ☎ 43-797. 4717

TRAVERNA V KRŠKEM sprejme pripravnico — natakario ali dekle, ki bi z veseljem delala v gostinstvu. Informacije na ☎ (0608)32-334. 4753

IMATE PROSTI ČAS in želite dober honorarni zaslužek? Javite se po ☎ (068)85-342, popoldne. 4766

službo išče

ŠIVILJA išče delo na domu. Vidmar Željka, Bohoričeva 15, Krško. 4805

stanovanja

MANJŠE STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ 27-762. 4714

STANOVANJE oddamo v najem. ☎ 28-287. 4730

V NOvem MESTU oddam dvosobno komfortno stanovanje, opremljeno, najugodnejšemu ponudniku. Šifra: »JESSEN«. 4733

ENOSOBNO STANOVANJE v Mirni Peči oddam. ☎ 84-315. 4743

ENOSOBNO STANOVANJE, opremljeno in ogrevano, oddam. Naslov v oglašnem oddelku. 4759

SOBO oddam dekletu ali dvema dijakinjama. Možnost kuhanja. ☎ 26-187. 4764

STANOVANJE v Novem mestu ali okolici, za dobo 6 mesecev, išče družina. ☎ 25-758. v naselju Čardak v ČRNOMLJU stanovanje (70 m²), s teplotno in centralnim ogrevanjem. ☎ (061)728-002. 4774

Samostojna SLOVENIJA 1991



ZAHVALA

V 56. letu svojega življenja je tragično preminil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in bratranec

ALOJZ SAŠEK

iz Irče vasi 3

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in pomoč. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje in pokojnega pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Posebna zahvala velja osebu intenzivnega oddelka kirurgije Splošne bolnišnice Novo mesto, dr. Novakovi, dr. Janežu in dr. Ostojču za poslovilne besede. Hvala Kovačevim, Kranjčevim, Repšetovim in Udovčevim za pomoč. Posebna zahvala velja g. proštu Lapu za lepo opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoči: žena Pepca, sin Andrej, hčerka Nada z družino, brat Franc z družino, brat Martin z družino, sestra Angelca z družino ter ostalo sorodstvo

Novo mesto, dne 10. avgusta 1991

ZAHVALA

Bolečine in trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

V 82. letu starosti nas je zapustila naša žena, mama, stara mama, sestra, teta in sestrična

PEPCA BIZOVIČAR

roj. Jerman, iz Ljubljane

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob njeni smrti pomagali, pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Ljubljana, Črnomelj, Avstralija, Nemčija

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 57. letu zapustila naša dobra žena, mama, stara mama, sestra, teta in botra

MARIJA MIKUŽ

roj. Zagorč, iz Dol. Vrhpolja 33 pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, pokojnici darovali toliko cvetja, namenili sredstva v druge namene ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljen obred in tolažilne besede.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi upanja, bolečina in žalost od življenja.

Utrujena od težke bolezni je za vedno zaprla svoje oči naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

ANA GORENC

roj. Jordan, iz Kostanjevice na Krki

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in delovni organizaciji SOP STORITVE za pomoč, darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo pokojne na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo dr. Nemethu, dr. Tothovi, patronažnim sestram Vlasti in Lidiji, GD Kostanjevica in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: sin Franci z ženo Eli, vnuk Robi, vnukinja Tatjana z družino

V SPOMIN



Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, dragi ati, več na našem domu ni, a spomin nate še živi.

22. avgusta bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi

IVAN JANKOVIČ

iz Tribuč

Le grob tvoj so naša srečanja s teboj. Spomin nate v naših srcih bo živel. Vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN



Ljubil si svojo domovino, ljubil si svoj rojstni kraj in dom, ostala nam je grenka bolečina, ko odšel si v večni dom.

PETRU SELAKU

Grič pri Otočcu

Minilo je leto, odkar tebe več med nami ni.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi ata, stari ata in stric

JOŽE GREGORIČ

iz Velike Lahinje

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje ter pokojnemu darovali cvetje. Hvala tudi pevkam s Talčjega Vrha za zapete žalostinke ter g. kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek, brat, svak in stric

JOŽE POZNIČ

upokojeni rudar iz Brestanice, C. prvih borcev 14

Ob tej težki izgubi se v prvi vrsti iskreno zahvaljujemo vsem sostanovalcem za njihovo prvo in zato največjo pomoč in venec, kakor tudi Zdravstvenemu domu Senovo. Nadalje se za darovane vence zahvaljujemo Lisci Senovo, Avtoparku Senovo, Petrolu Ljubljana ter vsem ostalim darovalcem vencev in cvetja. Vsem sorodnikom in prijateljem še posebej hvala za v cerkvi naročene maše, brestaniškemu župniku g. Špesu za lepo opravljen obred na pokopališču in slovo v senovski cerkvi, kakor tudi zastopniku pokopališke uprave za skrbno prikazani lik pokojnika srčna hvala! Vsem, ki ste našega draga ata v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, oktetu za poslednje slovo in senovski godbi za žalostinke iskrena zahvala nas vseh!

Žalujoči: žena Angela, sin Jože, hčerke Marica Koren, Rezi-ka Urbančič in Jožica Sever, vsi z družinami, sestra Pepca in Anica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA



Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, ljubi mož, oče in ded, več v našem domu ni, a spomin nate vsak dan bolj živi, saj zlatih src, kot si imel ga ti, malo še živi.

V 66. letu nas je tiho zapustil naš najdražji mož, oče, ded, tast in brat

STANKO BADOVINAC

upokojeni obrtnik z Jugorja 8 pri Suhorju

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubečega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebno nečaku Petru, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami v najtežjih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, nam kakorkoli pomagali, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga tako številno spemili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja župnikom za lepo opravljen cerkveni obred, govornikom za ganljive besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu. Najlepša hvala organizaciji ZZB, gasilcem, krajevni skupnosti Jugorje, kakor tudi pevkemu zboru pri pogrebnem obredu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste našega »neprežaljenega« očeta pospremili do njegovega večnega doma.

Žalujoči: žena Mimica, hčerki Duška in Mira, vnuki Dušan, Mitja, Maja, zet Franci, brat Janko in ostalo sorodstvo



ZAHVALA

Minila leta so cvetoča, minila vsa posvetna sreča, v trenutku si obležal str, ko vzela te nam je kruta smrt.

V 25. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi sin, brat, stric, svak, nečak in bratranec

MARJAN ZUPANČIČ

s Hmeljičiča 3 pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom in znancem, ki so nam takoj priskočili na pomoč, nam pomagali in nam izrazili ustno ali pisno sožalje ter pokojnemu podarili cvetje. Iskrena zahvala velja njegovim sodelavcem GIP PIONIR Avtohiša Ločna in GD Hmeljičič, Mirna Peč in Statenberg za tako lepo organizacijo pogreba in podarjeno cvetje. Enaka zahvala velja tudi ADRIJI CARAVAN — finance in računovodstvo. Posebno zahvalo smo dolžni pevkemu zboru Pionirja za zapete žalostinke, obema govornikoma za poslovilne besede in župnikom za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste pokojnega pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: ata Alojz, brat Darko in sestra Danica z družinami ter ostalo sorodstvo

Maks Ipavec



»Že od sedmega leta sem pre-mišljaj, da bi se odločil za ta poklic. Vedno sem želel delati z ljudmi, jim pomagati, jih razume-ti, jim lajšati tegobe. Drugo, kar bi lahko postal, je zdravnik, sicer pa kmet, saj ljubim mir in naravo.« Tako pripoveduje o svoji življenjski odločitvi ribniški župnik in dekan Maks Ipavec. Pogovarjava se v župnišču po jutranji maši in najin pogovor čisto zmoti zvonje-nje pri vratih. Obiskovalci potre-bujejo ta ali drugi dokument, na-svet ali navodilo v zvezi s tem in onim, največ z obnovo ali vzdrže-vanjem podružničnih cerkva in drugih objektov. Vodenje fare je tudi neke vrste menagerski posel, ki zahteva tudi dokajšnjo mero praktičnosti in odločnosti, zlasti sedaj, ko je po dolgih letih zapo-stavljanja marsikaj potrebno nuj-nega popravila.

Maks Ipavec je pravi Gorenjec. To izdaja njegova govorica, ki je ostala v primerjavi z ribniško še vedno kratka in odrezava, kot bi človek poslušal picikato polko sredi razvlečenega dunajskega valčka. Te tudi večletna kaplano-vanja po Dolenjski, najprej v Trebnjem, nato v dobroplejskem Vidmu in sedaj že štiriletno žup-nikovanje v Ribnici, niso spre-mnila, ljudje pa so ga sprejeli takšnega, kot pač je. Žibka mu je stekla pred štirimi desetletji pod slikovitim Kravcem, v vasi Zalog pri Cerkljah na Gorenjskem. Pri hiši je bilo nekaj hektarov zemlje, oče pa je kot mizar preživljal dru-zino. Izobilja ni bilo, manjkalo pa tudi ni ničesar, kajti kot v mnogih drugih slovenskih družinah je tu-di pri Ipavcih v Zalogu bila ver-nost in iz nje izhajajoča zmrnost

tista vrednota, ki je dajala ton ce-lotnemu načinu življenja. Tudi to ga je vodilo v sedanji poklic, pre-cej pa je pripomogel tudi zgled strica, sedaj škofja, in domačih duhovnikov.

»Krščanstva nisem nikoli doži-vel kot nekaj vsiljenega. Doma smo lepo gojili vsakdanjo vero in starši me niso nikoli silili k po-božnosti, ampak smo otroci vero sprejemali kot nekaj lepega. Star-ši tukaj pogosto delajo napake, ko skušajo otroke k veri prisiljevati, pa se prav zaradi tega lahko po-roditi tudi odpor.« meni dekan Maks Ipavec. Odločitev za du-hovniški poklic, sprejeta še v razmeroma mladih letih, pa pri-naša mnoge obveznosti in odre-kanja. »Kot duhovnik to odločitev vedno znova potrjuješ, saj ni dana enkrat za vselej. Zaobljuba čisto-sti, pokorščine in uboštva zahteva stalno in zavestno premagovanje samega sebe, kako duhovnik pri tem uspeva, pa se kaže tudi v za-upanju, ki mu ga izkazujejo verniki.«

Je sproščenost, ki jo je prinesla slovenska pomlad, sprostita tudi večjo vernost med Slovenci?

»Težko bi to trdil. Morda se vernost drugače izkazuje. Ni več toliko zavor, ljudem ni treba svo-jih verskih čustev skrivati kot ne-koč, vendar pa to nima vpliva na vernost v pravem smislu, saj je to intimna zadeva. Tudi povečano skrb za obnovo cerkvenih objek-tov si lahko razlagamo kot večjo skrb za kulturne dobrine nasploh in z veseljem opažamo, da k ob-novi prispevajo tako verniki kot drugi, saj čutijo, da so to kulturne dobrine slovenskega naroda. Je pa v tem času seveda velika razli-ka s časom, ko so nekateri te do-brine tudi namerno uničevali ali vsaj pustili propadati. Tudi je tre-ba resnici na ljubo povedati, da se je odnos spremenil že veliko prej, predno se je zamenjala oblast,« pravi ribniški dekan Maks Ipa-vec, ki ga bralci Nedeljskega dnevnika poznajo kot pisca v ru-briki Pisma podeželskega župni-ka. Tudi ta Pisma so rezultat no-vih časov, ki pa nikakor ne prinašajo klerikalizma, kot se nekateri bojijo. Ti časi so pri Slo-vencih po njegovem za vedno minili.

T. JAKŠE



OSEMDESETLETJI — Takole se je »po gasilsko« v ponedeljek zvečer postavilo pred fotografsko kamero 53 godbeni-kov pihalnega orkestra Iskra iz Šentjerneja, ki bo na Jernejev večer praznoval 80 let. (Foto: J. Pavlin)

Osemdeset let godbe Šentjerneja

Praznovali jo bodo na Jernejev večer, 24. avgusta — V nedeljo bo povorka

ŠENTJERNEJ — Šentjernejski godbeniki bodo s slavnostnim koncertom na trgu v soboto, 24. avgusta, ob 19. uri proslavili 80-letnico delovanja. Na-slednji dan bo ob 9. uri slavnostna po-vorka, v kateri bodo sodelovale godbe

iz Loč, Trebnjega, Novega mesta in Kamanja. Pokrovitelj prireditve, ki bo v Šentjerneju potekala v okviru tukajš-njega največjega praznika, Jernejevega večera, bo izvršni svet občine Novo me-sto, slavnostni govornik pa po vsej ver-

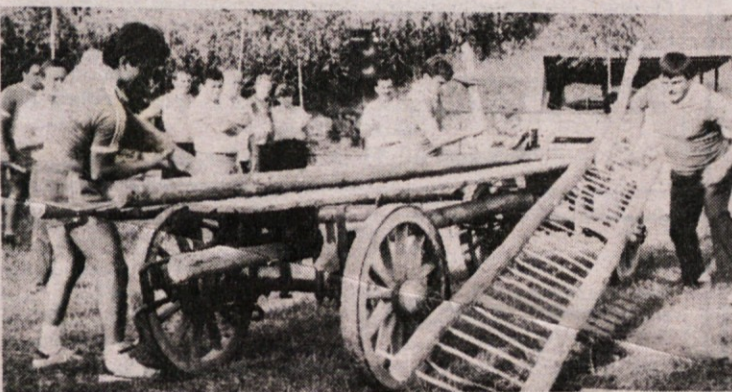
jetnosti republiški minister za kulturo dr. Andrej Capuder.

Začetki godbe segajo v leto 1911, ko je takratni napredni župnik Anton Lis-jak s skupino domačih veljakov sklical prve trobentarje in bobnarje. Prav tiste čase se je v tem kraju začel gospodarski razcvet in kako bi si lahko zamislili ot-voritev prve elektrarne, ljudske posojil-nice in hranilnice ter druge dogodke brez godbe? Šentjernejska doba je že le-ta 1924 doživela prvi uspeh, saj je na tekmovalstvu za koračnico Moja kraljica dosegla drugo mesto. Starejši godbeniki se tega zmagoslavja še dobro spominja-jo, prav tako tudi svojega takratnega kapelnika, nedavno preminulega Fran-ca Hudoklina iz Apenika.

Po vojni so se godbeniki spet našli in na raznih takratnih prireditvah nastopa-li kar bre uniform. Lahko mirno zapi-šemo, da so godbeniki 25 let po vojni le postavili na noge. Ob tem jim je v mno-gem pomagala takratna Iskra. Prišel je učitelj glasbe Mladen Selak, predsednik je postal prizadeveni Janez Selak, pomagal je takratni predsednik ZKO Boris Savnik. Marsikaj se je spremenilo na bolje šele s prihodom strokovnjaka za pihala, glasbenika Bra-tislava Roguljiča, ki je na čelu godbe še danes.

Šentjernejski godbeniki imajo danes v svojih vrstah 53 članov, med katerimi je polovica še rosno mladih, to pa obeta, da bo godba igrala in praznovala tudi svojo stoletnico.

J. P.



SESTAVLJANJE VOZA — Da so belokranjski fantje spretni pri kmečkih opravilih, je znano. Toda ko odločajo sekunde in ko je vmes še nekoliko treme, ne gre vedno tako, kot bi želeli. Štrekljevčani pa so na kmečki olimpijadi na Jugorju očitno imeli precej mirno roko, saj so jih v skupni uvrstitvi prehiteli le Dragomeljčani. Tako spretno so Štrekljevčani sestavljali kmečki voz. (Foto: M. B.-J.)

Olimpijada po jugorsko

Dragomeljčani prvaki vaše olimpijade

JUGORJE — Na Jugorju v Beli krajini so preteklo soboto že sedmič pripravili kmečke igre, ki so jih tokrat imenovali Vaška olimpijada. Da je slo-zares za prave igre brez meja v jugorski iniači, kakor bi jih lahko poimenovali,

so tokrat poskrbeli predvsem mladi, zlasti Alojz Bojanc ter Nevja in Najda Mohar. Pripravili so zanimiv program, kar so potrdili tudi številni obiskovalci, ki so se prirčno zabavali ob nerodno-stih tekmovalcev.

Kot je moč sklepati že iz imena, so se ekipe pomerile predvsem v kmečkih opravilih, ki so bila nekoliko poeno-stavljena ali šaljivo prikazana. Tako so morali prevažati slamo, pospravljati krompir, prevažati samokolnico, kleta-riti, razstavljati in sestavljati kmečki voz, vleči domov hloed ter prenašati vo-do, kjer so jo skupili predvsem moški, ki so jih ženske z zavezanimi očmi po-šteno zalile. Največ spretnosti so poka-zali tekmovalci iz Dragomlje vasi, Štrekljevca in Gradnika, domačini z Jugorja so bili četrti, medtem ko so bili gostje iz pobratenega štajerskega Sirm-ca zadnji. Razumljivo, saj očitno belo-kranjskih različic kmečkih opravil niso najbolj vajeni.

Če gostje niso imeli uspeha pri tek-movanju, pa so imeli nekoliko več sre-če, ko so izbirali najbolj simpatično tekmovalko. Lovoriko je osvojila prav Irena iz Sirmca. Navdušeni obiskovalci, ki so na vaški olimpijadi preizkušali tu-di svoje moči, vendar v drugačnih dis-ciplinah kot tekmovalci, so vztrajali na Jugorju vse do jutranjih ur. Nekateri morda tudi v upanju, da se bo pod Gor-janci le pojavil dobrotnik iz Negove, Ivan Kramberger. Čakali so zaman, mnogi precej razočarani, napovedani gost pa se ni niti opravičil.

M. B.-J.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Zavarovalniški agent se vozi v beemveju — Pohvala serviserju Pavlu Kapšu — Kako tulijo Jermanovi psi — Marija iz Švice bi prispevala — Pustite Dvornika

Minuli četrtek zvečer je kmalu po osmi uri prvi v uredništvo poklical Lo-ze iz Gradca v Beli krajini. Zanima ga, kako je z avstrijskim zavarovanjem, za katerega se je lani odločil precej Slo-vencev. Vse skupaj je propadlo, nekat-ri pa so si kar opomogli. Eden od agen-tov avstrijske zavarovalnice se okoli vozi z najnovejšim beemvejem. »Ali ni to zdravo za inšpekcijske službe?« se sprašuje naš bralec. Lojze iz Gradca nam je zaupal še en »žulj« iz svojega kraja. Pravi, da ceni privatnika, ki je zgradil sredi Gradca lepo teniško igriš-ča. Ob cesti je zgradil tudi nekaj metrov pločnika, ki je tudi edini pločnik v tem belokranjskem kraju. Žal je pločnik tu-di za parkirišče. Tako so v tem delu ovi-rani tako pešci kot promet. Zanima ga, kdo je izdal dovoljenje, da se igrišče lahko postavi med cesto in progo, var-nost v prometu pa je pustil v nemar.

Tončka Gornik iz Gradca je edina,

ki je ta večer našega dežurstva prek tele-fona povedala pohvalo in reklamo. Pravi, da se ji je zjutraj pokvaril plinski štedilnik. Ob 7.30 je poklicala na servis Pavla Kapša na Lokvah pri Črnomlju, ob 10. uri pa je že potrkala na vrata. Vse je imel s seboj, zamenjal, kar je bilo po-trebno, in bil za nameček še zelo prija-zen. Tončka si želi, da bi se tudi drugi obrtniki zgledovali po njem. Jožica z Uršnih sel se sprašuje, koliko nesreč bo še potrebnih, da bodo odgovorni name-stiti ogledalo na križišče pri Ravbarje-vih na Uršnih selih. Čez delovni čas tr-govine v Podturnu se v imenu tamkajš-njih vikendašev pritožuje Martina. Pravi, da so s trgovino nadvse zado-voljni, žal pa jim ni všeč, da ima med 11. in 14. uro zaprta vrata.

Občan iz Segove ulice v Novem mestu ponoči ne more spati zaradi zav-ijanjanja petih psov pri hiši Branka Jerma-na. »Okoli ene ure prično zavijati kot lačni volkovi, mi upokojenci, ki imamo že dodobra uničene živce, pa ne more-mo spati«, je povedal. Tudi to mu ni všeč, da isti lastnik popoldne spusti na zelenico, kjer se dopoldne igrajo otroci iz vrtca, svojih dvajset kokoši. Upravo vrtca je na to že opozoril, kure pa se še vedno sprehajajo in po travi spuščajo svoje iztrebke. Enako usodo doživlja tudi peskovnik pred blokom. V zad-njem času je postal »kakalnik« za pse.

Precej dolg pogovor je bil tudi z Ma-rijo iz Švice. Šele pred kratkim si je upala priti domov na Dolenjsko, v svo-jo »zlatlo Slovenijo«. Z družino so jo prevozili od Trente do morja, od Pre-kmurja do Gorice in si tako poteli vse skrbi, ki so jih dajale, ko so v dneh vojne agresije pri nas sedeli v Švici pred tele-vizorjem. »Vsak večer in do 2. ure po-noči smo sedeli pred ekranom in spre-mljali dogodke in Slovenijo. Ni nam bilo lahko, sedaj pa nam je toliko lažje. Pred dnevi je na naš naslov prišla prošnja, da bi za slovensko cerkveno zvezo prispe-vali 8000 frankov, kot pomoč Sloveniji. Rada bi to pomoč čimprej nakazala,

vendar ne vem, komu in rada bi vedela, kako se bo ta denar porabil«, nam je za-upala Marija. Dolenjski list prebira z zamudo. V zadnjem času jo je zmotil prispevek »Namesto turistov-opice« in se sprašuje, kdo je takšno trgovino sploh dovolil.

Bralka iz Novega mesta, ki se ni ho-tela predstaviti, se je jezila na tiste pisce, ki se neprestano lotevajo novomeškega župana Marjana Dvornika. Svetuje, naj se raje lotijo še katerega drugega moža, saj se da prav o vsakem pisati tako do-bro kot slabo. Anico iz Bučne vasi pa jezijo mladi. Pred dnevi so jih za dober zaslužek klicali na akcijo zaščitenje Sa-ve, pa ni bilo prijav. Kje so tisti, ki sedijo doma in dobivajo podporo 4000 din, zakaj tudi tega ne bi zaslužili. Zaposlitve res ni, dela pa je dovolj, pravi Anica. Na koncu zapišimo še to, da nam je Mar-ja iz Dolenjskih Toplic svetovala, da bi poleg narodnozabavne lestvice uvedli še lestvico za zabavno glasbo.

J. PAVLIN

JESeni TUDI PRIČETEK PASJE ŠOLE

NOVO MESTO — Tudi letoš-njo jesen bo Kinološko društvo Novo mesto priredilo tečaj za šola-nje športnih in službenih psov. Te-čaj se bo pričel 3. septembra, vsi, ki bi radi svoje mlade štirinožne prija-telje primerno vzgojili in izsolali, pa lahko dobite vse pomembne infor-macije pri Antonu Blažiču v Mač-kovcu. O delu društva in njegovih načrtih bomo več pisali v prihodnji številki Dolenjskega lista. Nove člane kinološkega društva sprejema tajnica Drenik Danica, gostišče Drenik v Bršljunu.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sode-lovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje te-lefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz do-mačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgo-vor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas la-hko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežur-nih novinarjev vam bo rad prislunil.

ČLOVEK ČLOVEKU

Pod tem naslovom je bila 11. avgusta na kopališču Primosa dobrodelna prireditev, na kateri so nastopili ansambli Omizje Concorde, Belokranjci, Abadur in Toni Verderber, predstavila pa se je tudi plesna skupina Can-Can iz Adlešičev. Okrog 40.000 ob-narjev, zbranih z vstopnino prostovoljnimi prispevki, pre-vsem zasebnikov, bodo prejeli nedavni vojni ogrožene družine Kotar in Rajer iz Velikega Gab-rje, družina Komatar iz Cerklje-krki. Prireditve si je zamislil V. Jakljevič iz ansambla Omizje, prireditvenem prostoru pa se je zbralo več kot petsto gledalcev, so vztrajali ob dobri jedaji in pijači tja do jutranjih ur.

T. G.

»IZ TREBANJSKEGA KOŠA«

TREBNJE — Turistična, etnološka zabavna prireditev Iz trebanjskega koša, ki jo pripravlja trebanjsko turistično društvo pod vodstvom neutrudne Marje Cugelj in je bila zaradi agresije JA Slovenijo odpovedana, bo zdaj dokončno od 5. do vključno nedelje, 8. septembra. Otvoritev bo v četrtek ob 19. uri v parku pred občino. Če seveda bosta trebanjski rojak Brovet in njegov sotrpin Adžić spet poskrbela za kakovostno in ljubko presenečenje.

S ČOLNOM PO KRKI OD ZAGRADCA NAVZDOL

NOVO MESTO — Turistična agencija, ki jo snuje lastnik bifeja Danijel Novomeški avtobusni postaji, Leon Cugelj, prireja v sodelovanju z Ra-klubom Srobotnik iz Straže v soboto, 24., in v nedeljo, 25. avgusta, spust gumijastim čolnom (raftingom) po krki od Zagradca navzdol proti Novemu mestu. Prijave za to zanimivo in do-vetja obetajoče potovanje sprejema Leon Suštaršič na telefon (068) 23-0151 petka, 23. avgusta.

MAKE UP NA OTOČJU

Otočju nastopila s svojim centrom program skupina Make up iz Ljubljane. Skupina ima dolgoletne izkušnje bogat program, njena člana pa sta Marko Hren in Anita Vihtelič, ki sta tudi za najboljši profesionalni par v akrobatskem rock and rollu in sta glavna tren-erja študentskega plesnega kluba Kana-ve. Vse to obljublja zanimiv večer, seveda pa bo igral za ples tudi ansambl Charlie.



Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista delil nagrado ROMANI MENCE iz Novega mesta. Nagradniki čestitam!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (1) Sam nocoj čez polje vriska — SPOMIN
 - (2) Za mamco mojo — ANS. M. KLINC
 - (3) Na pomoč — ANS. HENČEK
 - (4) Topliška dolina — FIS
 - (5) Sinoči — ANS. I. PUGLJA
 - (6) Na Triglav — NAGELJ
 - (7) Mlinarjeva hči — ANS. T. VERDERBERJA
 - (8) Nekaj vam povedal — TONČEK PLUT
 - (9) Šopek cvetja — ANS. S. PLUTA
 - (10) —) Moja mamica — DRUŽINSKI TRIO NOVINA
- Predlog za prihodnji teden — Na kmečki turizem — FANTJE IZPOD ROGLE

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

kozerija

KO PA ŽIVIMO V SVOBODNI DRŽAVI

— Ate, kajne, da živimo v svo-bodni državi?
— Seveda, Mali. Je morda kdo trdil drugače?
— Stric Komolčič.
— Pusti ga, on zmeraj pretirava.
— Stric Komolčič je rekel, da ne moremo potovati v tujino.
— Kako da ne? Jaz imam potni list, mama ga ima tudi, celo ti ga imaš.
— To je res, ate.
— Res je, res.
— In zakaj potem ne gremo v Avstrijo?
— Saj bi lahko šli, kadar se nam vzljubi.
— Pa mi povej, zakaj ne gremo.
— Prvič, v Avstriji je trenutno za nas Jugovice vse drago.

— Pa drugič?
— Drugič, bencin je precej drag.
— In tretjič?
— Se spominjaš, ko smo kupo-vali marke?
— Po sedem dinarjev so bile.
— Prav. Povej mi, Mali, kaj smo počeli s kupljenimi markami.
— Dali smo jih na banko.
— Smo.
— Teta je vpisala v knjižico, ko-liko smo jih položili.
— Je.
— No, vidiš.
— Ničesar ne vidim.
— Marke so na banki, knjižica pa je pri meni.
— In?
— Če hočemo v tujino, moramo dvigniti marke.

— Pa jih daj, ate, dvigni jih.
— Ne morem.
— Zakaj ne?
— Enostavno zato ne, ker bode-ka teh mark nimam.
— Kje pa so?
— Popapala jih je država.
— Ne razumem.
— To je odgovor pod rubriko tretjič. Prav zaradi tega tretjega raz-loga ne moremo v Avstrijo. Ni nam drugam v tujino.
— Torej ima stric Komolčič prav.
— Nima. Mi LAHKO gremo v tujino, samo iti NE MOREMO. To pa je veličanska razlika.

TONI GAŠPERČ